

บทที่ ๓

กล่าววิธีสร้างบทกลอนนังกะลุง

กล่าววิธีสร้างบทกลอนนังกะลุงมีอยู่หลายวิธี บทกลอนงบน้ำใช้กล่าวไปกิริยานั่นเพียงวิธีเดียว
แยกบางบทอาจจะใช้หลาย ๆ กล่าวไปเป็นกัน

จากการศึกษาวรรณกรรมนังกะลุงจำนวน 22 เล่ม พบกล่าววิธีสร้างบทกลอนนังกะลุง
25 วิธี คือ

1. หกนุ่ม

กล่าววิธีสร้างบทกลอนนี้ คือ หกนุ่ม เป็นทรงขั้นสูงกับความรู้สึกสนั่น อาจเป็น
เรื่องทึ่งงายจนผู้ฟังนึกไม่ถึง เช่น

ขอกห้อง...	พันพรือ อ้ายหล่าที่บินเนยบักลุนโกล
หล่า...	ไม่ขาย
ยอกห้อง...	ไม่ขายพรือ
หล่า...	อ่อนหั้งหัว เน้อย ไม่กินข้าว กินแคน้ำ 2-3 วันแล้ว
ยอกห้อง...	ขอ อ้ายหล่าใช้หนัก พันพรือที่ไม่กินข้าว
หล่า...	กินพรือ ไม่สารอหุ่ง
ยอกห้อง...	ขอ หืนนึงกู้ว่าป่วยเป็นไข้ใน

(คู่มือการสอนวิชาชีววิชาหนังกะลุง ๑ หน้า 51)

เริงฤทธิ...	รายรื่น เอองก็ใจทำหวาน ไปฟ้า แทพ้อไม้รู
หมุนุย...	ไฟฟ้าพรือ
เริงฤทธิ...	ไปป่าอ้ายจอมหลานกาพล ยาวยัน แบบทุกวัน
เหง...	เริ่มน้ำโผลพิให้ก้าหลูก
หมุนุย...	อ้ายเหงคนจ้าน มีงค์ให้ก้าคนแล้ว
เหง...	ยังชาตคน เกี่ยวกรันพัน

หนูนุย...	กะศยໃຫຍນกันເສີມແລະ
เหง...	ງູອຍາກພານອູ່ໄກລ້າ ມືອຈັງ
หนูนุย...	ໄນໃຮງູນະເທິງ
เหง...	ໄກຣົກໄກພົນຮອ້ອນກັນກວຍອັກສຽນອາ
หนูนุย...	ຂໍອງກັນກົມກວຍອັກສຽນ ອອ ບຸນຸບ ບຸນຸບ

(ບຫທັນກະຊຸງເຮືອງບຸນຸນໍາກ່ຽວມາ ໜ້າ 4)

ນາສີ...	ນຶ່ງປົມປລອຍນັ້ນເສີ ວິຄະແນນຈະຄາຍອູ່ແລ້ວ
ຍອດທອງ...	ເພື່ອກວານປລອດຄັບອູ່ໃນອົມແຂນຂອງທີ່ແລວ ເວີມຮ້ອບ
ສີແກ່ງ...	ກະວັນເຖິງກຮັງພອດີ ກໍາລັງຮ້ອມ ນອງທອງກອກແນນເນື່ອນູ່ເລື້ອມ ຮັກເປົກ ແທ່ງຂ່າຍເປົກທັງຫຼັງແລ້ວ
ຍອດທອງ...	ກົນທັງໝາຍໄມ້ກົອງອີຈຸນາ ທີ່ໄກຮົມນັນ
ນາສີ...	ປລອຍນັ້ນເດວະ ຈັນເນີ່ມ໌ໄປໄຫ່ ຈັນຮູ້ແລ້ວວ່າພລາກ ເປັນພະໂຂສ ທີ່ເວັງຜົມເຊື້ອ
ຍອດທອງ...	ເຊື້ອໄວຣັສ ໂຮກເຕົກສ ໄນໃຊ້ເຊື້ອພະວັງຕົ້ນ
ສີແກ່ງ...	

(ບຫທັນກະຊຸງເຮືອງພະບຸພຣາຊຂອງປວງມາ ໜ້າ 20)

ເງິນທີ່...	ກອງເມື່ອນເສີຍທັນອຍ
หนຸນຸຍ...	ກວັນ ເນື່ອຄົນເນາຫັກ ກອງເມື່ອນສັກແກ່ ສອງແກ່
ເທິງ...	ສອງແກ່ດອນໄມ້ໜັກ ຕື່ພອໄກສັກສອງຂວັດ ແລ້າເມື່ອງເບັນຂອງໄທຍ
"	ໄທຍທ່າ ໄທຍເຊື້ອ
หนຸນຸຍ...	ໄທຍເນາ

(ບຫທັນກະຊຸງເຮືອງບຸນຸນໍາກ່ຽວມາ ໜ້າ 4)

- วิญญา... ถูเดิมพุกนกกำลังฟูกพدان ทางทุกกราบลังจ่องมองมายังเรา
ขอกหอง... เช่านองเรากวยความเป็นมิตร แม่มาสายทางคูนักกำลังพุงทรงมา
ยังฉัน เชอกหองเป็นมายแน่ ๆ
สีแก้ว... ใช้แล้ว ผ้าเชือกกำลังจ่องกามอยู่ช่างหลัง
(บทหนังตะลุงเรื่องสามแผ่นกิน หน้า 8)
- นาง... บ้องหารนาว่าพี่แข็งวนหันหนังตะลุงไก่ ใช้ใหม่จะ ช่วยไวให้ฟัง
หน่อยมี บ้องอยากฟัง
แข่ง... ยกไหร
สุริยงส่งแสงแคงแห้งแห้ง ผ้มซื่อแข็งนายหนัง
พระยาครุฑ์พื้นปึกดังโนกโนก พอกกิ่งไหร โยกครุฑ์มินเลือกินนายหนัง
นาง... แล้วอะไรอีกพี่แข็ง
แข่งไหรเหลย เลือกินนายหนัง เนียແย້ວ
(คู่มือการสอนวิชาชีวิตร้านหนังตะลุง 2 หน้า 100)
- จอม... คุณรายรัตน์ มีเรื่องร้อนใจอะไรรี ถูในหน้าคุณเสร้า ๆ
รายรัตน์... จอมหายใจอันถูกแล้ว ฉันกำลังมีเรื่องสำคัญเกิดขึ้นภายใน
ครอบครัวและจะมาขอความช่วยเหลือจากจอม
จอม... บอกมาเดิมครับ ไม่กองเกรงใจ
รายรัตน์... เริงฤทธิ์พราษันเป็นโกรกพิษสุราเรือรัง และก่อไปจะเป็นโกร
กันแข็ง คุณหมออประยงค์ท่านแนะนำว่าทองถ่ายเลือกร้ายออก
แล้วถ่ายเลือกเข้าแทน คุณหมออกร้าวเลือกพื้นดินอยู่ในกรุดีเจา
กันของพี่เริงฤทธิ์ ทองกราบจานวนมากเสียหาย พี่จอมยินดีจะ
บริจาคน้ำอเปลา
จอม... บินดีพี่สุครับ การช่วยเหลือเพื่อเมืองบ้านเมืองให้รอคิวจักก้าวเป็น
ยอดแห่งกุศล

ข้อพ้อง... น่องรายรื่นครับ ผ่านก้าวเดินที่จะบริจากเพื่อนอง
 สีแก้ว... เลือดมึงอยู่กรุ๊ฟในน่องหง
 ข้อพ้อง... หมอบร Lange คคลาวด์แล้วแกว่าอยู่ในกรุ๊ฟวงไฟ

(บทนังกะลุงเรืองบุญนำกรรมพา หน้า 55)

หูนุย... เพระมึงหลับยาม ชาศึกจิษมาเผาถาย
 เหง... อายนัยเพระมึงแท้ ๆ มึงเห็นแล้วกูหลับ มึงน่าจะช่วยอยู่ยามเหن
 หูนุย... ไม่ใช่โวย ภูไม่มีหน้าที่ ภูไม่เลือก
 เหง... ออ อ้ายนุย มึงไปไหน
 หูนุย... ภูไปแอบแผลเมษา กับพอยอกหน้าเจ้าชูเสกสรร
 เหง... เรื่องนมพร เป็นเหตุ เสกสรรจิงลีนหน้าที่ ครั้งนี้เป็นการถูบุเสียบ
 หูนุย... ที่บึงให้บุ ทหารเป็นจำนวนรอย ปืนมั่ร้อย สมัยนี้ทหารหายแลวยัง
 " กิ ไคคุณคงชาติ สมัยก่อนถ้าหากแพ้คนที่เหลือถูกตัดก่อ
 หูนุย... สมัยไหนอ้ายเหง
 เหง... สมัยเร��ัว สมัยพระเจ้าถูกจัน ยิ่งในสมัยพระทุบยกหัว
 หูนุย... สมัยเกิกลงรามเก้าหัว ไทยมีกำลังครึ่งหนึ่งของเม่า พระทุบยกหัว
 เหง... หัวลังในสร้างครากเหล็ก สถาเหล็กซัน และรับสังวา ดา
 หูนุย... ทหารคนไหนแพ้กลับมาระจันให้ครากเหล็กทำกายสากระดก ทหาร
 " กัวอาญาสินธ์ รับชนนะเม่า
 หูนุย... ดาเกียวัน ภูทำกายสากระดกกายหมาด
 เหง... แพแลววิคิกแก้ไขกันดีกว่า
 หูนุย... เพียงลูกปืนนุழองเรา ภูกลัวไปไม่รอต ความงามหา เสกสรร
 เหง... หมอกพร ทหารหง ทหารสีแก้วให้พยเสบก่อน หลายหัวคิดกีกว่า
 หูนุย... หัวคิดเชี่ยว สมัยนี้ก้อนหางานเป็นหมูพาก คำว่าพี่เวอร์คเข้าใจ
 เหง... อ้ายนุย ของกลัวยพราคนมึงไม่ทองถาน
 หูนุย... ใช้รำ
 เหง... ดิมึงตามกะภูไม้รู

หนูนุย...	มิ่ง เมี่ยนกันกู
เหง...	เมี่ยนกันพรือ
หนูนุย...	เมื่อกูกะไม้รู

(บทหนังตะลุงเรื่องนักภัณก์ หน้า 28-29)

ปราบ...	บ้านเมืองกำลังอยู่ในภาวะสหกรณ์ ทอง เช้มงวากาชันในการปฏิบัติหน้าที่ ให้แปลงหน้าเข้ามายิงเลย ให้เดินครัว ๆ ยิงเลย
ชวัญเมือง...	ชาพเจ้าชุมพลชวัญเมืองเรืองวิทย์ เป็นราชทูนนำราชสารของเจ้าชัยยงมานาวยิ่งเจ้าชัยบดีของท่านออกไปทำบุญทั้งถือ ท่านเป็นนายทหารหรือ
ปราบ...	ไชแลว ไชแลว
ชวัญเมือง...	ทานชื่ออะไร
ปราบ...	ราชชุมป์ปราบพยาธิ์
ชวัญเมือง...	ทาน เป็นนายแพทย์หรือ
ปราบ...	ไม่ เป็นหมอเดือน
ชวัญเมือง...	ทานชุมชวยนำราชสาร เข้าไปภารายเจ้าชัยบดี ทันท่าหน้าที่ไม่ได้ ทอง เป็นปากหวาน เป็นประจำ
ปราบ...	ชนท่าหน้าที่ไม่ได้ ทอง เป็นปากหวาน เป็นประจำ
ชวัญเมือง...	เราจะเป้าไว้ให้
ปราบ...	ไว้ใจไม่ได้
ชวัญเมือง...	เราเป็นราชทูนนี้ เกียรติเชื่อถือได้
ปราบ...	ทาน เอาเป็นไว้คาย ให้แปลงหน้ายิงเลย
ชวัญเมือง...	ไม่ทอง
ปราบ...	ท่าไม่
ชวัญเมือง...	ยิงไม่เป็น
ปราบ...	ฉันก็ยังไม่เป็นเมี่ยนกัน

(บทหนังตะลุงเรื่องสามแตนคิน หน้า 41)

(ผู้ใหญ่พูดเป็นผู้คุณเมืองยังก์ ความคุณตัวนายเท่ง นายหมูนุยให้ชุดกินจากที่สูงไปตามที่ลุบ
ผู้ใหญ่พูดไปพูดนายเท่งกับหมูนุย ขณะกำลังสูบบุหรี่และนั่งคุยกันอยู่)

ผู้ใหญ่พูด...	นายนะ... นายนะ... แรมเงย เข้าสิ่งให้ชุดกิน นั่งคุยกัน
หมูนุย...	นายนะ รู้ไม่เวลาแล้ว พากเกร็อกีกร
ผู้ใหญ่พูด...	ครับ พากยอมเป็นนักโภชธรรมคร
หมูนุย...	หน้าที่ของนักโภช ทำอะไร รู้ไม่
ผู้ใหญ่พูด...	มีหน้าที่ทำงานครับ
หมูนุย...	รู้งานที่แล้ว ไป รับไปทำงาน ไป
หมูนุย...	ครับ ครับ อ้อ ภูลະเมื่อ (ออกไปทำงาน)
ผู้ใหญ่พูด...	อ้อ มีงดะ อ้ายเหง ใช้ไม่ไป
เทง...	ชักรานครับ
ผู้ใหญ่พูด...	อ้อ... พออย่างหนาชั้นกบานาเที่ยววนะ หรอยจัง หรอยจัง ชักรานมาเป็นนักโภชให้รึ อี
เทง...	ไม่ใช่ภูลະ
ผู้ใหญ่พูด...	แลกอบโน้น นาฬัง
เทง...	บ้านภูเข้าให้ภูพัง
ผู้ใหญ่พูด...	อ้อ... ล้อเลียนเจ้าหน้าที่เหลือ ภูนักภาน รู้ไม่ภูน้ำตายเก้าสิบ เก้าคนแล้ว สายะครับร้อยวันนี้ หมึง ไป ไปทำงาน ไป เน สะก์ เน จอม
เทง...	ขอโทษครับ ยอมเป็นคนโง่ ทำไม่เป็นจริง ๆ ลองทำให้แล้ว หากอ้ายไหร นั่งสะก์ลงนี้ จอมชุดกิน แล้วคุยเข้าสะก์ พันนี
ผู้ใหญ่พูด...	พันนี แลวยกไปเทอร์นี้ งายกวนปอกกลวยเข้าปาก
เทง...	เปล่าพอติด มีคัญพากัน และไม่เห็นไหรหีกเคียว ฉ้าไม่สาซิกไห้คู สักเชื่อน ทำไม่เป็นเก็คชาต ทำไห้คูอึกที่
ผู้ใหญ่พูด...	ทำหมายไหร ถึงเวลาพากแล้ว เอาหวกเราร้าพากก่อนยาวไปเลย

(คู่มือการสอนวิชาชีววิชาหนังตะลุง 2 หน้า 12)

วรรณ...	ชาฤทธิระเมฆา บัณฑีเกล้าฯ ไก่รำความลับของอ้ายวิรุณ พมณเจ้า มันคือ ขุนพลวิหูรแห่งกรีบูรณ์ประเทศ
จันทร...	ขุนพลวิหูรบุญอุดมเยี่ยมในเรืองกานบารี
วรรณ...	ใช้แวงะบะกะ นี่หนังสือลับที่บุษกรกุ่มมั่นของวิหูรนีมา
ศิรินยา...	อาจารย์วุฒิมีคุณมั่น ภายในแล้ว
จันทร...	เข้าเป็นศักดิ์ตัวภารกิจของเรานี้ ไปกานเส็จทูลกระหม่อมพอ ของอูกอาจเกิดเรื่องร้ายขึ้นได้ กรีบูรณ์คระยกทัพมาที่เมือง เราแล้วในไม่ช้านี้ วรรณ เมืองไตรจักรก์เมืองเมืองของอูก ขณะนี้เจ้าเหนือหัวไม่อยู่ ขอให้อูกกลับแพมิค่าเข้า cavity จักถาย คุประทูหอรับในเรียมรอย
วรรณ...	เรื่องรบหัพัชศิกธุกุโโปรดมัก
จันทร...	ขอในนาอกอกรักษาอย่างแม
หนุบ...	ถ้าเมียรักถึงสุกรสาวไม่รักภรรยามีหวัง
เทง...	มีหวังให้กับเมีย

(บทหนังตะลุงเรื่องสามแผ่นกิน หน้า 31)

ขอกหอง...	พรีอุดมหล่อ ในบุนก คุณแทเพื่อน เลี้ยงเพื่อน ถูกปล้มหมดร้า เจ้าเมียไปเลี้ยกัน หายเมร้อ
หล่า...	แสดงว่าเมียถูกใช้ไป ใจร้ายเจาเหลย บิดกับเมียคง แทหมาน้ำ บังรังเกียจเหลย กักคอตายเลย อ้ายหองกล้ายเป็นพ่อหมาย เนื้อสามไปเลย
ขอกหอง...	หมาบ้าก็ตาย ทิกว่าใจเจาไปทำบุญปุ่ย่า ใจรู้งนั้นลับคนเหลือ ภูวนานา
หล่า...	มึงไม่ทอง เป็นห่วงเพื่อนเหอ เมียถูกบ้าว่าแทลิบ บีสิบ สามลิบ กะยังสู เมียบีนยอกวีระสกี
ขอกหอง...	วีระสกี หมายถึงบุญหึงที่กล้าหาญ เช่น หัวเทพบรัชต์ หัวพรีสุนหรา หัวสุรนารี เมียคง เป็นวีระสกีพรีอ

- หล่า... เมียกูเป็นยอกแห่งความกล้าหาญ นักท่อสู่ มีคิคถูกอ้ายหองก่อนໄก กับมูนีผัวมาเก็บบี้ลับคนแล้ว กอนสร้ว ฯ ถูกผู้ชายรุ่มกันชั้น กระทำชำเราบี้ลับกวน บี้เนย ไม่หวั่นไหว ไม่กลัวตาย ถูจิง ว่าเมียกูเป็นยอกว่าระสพ
- ขอกหอง... ขอกแห่งความขุ่นหัว ว่าแต่เราท่อไปนี้ ให้ชื่อว่าหมกเนื้อประคตัว จะบังซือพอกไปอย่างไร ยากจนลงถึงที่สุดแล้ว
- หล่า... อ้ายหอง คนจนกับคนมั่งมี มีงัวไกรคิว้ากัน
- ขอกหอง... คายมั่งมีคิว้า ไคร ฯ ก็ปรารถนาให้มั่งให้มี มีเงินเสียอย่าง สมายทุกอย่าง
- หล่า... อ้ายหองเช้าใจนิก เปลี่ยนกานิยมเสียให้ คันรำรวยหาความสุข อันแท้จริงไม่ໄก แคคบยกจนไม่หอง เป็นห่วง ไม่หอง เป็นกังวล นอนหลับสนิท คนรวยนอนไม่หลับกินไม่ลง แก่เร็ว พ้ออายุย่างเช้า 30 ปี ชั้นแหงอกซ้ำเป็นแล้ว เหราะคิมหาก ถูอยากให้นานกว่านี้ เหลย จะไม่มีอายุยืน
- ขอกหอง... ในรู๊จะในหูไปถึงในหูอีก แคจะไก่นุ่งกางเกงແພນซีแล้ว
- หล่า... หยอกหอยาวา ถูชนกานีน เหลย
- ขอกหอง... อย่าเชื้อหมอกู มันโกหกหึ้งเท
- หล่า... แทกูเชื้อ ยังมีนิทานเล่าไว้ว่า
- ขอกหอง... ยังจะเล่านิทานอยู่อีก ถูรำคัญจัง ให้เรื่องนันพันพรือ วันอะพันอะหาย การดครั้งหนึ่งนามาแล้วมีกระหารชาญนายหนัง ยากจนคนแคนอย่างแสนสาหัส มีผ้าบุ่งขาดบุบบะอยู่มีนีเกียว นุ่ง แล้วเหมือนนุ่งกางเกงແພນซี นุ่งแล้วสมายมาก เมื่อนไม่ไก่นุ่ง อะไร เเหลย
- ขอกหอง... ແພ ชันนาสังสราร เล่าท่อไปนี้
- หล่า... มีพราคำนเล่มหนึ่งเป็นคูมือ กลางคืนอนพากล่าวดี อกเจ็บนือ จิงไกกินสักนือ
- ขอกหอง... ชาพุโข น่าสังสราร เหลือเกิน

- หล่า... รุ่งอรุณวันหนึ่ง แสงเงินแสงทองสักดองฟ้า นกกาบินออกนอกราชวัง
กะทชาดพราคำน ลูกจากศ่าล่าคากวักหัวทิ้งแล้วออกเดินทาง พ่อตีไป
พยัคฆ์ขอถู หมอยูขอถูลายเมื่อแลวหายว่า มึงจะยกงานยิ่งกว่านี้อีก
กะทชาดไม่เชื่อจึงออกเดินทางท่อไป พยัคฆ์ตัวหนึ่งวิ่งผ่านมา
กะทชาดอยากให้ จึงໄล็คิตามทันที และวิ่งเข้าไปในรั้วไม้ กะทชาด
ที่ใจมองหน้ามองหลังไม่เห็นมีคน จึงเอาผ้าบุ่งอุดโพรงไม้ เพื่อไป
ตัดเชือกมาคล้องแล่น และตอนหลังออกเข้าในรัฐแห่งของผานุ่งพอดี
พานุ่งของกะทชาดติดไปปีดวย กะทชาดกวักໄลคามอย่างไม่คิด
ชีวิท พอยมาใกล้สักคล่อง กลัวแล่นจะกระโ郭ลงลำคล่องเสีย จึงป่า
ดายพราคำน พราคำนกลางในคล่อง กะทชาดเสียหั้งผานุ่ง พรา
แล่น และบีบแล่นอยู่ริมลำคล่อง
- ขอกทอง... นางสาวเพราะอยากแล่น อ้ายหลานนิทานเรื่องนี้สรุปว่าพื้น
หล่า... สรุปว่า ภูเนียแล้ว
- ขอกทอง... เราชอกไปทำงานทำ
- หล่า... เรายาไปแย่งงานคนอื่นก็ควร ถ้าเราไปแย่งเขา เขาคงวางแผน
เหมือนเรา
- ขอกทอง... ภูว่าจะไปสมัคร ก.ช.ก.
- หล่า... แกแล้ว เขาไม่รับ ก.ช.ก. เกินไป ก.ช.ก. กองเลือกอาชีพ ก.
แข็ง ๆ เพราะทองขอกรบศึก
- ขอกทอง... เรายาจะนยรอกวนทายอยู่ทำไม่ ก้าวไปข้างหน้าดีกว่า เป็นว่าพย
บานคนพอจะซ้อชัวกินสักน้อก
- หล่า... ทองยาราไปเลย (ออกเดิน) อ้ายทอง ไก่ยืนเสียงแขห่า อาจมี
บ้านไกร อยู่แคว้นนี้ก็

(บทหนังตะลุงเรื่องรักนิรันดร หน้า 5-7)

2. ใช้ภาษาไทย

กล่าวเช่นร่างบทลงคะแนนนี้คือใช้ภาษาไทย อาจจะเรียกคำพิพากษา กฎหมายนี้เป็นหลัง หรือใช้คำพิพากษาเรียงผิดศักดิ์ของคำ ทำให้เกิดความขบขันให้ออกແงหึง เช่น

เรียงคำพิพากษา

คิ๊ก... นายครับ นายครับ ฉันหายหมาลัว

มังกร... เกิดอะไรขึ้น นายคิ๊ก

คิ๊ก... โรงงานช่วงภูกระเบิก ภูกระเบิกหังหมาลัว

มังกร... อะไรวะ พูดกลับหน้าเป็นหลัง

(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราษของปวงชน หน้า 18)

มาลิน... เจ็บนั้งก่อนเมีย คุณเงิงฤทธิ์ คุณหมูนุย คุณเหง

เริงฤทธิ์... ขอใจจะ

หมูนุย... ไม่เห็นเคบันอง เสี่ยนา闷 แม่นองนະ

เหง... แหลงพรือหันนัน เรียงคำกะไม่โถก

(บทหนังตะลุงเรื่อง มูหมูนำกรมาพา หน้า 18)

ใช้คำพิพากษาเรียงผิดศักดิ์ของคำ

ไกรสร... ขอเศษะ น้ำหนามวีรุณนักกีดกัน พะยะคง

วิญญา... กระบังคง พะยะคง

ไกรสร... นี่นายหวาน เพื่อนของวีรุณ

บอคอทอง... ขอทานยังคง พะยะคง

สีแก้ว... อายหองปลดอยไก่แล้ว พะยะคง

บอคอทอง... ฉันแกลงทำเอาเพื่อนเหลือ ฉันรู้

สีแก้ว... ฉันแกลงทำ ฉันเขย

ไกรสร... คันนซอกกัน พะยะคง

สีแก้ว... ชาพะทุหะเจ้านายกอก กอกนี้ไม่ใช่กอกนี้

ยอดคง... อ้ายแก้วเข้าห้ามภูที่ เป็นคำหายนอกของตนอุจาระ
สีแก้ว... ฉันรู้ ฉันแกลงทำ

(บทหนังตะลุงเรื่องสามแผ่นกิน หน้า 10)

กาทึม... แม้เป็นมิ่งมงคลที่มาเยือนถึงกระหัข เป็นมิคิช่องน้ำบ้านจอมนา
ยาเม่า... กาไปเอาจะพารawan นำหอยมาทอนรับหนอย
ปาริชาติ... ไม่กองหัวหาย ยังไม่หิว
หนูนุย... ไปไหนก็เจ้านายล่วงมาก พอชาวบ้านนำของมาให้ปฏิเสธทุกที่
เหง... เจ้านายเข้าไม่เห็นแก่กิน
หนูนุย... แต่ผ่านทางพระวัวแล้ว

(บทหนังตะลุงเรื่องรักในเรือนหาด หน้า 27)

มะกูม... อ้ายมะกัน มิงกาย
มะกัน... อ้ายมะกูมมิงกายกอน
ศุลีพาร... เหง นุย ระวัง มันเห็นอยเมื่อไรจับมัดเมื่อันน
หนูนุย.. ผมเกรย์มหาราษฎร์แล้ว มันกายเมื่อไรเชือกคอันพะเพรี อาริยะนีกไกร
เมื่อันน

(บทหนังตะลุงเรื่องก็อกำสาป หน้า 10)

เหง... ลูกชันอ้ายนุย ภูลูกแล้ว
หนูนุย... เสียใจ เสียกาย หรือบัง
เหง... อ้ายนีหากินนัยยัง ยังว่าพรือ
หนูนุย... ยังว่ากอกษัณ เก็งสาว พอจะเริ่มบรรเลง ผัวมันกลับจากเด่นไฟฟ้อก
เหง... เก็งสาวไหรที่ยังบัว
หนูนุย... มันมีบัวแล้วแทบบัว อยู่สวยจัง ภูปร่างสูงทำคำชา เมี้ยนเจรูน
เหง... ผัวสวยเมี้ยนเนาวรัตน์ ตะโภกนายเมี้ยนนางผีเสื้อ
เหง... นางผีเสื้อมีงเกยเงินเหลือ

- หนูนี่... ไม่ ถูสร้างโน้มหันเงง เมื่อคืนภัยน้ำว้าก เป็นสรพงศ์ เป็นพระเอก
ในเรื่อง มีผีมาแย่งนางเอก สรพงศ์ก่อสูญเสีย ໄล์แหงดี ปีไลสรพงศ์
ตายให้หาร ໄล์แหงกับดี ที่นี้อะไร
หนูนุน... ที่นี่สรพงศ์กราโกรถลงในคลอง
เหง... ที่นี่สรพงศ์เปียกหนัก
หนูนุน... เอօเยปลอก ภูน์แย่กลับเปียกหนักหังหัว เพ้อเจัง กินนี้ ตุจปุลิ เกล็อน
ออกจากหัวถึง 3 ครั้ง

(บทหนังตะลุงเรื่องนักภักดี หน้า 60)

- เหง, หนูนุน... ขอวางมังคงพะยะกะ
ภูมิรักษ์... กำนลวยเดิก ห้านกอยู่ไกกัน
เสกสรร... พระอาณาไม่พนเกล้า คันธ์ชบทหารเหง คันธ์ชบทหารหนูนุน หงส่อง
เป็นเพื่อนร่วมค่ายอินทร์แดง พะยะกะ
อุมาพร... เคยอยู่ร่วมค่ายกับอูก ภันหารลีแก้ว หาหารยอดอง ภูรักกันดี
เหง หนูนุน ขอถอนรับความความยินดี
หนูนุน... คุณเมอเป็นไกรไม่ทราบ
อุมาพร... เป็นเมอพาร เมื่อตนเดิม พยอกหองกับลีแก้วหรือเปล่า
เหง... ยังไม่ได้พยอก พะยะกะ
เสกสรร... ที่ใจมาก เหง นุนที่ได้พยอกกันอึก
หนูนุน... เช่นเดียวกัน พะยะกะ
เสกสรร... ในหองรับ พะยะกะ ผมคือเสกสรรคนธรรมชาติ
เหง... อายุนุนปลดอย่าวแลว

(บทหนังตะลุงเรื่องนักภักดี หน้า 51-52)

3. ใช้คำบวน

กล่าวสร้างบทลกแบบนี้ คือใช้คำที่เนื่องจากความหมายจะเปลี่ยนไปเป็นอื่น หรือเป็นเรื่องเดียวกันที่หุ้นส่วนกับการบวนค่า แต่บางบทจะผูกพันไว้ก่อน เช่น

อุมาพร...	โขคุณเสกสรรร จำนำมอหารในไทรรัตน์
เสกสรรร...	หมอมพรไหน พ่อไม่เคยรู้จัก
อุมาพร...	พระพยาบาลประจ่าค่ายอินทร์แคง ใจละลาย
เสกสรรร...	หมอมพรสวยไม่หละ
อุมาพร...	กัญชาเอ่องซิ
เสกสรรร...	หมอมชา
อุมาพร...	อย่าเรียกหมอดชา พร เป็นคนไม่ใช่สุนัข

(บทหนังตะลุงเรื่องสามแผ่นดิน หน้า 10)

อุญรุท...	นุบเคริยมพร อุณหะวีร์
หุ่นดุย...	พร อุณหะวีร์เจ้าชรา มีอาชญาสำนักรับอัญเชิญของค่าภูมิเงิน เสกฯ
เทง...	คนหานมใช้เกล้าฯ คนเดียว ก็ได้
หุ่นดุย...	ขอ คุณนุบ คนเก็บวนามไก่ย่างไว้
เทง...	หานมไก่ เอาหัวคันกลางว่า
เทง...	พันนั้น เขาเรียกว่าหุ่นดุย

(บทหนังตะลุงเรื่องอุญรุท หน้า 21)

อุษา...	พี่น้อง หายเห็นอยู่แล้วหืออัง
สะลมอ...	อะไหร่พะ อิทยอ้ายไนรัล เห็นอยก์เห็นอย เนื้อยก์เนื้อย จังหู
อุษา...	เราห้องอกหนาหนอบ เราหั้ง 3 คนสมัครใจเป็นครุอาสา ไม่มีเงิน เกือน พลอยอัญพอยกินชาวบ้าน แท็กคนะ

- สະພອ... พรູ່ອມເກົດ ແລ້ວແຄຈະຫຼືກ ອີນາກ ມັນຂູ້ທ່າງ ດ້າທ່ານີ້ກາ ຖ້າ ບ້ອຍ ໆ
ເຮັດກວ່ານີ້ກາ ດ້າທ່າໄກ້ໃນມໍາກເຮັດກວ່າທ່າຫຼືກ ໆ ເນື່ອນອ້າຍເນື່ອ
ຂໍ້ມ້າທ່າຫຼືກ ໆ
- ຫວັນເມືອງ... ຖຸກ່າທີ່ພອສມຄວງ ແກ່ອກວັບໃນຄອມີ່ຂ່ອງກັງເໝືອນເຖິ່ນ
- ສະພອ... ພັນນັ້ນເຂົາເຮັດກວ່າທ່າກີ່ໄປພອ ປິກັບຖຸກ່າທີ່ພອ ຖຸຍື່ງທ່າກ່ອຍື່ງກີ່ໃຫຍ່
(ບທໜັງທະຊຸງເຮືອນຸ້ານໍາກ່ຽວກົງ
ໜາ 24)

(ນາງເອກົ້ານໍານາງຍັກສິນແກ່ຄວາມຖາຍແລວສັ່ງໃນເທິງລາກທີໄປທີ່ ແທ່ງລາກທີ່ຢັ້ງໄປ
ຄວາມຮັບສັ່ງ ເນື່ອເຫັນວ່າຂູ້ໄກລ້ານາງພອສມຄວງແລ້ວ ກົ່າມຸກລຳປັບ ເຫັນວ່າຍັງອຸ່ນຂູ້ຈົ່ງຂູ້ແນ້ມກັບ
ໜ້າຍຄຣັງ ຫຼູ້ນຸ່ຍແບ່ງຫຼູ້ອູ້ຍ ເຫັນເຫຼຸດການຈົ່ງກະແຂ່ງແລວຫຼູ້ກວ່າ)

- ຫຼູ້ນຸ່ຍ... ໄຊ ອາຍເຫັນຂຶ້ນ
ເທິງ... ມີນມານານແລວເຫຼວ ອາຍນຸ່ຍ
ຫຼູ້ນຸ່ຍ... ໄກຮ່າໃນຮູ້ເຫັນເຫັນ ຂູ້ຂົ້ນໄນ້ຂູ້ນ ຂູ້ຜີ
ເທິງ... ອາຍນຸ່ຍ ມີນເຕຍອັນໜັງສື່ອພະວັດມີແລວໜ້ອມໄນ້
ຫຼູ້ນຸ່ຍ... ອານພົວ ເນື່ອກູ້ອັນໜັງສື່ອໄນ້ອອກ
ເທິງ... ມີນໄນ້ຫຼູ້ວານາງເປີເສື້ອກາຍເພຣະໄນ້
ຫຼູ້ນຸ່ຍ... ຖຸງ ຢ່າເລົາໃຫ້ຖຸຟັງເມື່ອຍັງເກົດ ໆ
ເທິງ... ມີວາຖາຍເພຣະໄນ້
ຫຼູ້ນຸ່ຍ... ຢ່າວາຖາຍເພຣະໄປເຫຼັງ

(ຄູ່ມືອກາຮັດວິຊາພົວພັນທະຊຸງ 1 ໜ້າ 48-49)

- " ອາຍຫຍມ... ອາຍຫອງເຫຼວ ແກ່ອກືນຖຸນັ້ນກົງ
" ອາຍຫອງ... ຜັນພົວ
" ອາຍຫຍມ... ຜັນວ່າ ມີນາງພໍ່ານາງູ້ມີອຸ້ນຫຼັນສວຽກ ສ້າງອ້າຍຫອງເຫຼວ ຮິນເປີປາຍງານ
ເໜື່ອນກລົມຖຸຫລາມ ພັນເຮັດກວ່າເປັນເຈົ້າເພີ່ຍໃໝ່ ກາໂຕເໜີ່ອນກາ
ກວາງ ພົມກໍາເໜີ່ອນຮວງເປັນ ຄົວໂກັນເໜີ່ອນຫລັງຄາສັນນິດໄຟຫ້ວລ່າໂພງ

ສະເຫຼັກວ່າເໜືອນສະເວັສຸນ້າ ປະຊາມດັບເໜືອນຄອນນ້າ ແລະນໍາເໜືອນ
ງວງຫ່າງ ຂາກຄົມເໜືອນຈຳກລວຍ ຂອໂທ່ອບາຍທອງ ໜ້າງຽຸປັກ
“
ອາຍທອງ... ອາຍຫຍ່ອມາຫວ່າ ຖີ່ໄມ່ເຄີຍໄກ້ນີ້ ເຂົ້າມກັນວ່າຫາຽຸປັກໃຫ້ເຫັນນີ້
ອາຍຫຍ່... ເອ ນັ້ນແລະຫາຽຸປັກໃຫ້
ອາຍທອງ... ແລ້ວໄຮ່ມີພູກອຸນາຫວ່າພິມນັ້ນ
ອາຍຫຍ່... ໄນໃຫ້ອຸນາຫວ່າ ເຫົ້າໃຈວ່າກັນໃຫ້ເໜືອນກັນ
ອາຍທອງ... ເອ ອູບກໂຫຍ່ໃຫ້ ທີ່ຫັນທີ່ຫລັງອ່າພູກຈາກຍານໂລນເຫັນນີ້ອີກ ມີເຈົ້າ
ການມັນຄົວໄປຕີ
ອາຍຫຍ່... ນາງຫ່າງຈູ້ມີອຸງເຖິງຫຸ້ນຄາວ ເໜືອນວ່າລີ່ງຮູ້ຈູ້ມີການນິກ
ການນິກໄຫ້
ອາຍຫຍ່... ການນິຕູລຸກເອຍພະວະອັນນີ້ ອູ້ພົກລົງໃນຢູ່ຈັກ
ອາຍທອງ... ໄຫພະວະອັນນີ້ໄຫ້
ອາຍຫຍ່... ໂຈຈົງອາຍທອງ ມີສອນໄດ້ເກຣັກໄຫ້ ພະວະອັນນີ້ທີ່ທ່ານາມນີ້ໄປອູ້
ປລາຍນາໃນເຮື່ອກວິ
ອາຍທອງ... ກາວໄຫ້
ອາຍຫຍ່... ກາວທີ່ໄປເພົາເມືອງລົງກາ ທີ່ໄປກິນທາງ
ອາຍທອງ... ຮັບເລີກ ປັນຍ້າ ທີ່ຖື່ນໄຟ້ແລ້ວ
ອາຍຫຍ່... ຜົນກູບັງຕື່ປັນຫາ ນາງຫ່າກຫຼູມກາວກຳງານ ຖ້າ ຂໍມານອັນທຶນຢູ່ ຂໍມານ
ນອນຈັນທີ່ ການອອນຫຼຸ້ມ ການອອນຫຼຸກ ການອອນກຸກ ການອອນກາຣ ການອອນຫັສ
ພອດງການອອນເສົາ ສັ້ນແລະອາຍທອງກູກາໃຈເຕີນ
(ຄູ່ມີການສອນວິຊາຊື່ພວກເຂົາຫັນກະລຸງ 2 ຫ້າ 23)

ບາງບທະງູ່ພື້ນໄວ້ກອນ ເຫັນ

ເຈົ້າຫາມນັກງຸມາຮ່າງ ອູກນາງຍັກ້ 2 ພົ້ນອົງນັກົມໃຫ້ເປັນຜົວ ເຈົ້າຫາຍ໌ໄປ ນາງຍັກ້
ອອກກິການ ໄປພົມເຊີ້ນເຈົ້າຫາຍ໌ມາທົກຍູ້ວັກນັມຮັບອົມກໍາຍື່ແກ້ວ ຍອດທອງ ແຫ້ມະນີ້
ແມ່ວັດກາຍລົງພອດທີ່ ທັ້ງ 3 ຄົນນັ້ນປັບຖາງກັນວ່າເລີຍກາຍໄນ້ໄກ້ທຳນູ່ໃຫ້ແມ່ວັດ ເພຣະໄນ້ໄກ້ລັບເນືອງ

ก็ไปคนนั้น พอกบัญชี 2 ที่น่องห้ามเจ้าชายมาพบเข้า เจ้าเรื่องหกคนห้ามเจ้าชายลงบัญชาร
ให้ พระนาง สีแก้ว และยอกทอง พัง

ขอกทองจึงออกหมายลวงนางยักษ์ว่า ท่านธรรมศาจจะให้รักษา เราต้องเอาใจเมียผัว
ยักษ์ตามว่า จะทำอย่างไร ขอกทองก้าวต่อห้ามห้ามกิ ตอนนี้เข้าพลัคบ้านพลักเมืองมา ท้องฟ้า
แก่ไปส่องให้ถึงเมือง แม่ผัวจะไชยังคับลูกชายนี้ให้เป็นบัวมันหัง 2 ทน ยักษ์ก็กลอง

ก่อนจะกลับไปนางสั่งให้ยกทอง เก็บกระถุงของแม่ไว้ปีกัยจะให้ไปทำบุญ ขอกทองไป
ถึงก้าวต่อ เด้าไปสลายหนึ่ง สีแก้วว่าทำไม่ทำอย่างนั้น ขอกทองก้มอกรากซึ่กรานเที่ยวเก็บ
ถูก ก้าวต่อหง เทณแหละ เطاหงเด้า (ชี้เด้า) นั้นแหละ

เมื่อเริ่มจะออกเดินทาง ขอกทองก้มอกบันนางยักษ์หัง 2 ว่า เมียคนนี้บุญคุณกับเมียผัว
มาก พากษุกองหานไป บัวจะไคร้กเทาภัน จะแยกไปคนเดียว บัวจะรักไม่เทาภัน ยักษ์ก็กลอง
ช่วยกันแยกสลายชี้เด้าของชี้ ทองจึงเรียกสีแก้วมาถูก แล้วบอกว่า "ถ้ายังแก่มาแลยักษ์นี้ หาม
เด้าชี้ ๆ"

(รายงานการสัมมนาหมั่งคลุ่ง 14 จังหวัดภาคใต้ หน้า 61-62)

(นางมนูษย์กาบัญช์)

ทรงอนุเชิญวังก์ออกอกรากฟ้า
เห็นสครีฟใหม่หัวใจคึก

ภูในอย่างมองหน้าอ้ายมาฉิก
มีงอยบานีกว่าไคร์เลบอ้ายยักษ์

(ยักษ์คาดขอบ)

มารันนั่งพังสาร เมื่อนหวานลับ
ยักษ์ชิงโกรธโกรธชาหนักหนานัก

นำจันน้ำทบพอให้ห้อหัก
เหงื่อชะโอมหักก์รับก์ไม่เช็ค
(หนังกะฉุ่ง หน้า 55-56)

(บทนิมิ ของค์คลอก)

หมุนกาคนในเมือง ก่อไฟกันเหี้ย
ไม้ยุงกิงหยิก ไม้จิกเนื้อแกร็น

พงแซมไฟเลิย หัวทอคลอแยลลัน
ยางเห็นยอกควัน ไม้พวนหลุมพร

ไม้มะค่าโน้ม เป็นโครงແລນຈະ
ກົນຈົກທັນຈັກ ກົນຮັກທັນຍອ

ໝາກນີ້ໃຫ້ເມາະ ຄອງກົນຄູກພອ
ຍອແຮ່ງຄູກແກ້ໄຂດ້າຍຫີ

(ຫັນທະຊຸງ ຫາ 57-58)

(ອື່ນູແໜ່ງທົກລອນກັນນາງ ນາງຮອງ ເປັນດອຍກຳສຸກາພ ອື່ນູແໜ່ງຮອງ ເປັນດອຍກຳນໍາຍາບໂລນ)

นาง...	ຍັກເກົົກສາວິວຂາວນາຄາຫາ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ໄສກາຫາພົວມື້ນັ້ນຢືນຫາປັກ
นาง...	ຄົ້ວຄາງນາງທຽງເໝືອນວັງຈັນທ່ຽງ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ພູດຶງອາຍຸຂອງຫຼູສົນທຳ
นาง...	ພວງນາມພອົມຮາຕີໄນ້ຄົກ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ນມພວຫຼຸມບຸຄຸນເສື້ອຄົກ
นาง...	ສົຈງກຮອງສາວໜ້າງທ່າກັນຜັນ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ຫາຍແຄນແກລງຮັບສໍາຮັບ ຫາຍໝັກ
นาง...	ນອງເຫັນເປັນຈົມໄນ້ປລອມ ໄນ້ຄົກ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ສ່ວນສັກຂອງສາວເໜີຂອນກັນ ຫາວັນກຸນ
นาง...	ໃຊແກລັງນາມພູພືສູຈົນກັນໄກ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ຫານອງໄນ້ລາຍແພລາຫາໄນ້ສັກນິກ
นาง...	ເປັນປັບປັບທັງກາຍຫວາຍ ໃຫ້ໝັກ	ອື່ນູແໜ່ງ...	ໄກຣໄກເຫັນພິຫານຄົກໃຫ້ຮັກ
นาง...	ໄນ້ໄກລວງຫດອກຈະບາໃຫ້	ອື່ນູແໜ່ງ...	ໄກຣເຫັນຫຼູທ່າເໜີຂອງກົກຫວັກ
นาง...	ຫົວໜ້າໄນ້ເຄຍູ້ເຮືອງຮັກ	ຫົວໜ້າໄນ້ເຄຍູ້ເຮືອງຮັກ	ພໍລາວນາທີ່ແຕ່ງງານທີ່ອີຍ়

✓
ອື່ນູແໜ່ງ... ຫົວໜ້າທີ່ສຸກທີ່ຈະເລົາ
ໃນນາກລາວໃນນາເລາໃຫ້ພັ້ງ
ແກ່ພໍສາວສາວນອງ ໂໜ້ອມໝາວແຄງຂອ
ແກງຫວ່າເຂາພ່ອໄນ້ເຂາທຳພັນຫຼຸ
ພ້ອຍູ່ໃນໃຫນອອງເຫຼວເພරະທີ່ໃຈແກຍກາ
ກົດລົງທີ່ສາວໄກ້ກັບນໍາວົກຂອນຍອ
ທີ່ລອອງຫນອຍູ່ເຫັນສູ້ໃນໃຫ້

ເມື່ອແຮກສາວສາວພລາກນິຕິກວັງ
ແກນອອງຍັງຍັງສົງສັບໃຈກວັນ
ແກວາພອແກໄນ່ຍ້ມໃຫ້ນ
ຍັກພໍສາວໃຫ້ກັນນໍາວົກຂອນຍອ
ທີ່ສາວອຍກາໄຫ້ວາແຄງຂອ
ກັບທີ່ແຄງຂໍຂອງກວ່າວິກ່ອນ
ໃນເຫົ່າໄວ່ເຖິງໃຈທີ່ບອນ

นาหาແຄງຂອ້າວໄວກອນ
ຂົວສາມັກເປັນແມນນີ້
ຮອຍຊັ້ງໜູ້ເຫັນຕິກ

ກັງແກ້ນເຮືອງເລິກັນໄມ້ຄິກ
ເຮືອງໂລກີ່ມັກຈິ້ນອົບນິກ
ຂົວຮັນກັນໄມ້ແນ່ນອນ

(ຄູ່ມືອກຮອງສອນວິຊາຂໍ້ທິການທັນທະລຸງ 2 ໜ້າ 109-110)

4. ໄຟ້ກ່າ 2 ແລ້ 2 ມຸນ

ກລວິສ້ສ້າງນທດລາຍນີ້ຄົວໃໝ່ກ່າທີ່ມີຄວາມພາຍເນີນ 2 ແລ້ 2 ມຸນ ກວາມພາຍເອີກ
ມຸນໜຶ່ງສ່ວນໄປໃນເຮືອງທາງເພົ່າ ເຊັ່ນ

ນພກຄ...	ຄຸນທອງລະໄບໄປໃຫ້
ໜລໍາ...	ລົງອູ້ນີ້ມີມຳນຳ
ນພຄລ...	ຄຸນທອງຂໍ້ຂລາກຈົງ ၅ ດັນເຮົາເມື່ອໄມ້ດັ່ງທີ່ກາຍກົມໄມ້ກາຍ
ໜລໍາ...	ກຽບ ເວລາດິນທີກາຍກົມກາຍເອງ ແມ່ວັພອມກາຍມນເຖິງນອນທຸກທີ່ ກາຍໄມ້ພັນ ກາຍແລ້ວເມີນເຈົ້າ ພ້ອແມນວິທາຍຸ້ຫະ ມີກຳລັງກາຍໃນ

(ນທທັນທະລຸງເຮືອງຮັນກັນ ໜ້າ 11)

ເສກສර...	ນຸ້ຍລຸ້າຂັ້ນ ລຸ້າຂັ້ນ ແພນການດັ່ງສັນນີ້ເລີຍ
ໜູ້ນູຍ...	(ການດັ່ງລັ້ນ ເກີ້ວກັນ ພົກຕັ້ງແລ້ວລົ້ນທອນໄປ)
ເສກສර...	ປຳຊຸກຍາກຈົງທີ່ຖູກເພາະຄາຍກົງກອນເພຣະນອນໜັນຍ້າງນີ້ ແທງກ ເມື່ອນກັນ ຫຼືນອນຮ້າຍ ພ້າໄມ້ກີກັວເລີຍ ແທງ ລຸກ ລຸກ
ເທິ...	ກຳລັງຊຸກກຽບ ກິນນີ້ໄນ້ຄອບທັນ ປະເທິວຊຸກ ທ່ານ

(ນທທັນທະລຸງເຮືອງຮັນກັນ ໜ້າ 59)

ກລວິສ້ໂຢືດຈານທອງເສັ່ງ	ເກີດເປັນນັກເລົງຂ້າງເປົ່າໄກ້ກັນ
ໄກ້ອົງພ່ອກັນນີ້ຂັນກິຈັນ	ຂັນຫວ້າຈັນລູ້າເຫຼວໄນ້ຂັນ

(ເອກສານປະກອນການສັມນາເຊີງປົງປົງທີການທັນທະລຸງ 14 ຈັງໜ້າກາກໃຫຍ້ກົງທີ່ 2 ໜ້າ 97)

(หนังคำบินหลวงไปแสดงที่เมืองทั่ง ภารราชของเจ้าเมืองทั่งไม่ยอมให้อาภูป้ายบินหลวง เพราะเป็นศักดิ์สิทธิ์ของพุทธศาสนา โลงในเรื่องเพศ หนังแสดงไปแล้วประมาณ ๕ ชั่วโมง หน้าโรงในมีเสียงหัวเราะ เงียงเรียบเพี้ยนไม่มีคนดู สักครู่หนึ่งอ้ายบินหลวงอุกษายืนร้องไว้ ช่าง ๆ ขอกหอง ขอกหองจิงดามว่า)

ขอกหอง... อ้ายบินหลวงนึงร้องใช่

อ้ายบินหลวง... คุณนายหานเจ้าเมืองแกกไม่ให้เง่น

(คนหน้าโรงภาครีน ภารราชของท่านเจ้าเมืองพลอยขับขันไปถ่าย และอนุญาตให้อ้ายบินหลวงแสดงท่อไก อ้ายบินหลวงก็ใจมากรีบบอกนูกุลฯ)

อ้ายบินหลวง... ยาคุณนายแกให้เง่นแล้ว

(คุณของการสอนวิชาชีววิทยาหนังตะลุง 2 หน้า 40)

หมูนุย... อ้ายเหง่งเหือ คืนวนูรูปไปหากริใหญ่ พยพว ก.ร.ก. มากจังชู สาย ๆ

ปากแดง ๆ หึ้งเท

เหง... มึงเห็นที่ไหนละอ้ายบุย

หมูนุย... หึ้งแรม

หมูนุย... หมุ่งหรือชายฉะ

หมูนุย... หมุ่งหึ้งเท

เหง... มึงพิกลัว พว ก.ร.ก. มันชาย เข้าคัดเลือกจากເຕັກຫຸ່ມ ๆ นັ້ນ

หมูนุย... หັ້ງເຫັນພວກ គ.ร. หັ້ງເຫັນໂຮງແຮນມັນພວກ គ.ร.

เหง... ອອນິ່ງນໍາແລວ ຖູນິກວາມິ່ງດີ

(ແນະນຳหนังตะลุง หน้า 21)

ຂູາ... เราไม่ໄຊไปสอนเข้า ແທไปปลูกໃນເຫັນຫຸ່ນ ເປັນເຫືອນຄຸກົກ

ນິຕຽງໃຈ ເຮັດວຽກທຳກັນໃນເຫັນຫຸ່ນນັ້ນໄກຍ່າງສົນຫສມ

ສະໜອ... อ้ายເຮັດເຫັນໃນພັກແລງ ເນັ້ນເຫັນຫຸ່ນໃໝ່ເຫັນໄກຍ່າກວາເຫຼົ່າ

ພົມເຕັກ ๆ

ชั่วโมง... เก็ง ๆ กะอิยากพรือ เก็ง ๆ เที่ยวบ้านบูมากหวานเรา
 สະໜັກ... เก็ง ๆ ไม่เหมือนคนในเมือง เพราะคนในเมืองเกิดมานานแล้ว มันกวาง
 ชวางในสังคม เราพูดภาษาเดียวกันเข้ากันໄกงาย ๆ แต่เก็ง ๆ
 อะໂທຣຍະນະຍາກຈັງຫຼວກຈະເຫຼົາໄກ เก็ง ๆ มันอยู่ในวงศ์สังคมที่ແຄນ ฯ
 ດູປ່ລຳກັນທີ ฯ ເມືອນເສືອກິນເຕາ

(บทหนังตะลุงเรื่องบุญนำกรรมพາ หน้า 25)

นาง...	พົ້ອອະໄຣຫຼວກ
ຜູ້ໃຫຍ່ພູນ...	ຂໍອໃຫຍ່ພູນ
นาง...	ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ຫຼວກ
ຜູ້ໃຫຍ່ພູນ...	ໃນ ເປັນ อ.ส.
นาง...	ເປັນ อ.ส. ທ່ານີ້ກອງເຮັດຜູ້ໃຫຍ່ພູນລະກະ
ຜູ້ໃຫຍ່ພູນ...	ໃນໃຊ້ຜູ້ໃຫຍ່ພູນ ໃຫຍ່ພູນ ນີ້ ຄືຂໍ້ອ່າເຕີມ ໝ່າຍ້ອນາຍໃຫຍ່ ໄກເມີຍຂໍ້ອ່າພູນ ຂາວບານເຫຼົາເຮັດກວນວາ ໃຫຍ່ພູນ ໃຫຍ່ວູ້ຫຼັມ ແກ່ວາພູນອູ້ຫຼັມ
นาง...	ອອ ອ່າຍັງນ້ອກະ

(ຫົວກລກຫັນທະລຸງທີ່ຮູ້ຈັກັນແພ່ນລາຍໃນກາກໃກ້ หน้า 19)

ໝາຍເທັງ...	ນອນເປັນແມ່ກາມຂອງ ແທນອນ
ວິຫຼຸແທງ...	ໃນໃຊ້ກະ
ໝາຍເທັງ...	ກີກາຂ້າຍໝອ ເຫັນໝວາງອູ້ຂາງໜ້າຫນາຍໃຫຍ່ ฯ
ວິຫຼຸແທງ...	ໃນໃຊ້ຂ້າຍໝວກະ ເຫຼວ ຂ້າຍໝາວແກງ
ໝາຍເທັງ...	ທີ່ເນືອຍອຸ້ພອກີ ມັກີໃຫມັ້ງ
ວິຫຼຸແທງ...	ນີ້ລາຍອຍາກະ ມີແກນເນື້ອ ແກ້ງໄກ້ ແກ້ງປລາໃໝລ ໄຊ້ໂກ້ລື້ ພມຈົນ ພມໂຈ ພມໂກ້ໂກ້ງ ພມລອກສອງ ພມຝອຍຫອງ ພມກວາຈ
	ຫມກວາຍ ພມກລວຍຫອມັນ
ໝາຍເທັງ...	ທີ່ຂອງຫວານໃນຂອບ ຂອບແກ້ຈາວ ຂ້າຍຈານເຫົາໃນອອງ
ວິຫຼຸແທງ...	ຂ້າວຮາກແກງຈານ 4 ນາທິກະ ຂ້າວເປົ້າຈານ 2 ນາທິ ຕ້າສີ່ໃຊ
	ຈານ 6 ນາທິ

อ้ายเหง...	ต้าไข่ฟี่ ข้าวนอง เอาเท่าไก
อีหູແໜ່ງ...	ກີ 2 ນາທ ແລະຄະ
ອາຍເຫັນ...	ອວ... ຫຼູກັງເລຍ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ແລວຄຸນຄົມນາແລວ ແຮອຄະ
ອາຍເຫັນ...	ໝາຍ ໄຊື່ສີ ໄຊື່ພຶ້ມໄນ້ໄກ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ຫັ້ມີຣີອຄະ ໝົມໄນ້ໄກ
ອາຍເຫັນ...	ອີ ກລັວພອນ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ອວ... ໄຊື່ອຸນາຫວັດກັ້ອຫຼວພອ
ອາຍເຫັນ...	ນອນນອກຈາກຄາຂາຍແລວ ເຕຍມີອາຊີ່ພໃນຮ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ທໍານາຄະ
ອາຍເຫັນ...	ທໍານາກຳ ນ້ອຍທໍານານຫວານ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ທໍານາກຳຄະ
ອາຍເຫັນ...	ນອນເຕຍກຳເຫອນອອງ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ເຕຍກຳຄະ
ອາຍເຫັນ...	ຫຼູງປັບກິນະຂອງນອນວານອອງເຕຍກຳ ສາວານອອນນາເປັນລູກກຳຫັນ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ພູ້ພວອ
ອາຍເຫັນ...	ຈໍາໄກຄົບຄສາຍຄົບຄລາ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ໄຊຄະ ເປັນລູກກຳນັນເຫີ່ມ
ອາຍເຫັນ...	ກຳນັນເຫີ່ມສັນຍົກອນໃໝ່ຈັງ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ຄະ ພວເປັນຄົນໃໝ່ແລກວາງຊວາງໃນສັງຄົມມາກ
ອາຍເຫັນ...	ຕາຫັນນັນອອງກະ ເຕຍໃໝ່ ແລກວາງຊວາງມາກອນ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ທີ່ເຫັນ ທົວອຍພູ້ພາຍາ ຈາ
ອາຍເຫັນ...	ໄມ້ໄຊື່ວ່າ ຄັນກຳນັນພອຂອງນອນ ເປັນຄົນໃໝ່ ຄົນຄົມມາກ ນອນແພງກະ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ກອງງົງຈັກກົບຄົມມາກ ທີ່ຈົງວ່າກອງເຕຍໃໝ່ມາກອນ
ອື່ຫູແໜ່ງ...	ທີ່ເຫັນໄປເຊື້ອຮານອື່ນ ດັນໄນ້ໝາຍ

(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 26)

5. พังไม้ไก่ที่ขึ้นมากระเดียด

กล่าวสร้างบทกลับแบบนี้ คือ พังไม้ไก่ความงามขึ้นแล้วเอาไปฟูฟุก หรือทำพิก ๆ

พลาๆ ชั่งอาจจะไปคนละทิศทาง เช่น

คหบเพชร...	อันนำอย นิเร่องอะไรวะ คุณน้ำซีกเมื่อนกราษ
นำอย...	พระอาญาไม้หนาเก่า...
คหบเพชร...	อา.. อา.. อา..
นำอย...	พระอาษาเพชรนีห้องเพคະ
คหบเพชร...	เออซึเมือง ลูกช้อเพชรไหห้องมารจากในหะ
นำอย...	พระอาษาเพชรนีผ้าเพคະ
คหบเพชร...	เออคิ ปลูกตัว ฝักสันหรือฝักยาระ
นำอย...	ภายในรัง หม้อนกเหลือเกิน บัคนีพระอาษาเพชรที่มีความญูชัยไปแล้ว
คหบเพชร...	เออคิ นำถวายตามไปป้าย ขอเพชรลูกพอดีมาก
นำอย...	ไม่ใช่ชัยชนะ หนีความญูชัยไปแล้ว
คหบเพชร...	อะไรวะ พูคัง ๆ หนอย
นำอย...	พระอาษาเพชรนีผ้า นิห้องสาม เตือนแล้ว บัวหายหนีตามผัวไปแล้ว
- (บทหนังตะลุงเรื่องบุกแคมมหัศจรรย์ หน้า 33)

6. คุยโวโว้อก

กล่าวสร้างบทกลับแบบนี้ สร้างให้ลักษณะคุยกุญโวโว้อกเกินความเป็นจริง มักจะเป็นคำพูดของบอทหอง ชั่งญพัมพนฐานอยู่แล้วว่า เป็นคนชวยคุยกุญโว หั่ง ๆ ที่ความเป็นจริง ตรงกันชาม เรากับบทกลับแบบนี้มากแห่ง เช่น

ชวัญเมือง...	สวัสดิครับ บนาชวัญ เมืองเรืองบกอยู่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บินก็คงรับ
ราชิค...	ราชีช่อราชิค แห่งเมืองพัชรนคร
ยอดหอง...	ฉันชีช้อยอดหอง พังชีชอกนีอกบั่งดึงคุณภาพ
สแกก...	ผุมชือสแกก

บอพทอง...
สีแก้ว...

บอกเข้าค่ายว่าเป็นอนิมนาเเทร์รี่ มีเงินหลายพันล้าน
หัวล้านก็ไม่เกี่ยว กับแม่ไคร

(บทหนังตะลุงเรื่องบุกแคมป์หัวใจร้าย หน้า 25)

อุธุ...
บอพทอง...
สีแก้ว...
บอพทอง...

สีแก้ว ยอพทอง หหารของพระเจ้ากรุงพนมตามหาคนแล้ว
รู้สึกว่าไม่ค่อยมีแรง ชาชางชาวบ้านท่านักตอนท่อสูญเสียกัน
กอสู หรือวิ่งหนีกันแน
วิง เอาเชิง ปฏิบัติความหลักคำรามพิชัยสงคราม

(บทหนังตะลุงเรื่องอุธุ หน้า 57)

รายรำ...
จอม...
รายรำ...
บอพทอง...
สีแก้ว...
รายรำ...
บอพทอง...
รายรำ...
บอพทอง...
รายรำ...
บอพทอง...

กำลังคุยกะไรกันกะจอม
เรื่องดีพเพเหระแหลกครับ
แปลกนะกะ ถูกอกนหน้าตาบิ้มแม้มแจ่มใส ทีองกำลังบิ้มน้อยบิ้มใหญ่
นิเรื่องอะไรถูกใจหรือกะ
นิเรื่องคับ
อาหย่องคับเล่า มันถ้ารู้ในรแล้วไม่ไข่อกเพื่อน อกแทกแทย
เรื่องอะไรกะท่อง
เรื่องซุกษบปลารับ
ทานธรรมกากชุบจะกอง เห็นดีเห็นดีอยู่ให้รี ทำไม่กองบิ้มน้อย
บิ้มใหญ่
กำลังฟันหวานว่า บอพเราอุคเป็นยอที่ถูกกลักวิชาการ อุย์ใกล
ลัษชาร ส่งนำถายให้คี๊ ราชะเลียงแค่ปลาสลิคงอย่างเกี้ยว และ
เลียงเป็นจันวนมากเสียค่าย นำไปป้ายครั้งหนึ่ง ๆ ก็จะໄก์เป็น
หองอย่างมหาศึกษา หรืออาจเป็นหองแหกเป็นໄก์ เพราะหองข้อม
อุย์กับคนชื่อหอง

(บทหนังตะลุงเรื่องบุญนำกรรมมา หน้า 54-55)

จย...	ไครทำอะไรคุณครู
คุณอุษา...	คุณเริงฤทธิ์或是กันน์
จย...	อาภัยมั้นราย
ขอกหอง...	คุณครูไม่ท่องปกใจ โปรดมาอยู่ในอ้อมแขนของบอหอง ส่องแหน
สีแก้ว...	ขันกำย่าสามารถปฏิป้องคุณครูไว้ให้อย่างปลอดภัย เอาเช้าเลาแล้วนั้น เรื่องให้เรื่องโน้มีชานอยหอง แล้วมีงสู
ขอกหอง...	แหลมนองหอง
ขอกหอง...	คงดูดูจะแล้วกัน เก่งจริง ๆ เช้านาแห้งกันเหย แห้งกันคนทบปวง
จย...	ปังไก
เริงฤทธิ...	(เช้านา) อาภัยจย ไม่ใช่การขอเมือง มิงดอยออกไป ในดอยหาย
ขอกหอง...	(ดอยไปปืนหลังสีแก้ว) ญี่ไม่ໄตเส่น กายกัมกายลูกเที่ยว
จย...	คุณเริงฤทธิ์ครับ อย่าทำรายคุณอุษาเลยครับ เช้าสร้างแท คุณงาม
เริงฤทธิ...	ความกี ช่วยพื้นนาทีช่วยชองเราให้เจริญกาวหนาไปมาก
สีแก้ว...	ไม่ท่องพูด ถูก็ใจจะทำอะไรแล้ว อย่าวาเเม่ยง แม่กูนวัชราษท์
ขอกหอง...	ในสำนารณาช่วงญี่ไก
จย...	คุณเริงฤทธิ์ซักจะโโคเวอร์ไปแล้ว พากเรายออมเป็นฝ่ายแพ้คลอนชา
วันนี้ขัญถูกาย	วันนี้ขัญถูกาย
ขอกหอง...	นำวากเราใจริงแล้ว ฉันเออยาแກ คุณเริงฤทธิ์ครับ ญี่จักกัน
เริงฤทธิ...	น้อยไปเสียแล้ว ญี่ให้มัวกันนกือไกร
ขอกหอง...	มิงยัวกูรี (พมานาของหอง) นี่ยัวพมัก
เริงฤทธิ...	เก่งจริงสักกีก่อนนี่
ขอกหอง...	กีก (พมอักษ)
ขอกหอง...	สักกีก่อนนี่
เริงฤทธิ...	(พมอักษ)
ขอกหอง...	(สมองรองใน) อือ... อือ... ไม่มีน้ำใจเป็นมักรีฟ่าเลย เช้าย
	แล้วยังมีช้ำเหลย อือ... อือ...

สีแก้ว... พรือชา... นองหงส์
ข้อทอง... อ้ายเริงฤทธิ์มันทองกาญจน์ภูย

(บทหนังตะลุงเรื่องบุญนำกรรณพา หน้า 45-46)

ข้อทอง... ช่วยเมเนหอช่วย ช่วยดูถูกคน ดูถูกตายแล้ว
สีแก้ว... ไกรคลานอยู่ครั้งนั้น
ข้อทอง... อย่าทำพอ อย่าทำพอ อย่าทำ
สีแก้ว... ถู๋าไคร อาบนองหงส์เงง แล้วบานุ่งนึงไปไหนเสียละ
ข้อทอง... อยาวยแกกันกระโตกช่วยเพื่อนในกองไฟ ไฟไม่บานุ่งหมก แกกัน
มีความภูมิใจที่ไก่เสกความกล้าหาญ
สีแก้ว... อาบนองหงส์ ในกองไฟหก นีบานุ่งไคร กิกอยูช้างหนานบ้มเยี่ยว
ข้องนั้นเงง ชุมชนบานุ่งบาก ขาดไปมากแทบทางเตอะ เอาปีคง
พระธรรมไวก่อน
สีแก้ว... หันฟื้รอพี่สาววุฒิ
ข้อทอง... ประชิคันดึงคว้า จันหนึ่งชาศึกในน้อยกว่าเดิม จันแห่งกริซมันลังไป
หลายคน
สีแก้ว... แล้วกริซมิงกี้เล่ม
ข้อทอง... เล่มเกี่ยว
สีแก้ว... นีบักกริซไคร
ข้องนั้นเงง
สีแก้ว... อกอยู่ไกลกับบานุ่ง มีงแลดิกริซบังอยู่ในฝึกเหลย
ข้อทอง... อาวุธดูถูก ยัมในดูถูกหายไปไหนโดยง่าย
สีแก้ว... เลิกดวงตี ถูเบื้องฟัง ว่าแท้เราจะทำอย่างไรก็ไม่
ข้อทอง... บกไปทำลายชาศึกให้ถึงรัง ชาแกแยก
สีแก้ว... ชาอกอน ชาอกอน น่าน้อยยัมแพไฟ เรากำชัยกันท่านหานมอหารกอน
ข้อทอง... เรื่องนั้นแนอยู่แล้ว เพราจะชีวิทองเชือก็ชีวิทองนั้น
สีแก้ว... ถูักกรอบฝ่าพื้นเข็มมาเล่า ไปกันกีว่า

(บทหนังตะลุงเรื่องนักรักนักทร หน้า 18-19)

(นายยอดคงพมกันนายนายเหง)

- ยอดคง... นี่รุคนจริงที่เข้าเลือว่า อ้ายเหง เป็นคนดังมานาน ถูกอย่างเหง เหลือเกิน
เหง... นี่จะ ถูกแหละอ้ายเหง ไว้ จะ
ยอดคง... ใน ถูกอย่างที่สูชนั่นว่า มีจังหวัดคงให้เห็น
เหง... ช้อ... ไก (คนยอดคงอย่างแรง 1 ที)
ยอดคง... (เงือกชี) เก่งจริง คนอีกชี
เหง... (คนอีก 1 ที) ตึงคอให้ควาหนา กระเพ็บลงบนหัวยหอย
ยอดคง... (ร้องไห้) ไห้แล้วแหละ ถูกใช้อุบ คุณไหวไม่มีนา้ใจนักฟ้าเหลย
เพื่อนล้มแล้วตีบ้ำอีก มีงอย่าลืมนະนักลงอย่างถูก มีงอย่าเพลอะนะ
เบลอถูกลักแหงเหลย ลากอกน เฟื่องเหอ

(ยอดคงกลับไปหาลีแก้วและโน้กสีแก้วว่า)

- ยอดคง... นำวแกว นำรากแกว มีงใจเบาเกิมมาเสียแล้ว อ้ายเหงคนดังที่ว่า
ถูกแหงทึ่งไว้เสียแล้ว ต้ามิงอยู่กัน มีงจะให้หากัญมิใจ ว่าวันนี้
นองหองมันชาติสูคนจริง
ลีแก้ว... นิ่งเสียกะ เมื่อกุน็งแลดอยู่กันเหลา หวานใหม่มึงไกแหง เมื่อยูเห็น
อ้ายบูณ์มำคินอยุตั้งแรกนูนนั่นพูนยังทิคดูกรังอยู่เหลย
แล้วกะนิ่งเสียกะ มีงอย่าไปແหลงกมิไกรนะ
ลีแก้ว... มีงถูกมีกีฟี่
ยอดคง... หักมัพหัน สามสิบ เหลือ ๆ
ลีแก้ว... ห้มีไนหันละ
ยอดคง... กะนิ่งเสียกะ

(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 11)

(นางเอก ขօคหօง สีแก้ว หนี้ยักษ์ออกจากเมือง เพาะะถูกยักษ์กราน ตามที่นาง
หยุกหักผ่อน สีแก้วกับขօคหօง เป็นคนเป้าอยู่่ใกล้ ๆ)

ขօคหօง...	นำวแก้ว การที่จะให้เจ้าฟ้าหิญกลับคืนสู่วังฯ ยินดีเที่ยว
สีแก้ว...	ทำพรีอันองหอง แรมภูสิงสาราฟ้าหิญ เหลือเกิน ทองทรงล้ำนากระ พระวรกาย ถ้าเป็นชาญพอยังชัว นี่เป็นหิญในรู้จะไปไหน ไม่มี จุกหมายปลายทาง ในรู้ไปไหน บ้านนา บานฝ่า บานลุง ชาในรู้ว่า จะไปทรงไหน นองหองเชือ ถ้ามีช่วยได้ให้รับช่วย
ขօคหօง...	ย่างนิกเดียว เรื่องซึ่ง มีรู้ในบ้าวแก้ว ที่พวกยักษ์มั่นคงเมืองเรา มั่นคงการฟ้าหิญมั่นประการศรอยแล้ววันนั้นของการสาวพรหมจารี ถ้าฟ้าหิญเหมือนสาว พวกยักษ์คงยกทัพกลับแน่นอน
สีแก้ว...	ทำพรีอัน เมื่อฟ้าหิญอยู่บนนี้
ขօคหօง...	กะเรามีแพ่นเสียแหละ
สีแก้ว...	ไครที่จะมาเป็นแพ่นฟ้าหิญ
ฟ้าหิญ...	จะมีที่ไหน คิดอยู่ขօคหօง
ขօคหօง...	เรื่องนัดจะพูดวายากก์ยาก ถ้าพูดว่าง่ายก็ง่าย ถ้าพูดคำลวนงาย ง่ายนิกเดียว
สีแก้ว...	ไครที่นี่จะมาเป็นแพ่นฟ้าหิญ ไก
ขօคหօง...	ผู้ชายคนนั้นนะหรือ ถ้าแลไปให้พอกไม่เห็น เห็นแล้วต้าไม่พิเคราะห์ กิ่นพะ เมื่อันกันที่เก็ง ๆ บันพูดเล่นกัน อยู่แคหัวศอกอย่างอกไกร ๆ อยู่ทรงไหน ๆ ไครอษานอก
สีแก้ว...	อะ... เอา แคเข้าเจ้าแล้ว กินสันเข้าเจ้าแล้ว ทีนี้ถ้าลับชื้น ไม่รู้จะเป็นไครเจ้า
ขօคหօง...	เมื่อวันมา ตัญญาภัยแล้วใช้เหลือ วานวาราแกร้อบ้ำชักกู
สีแก้ว...	ภูในชักกันเพื่อน แท่เพื่อนอยู่พูดชักกันคืนกูเข้า
ขօคหօง...	มั่นษ์จริงนั้นแหละ
สีแก้ว...	ภูในหนองเมืองหากันเพื่อน

ข้อท่อง...	คนผู้ใดเรา เมื่อเป็นสาวชั้นแล้ว แมงไม่ได้ไม่เคยก้มหัวค่า ผู้หญิง ไม่ตัวเมื่อันวัวไม่เข้า เมื่อันแห้วไม่หัว เมื่อันไม่หนาน
สีแก้ว...	อาบันน์กูดเมื่อันกัน
ฟ้าหมุน...	จะนี่ที่ไหนจะ
ข้อท่อง...	แล เอาแหละ ไม่ทองเลือกคนหล่อ ๆ ไม่ใช่คนเที่ยวเห็นกินรำกิน เลือกเอาที่มีมือหนา ๆ ทำงานชั้น ๆ ถึงแก่ไปลักหีค กะไม่พร้อ การหาผัวทองเลือกที่ผัวรักเรา บุญชัยไม่หลอรักหมุนรูปสวย มันรัก นักแรง กดันไชนักกดันเดียจเลย เท็นใหม่พากที่ไม่เข้าถึงแก่นของ ความรักนักจะหยาหาร่างกันมายอย ๆ
สีแก้ว...	สำรับนิสัยของนองทอง บำรุงกวานคลอคแลว
ข้อท่อง...	งันแหละ ภูกอกลั่วมีคงเดียวเห็นนี้แหละ
สีแก้ว...	กันข่ายเลือพราหมังกลัวไม่
ข้อท่อง...	ขอ... อาบันน์คนหนึ่งกัน
สีแก้ว...	กันหมาวี มีงกลัวไม่
ข้อท่อง...	ขอ... อาบันน์กลัวเมื่อันกัน
สีแก้ว...	กะมึงกลัวหัง เพศกันนั้น
ข้อท่อง...	แท่เพอนเข้าไม่เมื่อันมึง เข้าอยู่บ้านเข้า พอก็พอรายกันกูเข้าไม่ ทำ แท่มึงเมื่อันเงาตามทัว คันกูนิ กะเกยมีตัวอย่างมาแลว
สีแก้ว...	อา... อา... ภูกไปพูดนา กะแหลงกันเห็นนี้เดิก เมี้ยอย ภูกไป พูดนา เมื่อันช่วยค่วยเดือชน ภูขอสรุปเลียเวลาเรื่องนี้เป็นเรื่อง เหวค่า และกะหมายไม่เกี่ยว
ข้อท่อง...	งันกูดแหลงเห็นนั้น

(คู่มือการสอนวิชาชีววิทยาหนังตะจุง 2 หน้า 9-11)

- “ อายหล่า... อายหอง ตอนมึงกำลังเป็นพ่อชายเนื้อหอมอยู่ใช่ไหม ”
 “ อายหอง... พ่อชายเนื้อหอมเหรอ ”
 “ อายหล่า... มิงยังจะหาเมียอีกไห ”
 “ อายหอง... อีกซิ แ昏 ส้มนี้บูญงิสุวะ ๆ จริง เคี่ยวบูญกำลังหนักว้า ”
 “ อายหล่า... หนังทัวพรือ ”
 “ อายหอง... บูญงิสุวะอายุเกิน 30 ปีขึ้นไปถูกเมินเลย ”
 “ อายหล่า... ชยม เท้าอน ฯ อายุระหว่าง 18 ถึง 30 ปี ”
 “ อายหอง... ใช่เราแก้แล้วทองกอชีวิท เด็กสาว ฯ สุวะ ฯ เป็นยาอายุวัฒนะ
เพียงแต่ไถลโน้มกันนิจ ทำให้แก่ช้ำลง ไม่ต้องคืนน้ำฝึกร่วง ”
 “ อายหล่า... อายหอง มิงชยบูญงิสุวะแบบไหน ”
 “ อายหอง... ภูษณ์แบบนี้ หนึ่งสุวะ ส่องรอยหนรพย สามอันมันนูชา สีพอๆ กาย
หาเมียายิ่ง ”
 “ อายหล่า... ขอสองถังขอห้า ภูเท่นชยบุญ แท้ขอหนงภูฉบับแล้ว เรื่องเมีย
สุวะเลิกกันที่ ”
 “ อายหอง... ไม่เข้าเมียสุวะโง่กายโง ของนี้มีกันเลือบยากวัน เรากำช่อน
ทำบ้านเช็คเห้า หรือในเพื่อนเสียก็ได้ เมียเราทองครองเรือน
ครองรักกันตลอดชีวิท เรียกว่า เป็นชีวิทแฟคให้กันแล้วอันทึ้งอื้วว่าง
ไม่ได้ เมียภูเจริคามแล้ว กายจากกันหั้งเพ เลือกสุวะไว้ก่อนเพื่อน
เหอ มิงเห็นไม่เมียนายร้อย นายพัน นายพล สุวะ ฯ หันนั้น แท้
เมียภูไม่เห็นเขาน่าเลย ”
 “ อายหองยังหลงแรง ภูกลัวแล้ว ภูหาท่อไปเลือกคนซี้เหรอ เวลารวม
ห้องโงง ภูเคยแพ่งดิงคนนี่ อายหองมึงฟังภูจะเล่าให้ฟัง แรกภู
บ่าว ฯ พ้อไปขออุดกษาทำนันให้ สุวะอย่างอกใคร ลอนไก่ขาย
กันแล้วกัน ”
 “ อายหอง... ขอพรืออายหล่า ”

“**อายหล่า...** ชื่อพ่อ ชื่อคิริแซวน ก้านนพกาญจนาภิเษก มีโรงสี รอดยันท์ และทำนา
กว่า 500 ไร่ ถูกเกี่ยวข้าว อายทอง เนื้อคนเทมน้ำ วันหนึ่ง ๆ เกี่ยว
ไก่ประมาณอย่างน้อย 6 พันตัว ถูปไปหาน ทุกเช้า ทุกเที่ยง
ทุกเย็น ไป-กลับ พร้อมกันนองคิริแซวน ถูกชนและ วันอีกเรื่อง
อายทอง เนื้อ นองคิริแซวนซับและ กินให้ฟักใน รับฟางหันไปโปรดยืนให้ถู
ฟาง ตามภูกระดึง เลี้ยงเท่านี้พอไม่ ภูกระดึงเพิ่มขึ้นสักสองเท่ากัน
ถูกในอันดับน้ำดีของที่นี่แล้วกัน อายทอง เนื้อนองคิริแซวนซับและ
ให้ฟางละ 150 เลี้ยง พอกฎหมายชั้นยาไปโปรดยืนให้หนึ่งแล้ว
แล้วเดินนำหน้าถูไปกอบเมืองตะโพกคิริแซวนที่หนึ่ง ถูชั้นเดินไป
สองสามก้าว เสียงดังผู้ดูถูก ถูไม่เหลียวหลัง เลยมองตะโพกคิริแซวน
อีกถูกไก่เสียงชั้งตังและ กินให้ฟักใน ชักสองสับ หันถูอ้ายทอง เนื้อ

“**อายทอง...** ใช่

“**อายหล่า...** อายทอง เนื้อ โฉมหล่อ โฉมหล่อ โฉมหล่อ โฉมหล่อ โฉมหล่อ โฉมหล่อ
เมียสวย เลิกกันที่

(คู่มือการสอนวิชาชีววิชาหนังตะลุง 2 หน้า 18-19)

7. ศึกษาความประสมการภูมิ

กล่าวเป็นร้องบท lokale นี้ คือ สร้างให้ตัวละครที่ความจริงที่คนตามเห็นผิดพลาด
อาจเพราะความโน้มเนียนมีญาหรือความไม่เป็นเรื่องเพศ เช่น

(จากเรื่องหนังตะลุงตอนหนึ่ง อายจันจงชายถูกเบ็ค หาน เช่งถูกเบ็คผ่านมาทาง
บ้านหนูนุย จึงໄกสันหนานกันว่า)

จันจง... ชื่อถูกเบ็ค ถูกเบ็คก่า ชายถอก ๆ ฮา

หมูนุย... ถูกเบ็คเมียยังเหลืออีกไม่

จันจง... ขอ เมียพอกายา

หนูนุย... ก็แล้ว ทองการ เป็นกีฬาเมือง เนรมตามทั้งเชียง ชายเท่าไก
 จันจง... ถ้า ๆ อา เป็นกีฬาเมืองท้าวสิบก้า ชายร้อยเกี้ยว กันเองอา
 หนูนุยเห็นว่า ลูกเป็นกีฬาเมืองทั้งสอง 2 นาท ชายดูมาก จึงขอไว้หังหมก แทะอโภเจียง
 มาได้ 2 เก็บ ปรากฏว่า เป็นกีฬาทั้งหมก จึงคิดให้หลังว่า ที่ขันจังบวกกับการ์ เป็นกีฬาเมืองหมก คือ^๔
 ชายกีฬาเมืองหมกแล้วปัง เหลือแต่เป็นกีฬาทั้งสองเท่านั้น

(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 18-19)

(ขัยโง่ (เป็นคนขาดทุน ไม่เก่งเท็ง) ประภากล้ากันหนูนุยว่า นานานมันตาย
 เลี้ยแแล้ว ในน้ำจะตาย เดยหั้งพังสก นำกายของ (หั้งอวนหั้งสกศัณนาเลี้ยตาย) หนูนุยกัดน้ำ
 ว่า ใช่ไปตายละ หั้งพังสก โง่ทอยว่า เลือกชื่น)

หนูนุย...	แควนาน้ำมีมิงไม่ใช่หรือ
โง...	ใช นาบรา
หนูนุย...	แควเลือกชื่นพร้อมละ นาน้ำร้า
โง...	กอนตายหม้อวักเลือก แควนกการ์ เลือกชื่น
หนูนุย...	อาบเหมือนรุ่ว เช้าเรียกว่าความกันโลหิตสูง อาบเนื้อรอเหรอ
โง...	แควมันไม่สูงหรือกันชืนไปพันนั้น กะเลือกชื่นนั้นแหละ แล้วเลือก ลงก็ตายเหมือนกันแหละ

(รายงานการสัมมนาหนังตะลุง 14 จังหวัดภาคใต้ หน้า 62)

รากรี...	เงงชา บุยชา บานรากรี รู้กูเเฟาน์แล้ว
เง...	ชายบันหศักก์ให้รายมาก
หนูนุย...	ทองฟามัน
รากรี...	เงงชา บุยชา
หนูนุย...	สองคำนี่ บุยอกน้ำท่าไว้ไม่ได
รากรี...	พอถูกฆ่าตาย แม่ถูกมันรุมชนชืน
เง...	ป้าพลับถูกชนชืน

รากร... กะแมลงทากยແນ
หູ້ນູ່... ເທິງ ຖຸ່ນປາລັບຍັງຖຸກໝື່ນເຂົ້າ ຖຸ່ນເຊົ້າໃຈວ່າສາວຽຸນ ທ່ານໍ້າ
ຖຸກໝື່ນ ດາຄານໄກຄູກແລວກູວານັ້ນອຸ່ອງ ໄນກອງໝື່ນ
ໄມ້ໃຫ້ໝື່ນເພັນນັ້ນ ແນາບດຶງໝື່ນນຳໃຈ ບັນດັບ ກະທ່າຍ່າເຮົາ
(ບທແນ້ງທະລຸງເວັ້ງນັກຮັກນັກຮັບ ໜ້າ 31)

ສະໜູ້... ຂ້າຍເນື່ອງ ວັນກອນຖຸໂຄຍສາຣຣດໄຟຈາກສຕານີຈະນະໄປລົງສຕານີ
ທາກໃໝ່ ພວກຈັກໂກີ່ມີນັ້ນອູ່ໄກລ໌ ທ່ານຸ້ມີ 4 - 5 ຕານ ໜັນພູກກັນວ່າ
ດິນທາກໃໝ່ ໜັນຈະທີ່ພົມ ອະໂໄຮຍໝະ ໜັນອົກຖົວ່າ
ພົມຕົກໄຟ
ຫົວໜູ້ເນື່ອງ... ສະໜູ້... ນັນຈະທີ່ຖົວ່າ ຢູ່ໄມ້ໃຫ້ໂໄ່ເໝືອນໝົ່ງ ພົດສຕານີກວນຈາງ ຖຸລົງເຕີນ
ເສີບແລະ
ຫົວໜູ້ເນື່ອງ... ຂ້າຍໝ້ອມຢູ່ມູ້າກຣັນທີ່ກ່າວເຕີມເລຍ
(ຄຸນວັດທະນາວິຊາພົມວິຊາຫັນທະລຸງ 1 ໜ້າ 53)

ຫູ້ນູ່... ກາຍເທິ ຈານາເສີບທາຍ ເວັ້ງສວຍໄນ້ພັກຄູ້ໝາ ນິ້ວເຮົາເໝືອນ
ເຖິນຂັ້ນ ແພນອຂັ້ນຍາວເໝືອນງວງຫຼາງ ເວົາກ່າວເໝືອນຍົມແກງ
ກາກໍາເໝືອນກາວົວ ພົມແກຍກາວສລວຍ ເວລາສຍາຍສລາຍລົມໄນ້ທີ່ແລ
ໃຫຍ່ ຫຼູ້ເກຍກາວເໝືອນຄອກຖຸລາຍ ເພັນແກຍກາວເໝືອນໄໝນຸກ ແກ້ນ
ແກ່ງເໝືອນຍະມວນທີ່ເສັນ ໃນຫຼາສວຍ ເທິເຫຼວໃນຫຼາຽຸນນີ້ເຂົາ
ເຮືອກໃນຫຼາຽຸປ່ອ
ເທິ... ຂ້າຍໝ້ອມຢູ່ເພີນ ໄນນີ້ກ່າວເໝືອນເນົ່າພັນນັ້ນ ສົງພົກຂ້ານ້າເໝືອນ
ຮູ່ນູ່
ຫູ້ນູ່... ພົມໃນສວຍ ຖຸ້າຫາເນີຍ ຖຸ່ນເລືອກເອາຫຼາຮູ່ນູ່ນີ້
ເທິ... ໃຫຍຼູ່ປັນທົວ
ຫູ້ນູ່... ໃນຫຼາຽຸປ່ອຍາ ທ່າ

ເຫັນ...	ອອກນັ້ນເຂາເຮີກທຳງູປ່ໄຊ
ຫຼຸດ...	ໃຫແລະ
(ບທທັນທະຈຸນເຮືອງນຸ້ມໍາກຳຮົມພາ ໜ້າ 40)	

ນະຄັນ...	ຢັນເຖິງອົບນັບແມ່ນສາຍ
ນະຄຸມ...	ນະຄັນອ່າເອາເປົ້າຍົມ ແມ່ນນີ້ເປັນຂ້າແຫຼູ້ເຖິງ ຂໍອະໄຮຈະ ຄນສາຍ
ຫຼຸດພຣ...	ຫຼຸດພຣຈະ
ນະຄັນ...	ຫຼຸດພຣ ຂໍ້ເພຣະຈົງ ຖ້າ ນະຄັນ ຫຼຸດພຣຖຸກົນເມື່ອນໃນທອງກົງຫຍກ ບັນຍັດໂຈງຈັງ ພູກົມົດ ເຊວວ່າໂຄນແບກປາຍທອງ
ຫຼຸດ...	ຄຸນໝູຍໂກກວາຍົກເຈົາ ເຊວວ່າຄອກທອງຜລຍກ
ຫຼຸດພຣ...	ໄມ່ຫຽນວ່າໄກ ໂດກວ່າໄກ ເທິງຈັກການທານແຜນ
ຫຼຸດ...	ນອງຫຼຸດພຣວາງແຜນມ້ອຍ ຖ້າ ໄມ່ກີລັວແຜນຈະຍັນ ເບີນໝາດ ບັນຍັດວ່າໃໝ່ ກວາຈາງ ກັລັວແຜນນອງຫຼຸດພຣຈະກຳນຫານໄມ່ໃຫວ

(ບທທັນທະຈຸນເຮືອງກົດກໍາສານ ໜ້າ 3)

ສາລືນ...	ພູກອະໄຮກັນ ບອນມາຫຼຸຍ (ຕົງໜູ)
ຫຼຸດ...	ເນາ ທ່ານ ເນາ ທ່ານ ຕົມເທິງວານອອງສາລືນີ້ຮັກພະໂອຮັສພລາກຮ ກົງຈົງອ່າຍາທີ່ເທິງເຂົາວ່າ ນອງຮັກພລາກຮມາກ ເຮົາເຄຍເປັນເຫຼືອເລັນ ກົມາທັງແຕ່ເທົກ ທ່ານ
ຫຼຸດ...	(ຮອງໃຫ້) ໝາເສີຍໃຈກັບ ທີ່ຫລູງຍກຍອງວານອອງສາລືນີ້ເປັນສາວນີ້ສູ່ທີ່ ໄນ້ນັກເລຍວາຈະ... ຈະ... ຈະ... ຈະ... ມາແທ່ເທົກ ທ່ານໂພ ເຮັນເລັນກົມພະໂອຮັສພລາກຮ ທັງແກ້ວຍຸເທົກໄກ
ສາລືນ...	ກົງແກ້ວຍຸ 2 ຂວາມຄະ
ຫຼຸດ...	(ຮອງໃຫ້) ນັ້ນກັນທັງແກ້ວຍຸ 2 ຂວາມ ເຊື່ອແລ້ວເທິງເຫຼືອທີ່ມູນຫຼຸດເປັນ ກວາມຈົງ (ຮອງໃຫ້)
ສາລືນ...	ຫຼຸດຮອງໃຫ້ກໍາໄນ

หนูนุย...	เลี่ยคายครับ ถูกันนั้นมาก็ตั้งแต่อาชญาบั้งน้อย
สาวนิ...	ทุกๆเข้าใจพิเศษแล้ว ไม่ใช่หมายความว่าอย่างนั้น
หนูนุย...	หมายความว่า
สาวนิ...	หมายความว่า เราเล่นกันตามประสาเด็ก ๆ
หนูนุย...	(ร้องให้) ใช่ ใช่ เข้าใจถูกแล้ว
สาวนิ...	ไปกันใหญ่ เล่นกันตามประสาเด็ก ๆ เช่นเล่นชาช่อง ปั้นวัว
หนูนุย...	นั่นหมาย เอ็นโซนหา เล่นปีกอาทิตย์เมื่อ
สาวนิ...	ถึงปีกอาทิตย์ไม่เหมาะไม่ควร สำหรับเด็ก ๆ
สาวนิ...	เป่าสักให้ความฟัง ทุกบากจริง ออกเดินทาง

(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราชาของปวงชน หน้า 5 - 6)

สาวนิ...	ผลการตรวจค้น เป็นอย่างไร จาก
จาก...	ถูกสมุนแม้นหากันหลบหนีไปหมด มีทางให้คืนยากแก่การติดตาม
สาวนิ...	อย่างอันพยายามไว้บางจำพวก
จาก...	พยายามห่ออยู่ห้องให้คืนจ้านวนหนึ่ง
หนูนุย...	พากนึงคงมีงานเลี้ยง จังทั้งแกงกระหรี่ เอาไว้
เหง...	คุณนุย กะหรี่ไม่หมายถึงแกง
หนูนุย...	หมายถึงอะไร
เหง...	หมายถึงนุยหมายเมื่อ
หนูนุย...	ถ้าพั้นนั้น แม่ผ่านกะเป็นนุยังกะหรี่
เหง...	คุณนุยรู้อย่างไร
หนูนุย...	เมื่อเม้มชายหม้อทุกน้ำคลาด ชายหม้อคิน

(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราชาของปวงชน หน้า 17 - 18)

ปาริชาติ...	นิทานอะไรไม่รู้ พี่เหง เล่าวนนี้พังไม่รู้เรื่องเลย
หมูนุย...	คุณเหง เล่าเรื่องอะไรครับ
เหง...	เรื่องเจ้าหนิงจอมท/png
หมูนุย...	ไหนเรื่องเป็นพยาอย่างไร พังแล้วขับคนขยายไม่ได้
เหง...	คุณนุย เป็นคนบัญญาอ่อน
หมูนุย...	ไม่ใช่บัญญาอ่อน หัวผดมันพิม ถอนแม่ห้องนม เมย์ดันวากสีฟาก กำช้า
เหง...	เมย์คุณนุย เมื่อไม่ครบลิบ
หมูนุย...	ขอบคุณที่คุณเหงยอมแม่ผม เล่าเรื่องก็อบไปดีกว่า
เหง...	เจ้าหนิงในนิทานชื่อญุรา ทรงพระลิริโฉมงคงงาม เจ้าหนิงถูก พระบิบังคมให้แหงงานกับเจ้าชายธรา เจ้าหนิงไม่ยินยอมถูก พระบิบังริว
หมูนุย...	อ้อ มนี่ก็ออกแล้ว เจ้าหนิงคงการแหงงานกับชายอนาคต ใช่ พอดุมเล่าถึงก่อนนี้ พำหนิงปาริชาติรับสั่งให้หยุดเล่าแล้ว ทรงกันแสง น้ำพระเนตร ไหลลงอาบพระปราง
เหง...	พระปราง พระปราง พระปรางหมายถึงอะไรคุณเหง
หมูนุย...	ตะโพก
เหง...	นำทางในครอบตะโพก ซักส่งลับ
หมูนุย...	บังก์ซักส่งลับ ทุก ๆ เช้า พำหนิงปาริชาติเสร็จชุมอุทยานรำเริง เหมือนกับอยามเช้า แคว้นนี้คุ้งเหงาหอย
เหง...	หมายความว่าหอยเป็นเหา
หมูนุย...	ไม่ใช่ หมายถึงมีกิจยาภการ เชื่องซึมผิวปกติ
เหง...	(บทนั้งตะลุงเรื่องรักในเรือนหาด หน้า 7 - 8)

ผู้ใหญ่พูน...	ท่านแซกคุณเกียรติหัง 3 ทรงกราบไว้บังในทราบ โปรดใช้ ไก่เลย
ขอกทอง...	หม้อใหญ่ ๆ สวย ๆ มีไข่
ผู้ใหญ่พูน...	มีครัวบุญหวาน ทรงกราบขอคินหรือขออະลูนเนี้ยม
ขอกทอง...	หม้อที่เข้าใช้ ๆ ก้มมีบ้างหรือเปล่า
ผู้ใหญ่พูน...	หม้อที่เข้าใช้แล้วก็
ขอกทอง...	นั้นขอบหม้อใหญ่ ๆ
ผู้ใหญ่พูน...	ถ้าหม้อใหญ่เข้าชายลูก 5 บาท
ขอกทอง...	ถูกจัง เป็นโรคกรรมวัง
ผู้ใหญ่พูน...	หมอยานผ่านไม้เป็นโรคอย่างก็ปักแห้ง
สีแก้ว...	ไปกันใหญ่ มันพูดกันคนละเรื่อง ขอโทษคุณเป็นผู้ใหญ่เมื่อไครับ เป็นตั้งแต่แรกเกิด

(บทหนังตะลุงเรื่องสามแตนคิน หน้า 12 - 13)

ชัวญเมือง...	ขออภัยโทษ ให้ขอลงภูมิปัญญาเป็นการทดสอบ เป็นประเพณีแรก เพียงปัญหาง่าย ๆ ก่อน
ขอกทอง...	เชิญเลย พร้อมที่จะตอบอยู่แล้ว
สีแก้ว...	นี่เรียกว่าคุณฝ่ามากกว่าใจ ปากเกินสมอง ทรงหายเพราะ โ้ออัวค หายเพราะรายโน้
ชัวญเมือง...	ให้จะเป็นคนพิษก่อน
ขอกทอง...	ฉันเอง ฉันเอง มั่นหาดี ๆ ในกองให้ถังนองราชีก
ชัวญเมือง...	มั่นหาที่หนึ่ง "สองชาแบบแหะะ เอามือเข้าไปแหะะ ออกเป็น อัศวะ"
ขอกทอง...	กลวย กลวย การรวมประเวณีไว้ใน
ชัวญเมือง...	ใบไช คุณสีแก้ว
สีแก้ว...	"สองชาแบบแหะะ เอาไข่เข้าไปแหะะ ออกเป็นอัศวะ" ใจแก "ชุมมา" ส่องชาแบบแหะะ คือพิษพิษ เวลาบรรจุแหงทอง

	อ้าชาช่องพิมพ์ออก เพื่อให้สีสวางงามรสชาติอร่อยของผลไม้เป็น
	ออกเป็นอัตรา อัตราคือ รวมแล้วหมายถึงขั้นมา
ชั้นเมือง...	เก่งมาก เก่งมาก ถูกทองในเหตุให้ผลอย่างละเอี่ยคละขอ
ยอดทอง...	คนหัวล้านเก่งทุกคน ฉันขอแก้ตัว
ชั้นเมือง...	มัญหาขอที่สอง "หัวเนื้อแยกเข้าไปในรูเนื้อน้ำในหลวงเพื่อ สมายอก สมายใจ"
ยอดทอง...	ที่นี้ไม่ยิบแน่ ไก่แก่การรวมประเวณของชาญชัย
ชั้นเมือง...	ไม่ใช่ คุณสีแก้ว
สีแก้ว...	ไก่แก่การให้ถูกคืนแม้
ชั้นเมือง...	ถูกทอง ไม่ทองในเหตุยด เก่งมาก เก่งมาก
ยอดทอง...	คนหัวล้านเก่งทุกคน ขอแก้ตัวให้
ชั้นเมือง...	ฟังให้ดี "ห้ายมน ปากเย็น หูยงไม่ให้เล่น ชา yok จำแท้"
ยอดทอง...	ที่นี้ถูกเก็คชาด ไปไหนไม่รอค ไก่แก้ววัยจะแพ้
ชั้นเมือง...	ไม่ใช่ ไม่ใช่ คุณสีแก้ว
สีแก้ว...	ไก่แก่
ชั้นเมือง...	ถูกทอง ถูกทอง
ยอดทอง...	เออจริง งานนิกเดียว ปากเย็นยั่น บูหูยงไม่นิยมเป่าปี บูหูสายเวลา เป่า ทองเงินนี้ไปบีบเป็นหูปี คนหัวล้านเก่งทุกคน

(บทหนังตะลุงเรื่องบุกແມ່ທັງຈາກ หน้า 25 - 26)

(มั้ยที่เจ้าหนานี่บ้านเมืองสั่งปราบปราบพวกที่เป็นภัยลังกวน เช่น พากເຄຍມືອຫຼືພົດ
ອັນຫຼາດ ອົບເຄຍຂອງສຸມກຳລັງ ປະຫຼາດໃນທາງທຸກທີ ກີ່ໃຫ້ນິຽນະເປັນກັບລັງຄນ ສະໜອ
ສົມທາກັນຊັ້ນມີຫຼັກ ຕົກນີ້)

สะพือ...	เมืองเหວ... ท่อไปบ้านเมืองเราจะทองอยู่กันอย่างมีความสุข ร่มเย็น
ชั้นเมือง...	ໄຫລະໜອ ຮ່ມເຢັນພ່ອ

- สะพอ... ใช่ละ... พลโทหาญ เผด็จหาด 4 แหลง แกอออกกฎหมายเรียบ
ภาคใต้ 14 จังหวัดเรา ว่าให้เจ้าหน้าที่ทหาร ทำรำ เสือพาน
กวนกาลัง คือขับพวง เคยใหญ่ เคยเติบ เคยเขามาก่อน เพราะ
แกดื่อว่าวพวงเคยใหญ่ เคยเติบ เคยเข้านี้ เป็นพวงกัยลังคำ ท่าใน
สังคมในสังบ ถึงแม่ทุกบุนีจะสังบ แท้วาแทกอนไม่สังบ เพราะอ้าย
เคยใหญ่ เคยเติบ เป็นทัวกอเหตุ เพราะฉะนั้นทองจักการจัมมาชั่ง
ให้สมค ขังล้มเลย
- ชวัญเมือง... (ทำท่าอกใจ) จริงเหอเมื่อ... จริงเหอ
สะพอ... แล้วกูจิกาหมิงห้าไหร หันแกรา อ้ายระหวซอ หลานกูพา เมียหนึ่น
เชาแลว อูปีนีไหว เพราภานายมั่นงวน
ชวัญเมือง... อ้ายยะ... นิมหายหม้อเหลอถ้าพันนี่ ชุบใจหม้อเหลอทีบอ ก้ามิง
ไม่บอแล้วกายແລະกู ล่าบากໃใหญ่ ลูกก้าหลายคน
- สะพอ... โนนหมึง เคยใหญ่อูปีมัง เหอเมื่อง
ชวัญเมือง... เอ หม้อเหอ... นีฟีนีเพื่อนศักกูหม้อนะ ภูไม่หอมบอเกียบโนง
บากหมึงกานแรกนແລະ แต่งงานอูภัณฑ์มาลูก 12 แล้ว ภูไม่หอมบอ
ไกร เมียกู
- สะพอ... ไก่เลา... เมียหมึงพันพรือล่า
ชวัญเมือง... พันพรือล่า... ภูบอกไม่มัคสี ลักเท่าสองฝ่ายมือ หม้อเหอเมียกู
ด้าลูกจัมแลว กายແລະกู ลูกทั้ง 12 ภูไปกอนหม้อนะ
สะพอ... เกียวກาเมื่อง... ภูพัง ๆ ทีหมึงบอ กเมียหมึงไม่ใช่เคยใหญ่
ทีเหลา
- ชวัญเมือง... ออ... แล้วพันพรือเมียกู
สะพอ... อ้ายกรณีเมียหมึงเขามาเรียกว่าเคยใหญ่ เขารียกว่า... ใหญ่
ชวัญเมือง... ออ... หันกอกเซอ อีห่วงไปสาว่ากู
สะพอ... เออ... คันดาไกเมรอกกานมันหวานไปແລ້

(โครงการส่งเสริมวิชาชีพงานังกะลุง หน้า 86 - 87)

8. ล้อเลียนบุคคลและสังคม

กล่าวว่าสร้างบทกลอนนี้ คือล้อเลียนบุคคลและสังคม มีทั้งล้อเลียนประวัติความเป็นมาและรูปทรงลักษณะที่ทางหรือพิมพ์ไปจากคนอื่น (เช่นหนูน้ำเป็นลูกวัว หมาคาดลายวัว เหงื่อเหงื่อ ชวัญเมืองหน้าเหมือนม้าน้ำ ยอดกองหน้าเหมือนจระเข้ เป็นตน) ล้อคนที่เขียนหนังสือไม่เป็น ล้อคนที่ประจบสองผลอ ล้อคนที่รักผู้หญิงจนหลง ล้อคนที่เกิดใจนักลับไม่ได้ ล้อคนที่เห็นแก่ตัว ล้อคนที่เนื้อเยื่าเสื่อมอย่างมาก ล้อคนที่อ่านราชาและคนที่กร่อในสังคม ล้อคนที่ล่ำไกากยอกหันหันนิคประเพณี ล้อคนที่หลงอ่านชา ล้อนักบัวซุกซิล ล้อสังคมที่ชอบหน้าใหญ่ใจโถ ล้อคนที่แต่งตัวนาหัวเราะ (ยกษัตริยา หรือ เทพบุตร) เป็นตน

ล้อเลียนความเป็นมาและรูปทรงลักษณะ

หนูน้ำ...	ชาติสวยปากแคนนิอิ
สร้อยสุมหาร...	สวัสดิมະยะ ฉันรูสึกขยบคุณที่มา เปี้ยมดึงหัน อุญที่ให้มิหารามะ
หนูน้ำ...	แหลลงคืออดิ
เหง...	สวยขายหนูน้ำเหอ เม้มนูนพอยักษ์ บานา ลวยนักแรงอ้ายพารามี ลวยชาติ ญุ่คงยมภากำ
หนูน้ำ...	น็อกน้ำอ้ายเหงเหอ อี ม่อนว่าเนื้อนกะเทียนนิ สวยหนักหนา คนเรานิ
เหง...	พอกำ แม่แทง ลูกโหนคงนักแรงเนื้อนกัน
หนูน้ำ...	วายูเจา คำเมืองคอกแหนะภะนันธ์
(หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพนายก ทองหล่อ ศิลปินแห่งชาติสาขาการแสดง (หนังกะลุง) หน้า 57)	

ปาริชาติ...	คุณหาก้มคุณยายยังไม่บอกชื่อให้ทราบเลย เราจะไก่คูก็จักกัน
พาทัย...	ขอประทานไฟ คืนแทนเลยลืมไป ชาชื่อหัน ยายชื่อฆ่า
ปาริชาติ...	อยู่กันฝันจะหาย
ยายมา...	อยู่กัน 2 คน เพศ

เหง...	ยาวยมาเลียงยังหวาน
หญ...	คุณเหงอยาจันคนแก
เหง...	เมื่อวานแก่กว่านี้อีก ยมไม่ถือ
ปาริชาติ...	ไม่มีลูกบ้างหรือจะ
ทาทับ...	มีพะยะคะ มีลูกชายเพียงคนเดียว เขาชื่อพินกร
เหง...	ขอคำยอักษรขอ เม้มอญม เหงกับพินกร
ปาริชาติ...	เก็บวนเข้าอยู่ที่ไหนจะขาย
ยาวยมา...	ไม่นำจากราบบุล พุกถึงพินกรที่ไร อกน้ำตาไว้มีไก (ร้องให้)
หญ...	ยาวยมาร้องให้โซ นาส่งสารทำให้แมกิกถึงแม
เหง...	เอօจริง แมคุณบุญช่อง อยากน้ำก้มโอด อยากหนูากะมอ บัญกะมอ
	(บทนังตะลุงเรื่องรักในเรือนหาส หน้า 27)

อุญรุห...	หนองครีสุก้า คงเห็นคเห็นอย่างละนะ
ศรีสุก้า...	ไม่เหเค ชารรนชาติช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเห็นอยเลย
อุญรุห...	คมาก ที่รักชารรนชาติ หึ้งนกและลักษ์ในป่าแห่งนี้ช้าเมื่องทางพากัน ช่วยอนุรักษ์นกและลักษ์คุณทองมามาก เวราจะไม่มีกรทำร้ายมัน พัง ใจว่าจะสร้างที่ประทับแห่งนี้ให้ใหญ่โภเพียงพอกับจำนวนบุคคลที่มา ทองเที่ยว
ศรีสุก้า...	หมอนั้นอยากพักผ่อนหนี่ในนาน ๆ หนอย แมอยูนานเท่าไหร่ไม่รู้สึก เบื่อเลย ครั้งนี้ถูกเนื้อพยายามป่าเป็นครั้งที่ 10 แล้ว ใช้ไม่เหเค หนองครีสุก้า ที่จะคอมส่องคอมเหมือนที่ สิงไคทำให้เมียรักของที่ เป็นสุข พึ่งผลอยเป็นสุขกาย
หอย...	ฝ่าบาทเหเค อยากฟังที่เหง กษพหูบุญช์บันลាบนำ ชุมนกชุมไม้
จันทร...	หมอนั้นก้อยากฟังคำวายเหเค
ศรีสุก้า...	หมอนั้นอยากฟังเชนกัน ที่เหง ฟุ้ย ล่องชัยบันหอนยศิริคะ
อุญรุห...	เหง นุ้ย เอาไว

เหง... นองหอยกันองขันทร์กองรวมเรนกาย จิงจะมีรสชาติ
 หนูนุย... ใช้เหงเหอ บ่มไม่ว่าทำอะไร ถ้ามีผู้ช่วยรวมกายเล่นชาติใจ
 หอม... เอาอย่างนี้ก็ควร ฉันเล่นช่างฟ้เหง
 จันทร์... แข่งกันนะ ฉันเล่นช่างฟ้หนูนุย
 หนูนุย... ษามกาย เอาคุณแห่งชนกอน
 เหง... ไฟลงคำท้ายกายเสียงอะ คอຍคอคุณบุญ

(คำร้อง)

เหง... "พูดเม็นเด่นโอลีการะโโคคิ่ง ครวยกระทิงแทกานยืนเชาเมะ"
 หอม... บอกจริง ๆ
 จันทร์... เอาเลยหนูนุย
 หนูนุย... ลงท้ายกายແยะ
 "ໂຂลงช้างมีช้างพลายช้างพัง เสืออกกว้างถูกหลัง เสียงคั้งແລະ"
 จันทร์... คีนาก คีนาก
 เหง... คุณบุญรองกลอนหรือว่าพูด ลงท้ายกายແລະ
 เหง (คำร้อง)... "พอดแลเห็นร้อยหนูครุอยพี่ นาหางนี้ผู้ง เม็นແلنເທາະແຕ"
 หนูนุย... "เห็นๆ เหลือมตัวในเมืองใหญ่ นกกระทุงร่องเรียกเปียกเจาແยะ"
 เหง... "สองสาร เน้อสมันพา กันหลง เก็บกระจะชวนลินกินลูกแซะ"
 หนูนุย... "กร้าวไค กระกร้าใบ ไม่ใช่กีตัวเมะ ให้รากใน้มແລະ"
 เหง... "อ่อนหากำเม่วัวของไคร เนลา ภูมคง เช้าพօใช้แทบท้ายແນນເມືອນແພະ"
 หนูนุย... ขอ คุณเหง คำเมะ อ้ายเจา
 เหง... คุณบุญอย่าโกรธ
 หนูนุย... เอาແມມາว้ากัน ไม่ยัม ไม่ยัม เก็ชาต
 จันทร์... พี่เหงซึ่ง ใช้ไม่ໄค
 หอม... พูดซึ่งโกรธ ใช้ไม่ໄค
 ศรีสุก... รองคอไปซึ่งกำลังสนูก

(บทหนังตะลุงเรื่องชุมชน หน้า 33 - 34)

ศุลพร...	พวกท่านเป็นกรรมจากในเหน
บุญไหญพูน...	บุญชูบุ้นไหญพูน นีชัวญเมือง นันนอง เอ้อยเมียผน โน่นองอ้ายเมีย นองชัวญเมือง
หูนุย...	เป็นเชมรอพยพใช้ในเม
ชัวญเมือง...	ไม่ใช่ พวกราเป็นชาวเมืองไม่ใช่
เทง...	เมืองอะไร ชื่อเมืองไม่ใช่
ศุลพร...	ก์เมืองเวทุชิเทง อัญทางเนื้อเมืองคงคาดของเรา พระเจ้ารัชทิรา
	บุครองนคร
เอ้อย...	ใช้แล้วจะ กำลังเกิคชาวยากมากแพง
หูนุย...	แสงคงว่าคนยังกินเขามากอยู่อืก คงเป็น เมืองคออยพื้นนา
เทง...	ไม่ใช่ เข้าหมายความถึงบุคนอคอยากปากแห้ง
อ้าย...	ใช้แล้วจะ บุคนอคอยากลมหายกันเป็นจันวนมาก ที่เหลือตายก์พา กัน
	อพยพออกจากเวทุนนคร
ศุลพร...	พวกท่านจะ ไปอยูกันที่ในเหน
บุญไหญพูน...	ทังใจว่าจะขอเข้าไปประกอบอาธิพิในคงคาดนคร
หูนุย...	บินคีไม่ท่อนรับ
ชัวญเมือง...	อาหยหน่าวัวคนนีพูคอะไวร์ไม่คออยเข้าใจ
เทง...	อาหยหนานานทำว่าคุณบุญว่า เมียตนวัว
หูนุย...	เขายอผม หนำผมมันคลายหน่าวัวจริง ๆ

(บทหนังตะลุงเรื่องคอกคำสาป หน้า 31 - 32)

บอคทอง...	นีคุณเทวทานหูนุย เป็นเทบุตรแน่นะ
หูนุย...	เทบุครรอยเปื้อร เช็นท
บอคทอง...	เขายอผูชายาวหล่อเหลาเหมือนเทบุตร ผุมซักไม่แน่ใจ
หูนุย...	แล้วเทบุตรหูนุยไม่หล่อกร ไหน

ขอกหอง...	คนที่เป็นข้างหลังเป็นเทพุตร เมื่อนักหรือ
"	ใช่
ขอกหอง...	เทพุตรนุงโสรง เมื่อนำเข้ามาเดย์
"	ชาติก่อนเหวค่าเทงเป็นแขก พอกีกเป็นเหวค่า ยังอนุรักษ์มารดาเดย์
เหง...	เดย์นุงโสรง คุณเหวคานุย บอกันความว่าชาติก่อนไว้กับแม่ของขากหอง
ยอดหอง...	เทพุตร เหงวะอะไวรัว
หมุนย...	เช่าวาเข้าชุมชนยอคหอง

(บทหนังตะลุงเรื่องบุกແກມห้าจรรย หน้า 23)

สุขาวัส...	นายหองเห็นแล้วใช่หรือ อุยก่างลระพอี เพื่อพิสูจน์ให้เห็นจริง จงไปเก็บมาเดือนนี้
ยอดหอง...	เกินเช่น คอกวัวอะไวใหญ่เกือบเท่าคุณน้ำ ถ้าเด็กอยู่ในจริงคงจะ ໄຕพอใช้ได้ (ไปปืนก้มรินสระเพื่อลังเก็บ) จะเช จะเช ช่วยคาย ช่วยคาย
สุขาวัส...	ในส่วนนี้ ไม่มีจะเช มัมมาจากไหน
ยอดหอง...	นี่แน่ ไม่เช่มาถูก
สีแก้ว...	(ไปถูก) นองหองไม่เห็นมี
ยอดหอง...	(กลดลงชุมสระอีก) นี่ไม่คุณแก้ว
สีแก้ว...	จะเช จะเช นัมมันเงาคุณหองที่อยู่ในน้ำ จะเช จะเช จะเช รู้หรือ เปล่า瓦ใบหนาคุณเหมือนกับจะเช
ยอดหอง...	ไม่กองพูด

(บทหนังตะลุงเรื่องอุดมราท หน้า 12 - 13)

ลอกน้ำเขียนหนังสือไม่เป็น

หมูนุย...	ขอ... ขอ... ความกรุณาอย่าห้าม ผู้ไม่มีความผิด ผู้ไม่คิด เยี่ออิน เป็นคนเมริสุให้ช้าว่าจะออก ปล่อยผู้
ขอกหง...	น้อะไร
หมูนุย...	กระปองครับ
ขอกหง...	กระปองอะไร
หมูนุย...	กระปองอะลูมิเนียมครับ
ขอกหง...	(ตอบหนา) คอมไม่ทรงคำถาน เรื่องชู้ยุกหงหาหองยกให้คุณจ่าหง ถ้าเห็นชู้ยุกหงหาหองให้อีปีนคุณจ่า
หล่า...	หลักหันที พอดีคุณแจ่ม่อเสร็จแล้ว ชาหองคุณมาหันที
ขอกหง...	คุณจ่าอยาห์ล่าไม่หองพูด เรื่องการสอบสวนบูหงหงหาหองให้มั่น ชาห์ล่าเทรียมบันทึกปากค่า
หล่า...	ເທຣະຈາหงเขียนหนังสือไม่เป็นเลี้ยแລ້ວ

(บทหนังตะลุงเรื่องมารชีวิท หน้า 11)

ลอกน้ำประจับสองพลดอ และลอกน้ำรักผู้หญิงจนหลง

ภรัวน...	บุยครับ เทงครับ แดกค์ไม่รอมมันซักขาดกันอยู่ทำไม่ รื้นออกเดิน ทางคีกว่า
หมูนุย...	แดกค์ไม่รอน เดินทางมา ๕ วันแล้ว เหนื่อยกไม่เหนื่อย ออกเดิน ทางคีกว่า ตามอย่างไม่ใช้เป็นคนอ่อนแอด
เทง...	ใช่ ภูคน้อแม้อ ให้เลี้ยแข้งนายยกให้อายบุย อายลื้นหมายหัง อายบุย ภูว่าทางที่ควร เอการะคายหารายหาป้ายลื้น ทราบไป ที่เมืองแต่คบประจับสองพลดอ บ้านเมืองบยั่งชีงความภินาคบมาย

- หมุน... อ้ายเหงมิ่งวากูประชนเจ้านาย ไม่ใช่บุรุษชนบุกเสงความจงรัก
ภักดี
- เหง... จงรักภักดี อะวันเที่ยงทรง แก้อกกำลังกล้ามิ่งว่าไม่ร้อน เกินทาง
5 วันแล้ว มีงัวไม่เห็นอยู่ ว่าจะไร่กานั้นในสิ่งที่ซ้อมที่ถูกเป็น
เรื่องคือ แต่ในสิ่งที่ไม่ควรก่อห้องซัคคาวง นี้เราไหร่สรวณให้มี
กระโ叱ลงในแม่น้ำร่มง มีงยอนหรือไม่
- หมุน... ภูบุย ภูดิอัวเป็นชาไข่ ใช้ให้ห่าอะไรภูบุยทำหั้นนั้น ภูตายแทน
เจ้านายໄก์ເສມອ
- เหง... ขอกมากอ้ายนุย มีงรักษากระภูลหาสไว้ก็ หวานมีเป็นหาส บุก
เป็นหาส พอมิ่งก เป็นหาส
- หมุน... ใช้ภูดิอัวเป็นลูกกตัญญู ภูว่ากิว่าภูบุยเนรคุณ
- สรวณ... ม้าถุงเดียงอะไรกันอยู่ รับออกเคนทางข้าอย่างเห็นพระพักตร์
อันเลือโน้มของห้าหมุนสิรินยาจังแล้ว
- หมุน... ครับ ครับ ออกเคนทางเลย
- เหง... ภูว่าเคนมันชาไป วิ่งกิว่าลึงเร็ว ใบรามว่า ความรักทำให้คนใจ
เพียงแทราชูหมาภูลว่าศิรินยาสวย กลับหลงในล้อเลี้ยแล้วลึงกัน
ออกอย่างหลอกพระบิคความป่าระพาสป่า ถ้าไก่เห็นเข้าจริงๆ
ไม่รู้แบบไหน อาจขาดใจตายเสียก่อนก็ได้ อนิจจากนเรามีนา
เป็นไฟ เป็นเจ้านาย หนีความโลภ ໂกรธ หลง ไปไม่เห็น ภูชาย
อกสามีออกแพล็ทวงอกเชาหน้าอก รับครับ ออกเคนทาง
- (บทหนังตะลุงเรื่องสามแยกคิน หน้า 4-5)

ล้อคุณพ่อ กิจจนคุณลูกไม่ได้

132

(คำร้องกลับหลับคัดบิ๊ง)

คราครังนันว่าชัยบันทัณฑ์ เทือนสะท้าน อาสาฯการแข่งกระถาง เมื่อขอย่างหอยอย่างหิน
กอกฟ้าไอย์ไปรยร่วงระบัคบิล วินานอินทร์โอนเงนจะเห็นจะหยุด

ชีวคน้าทิพย์เปลี่ยนແປ່ເປັນແມ່ເຂົ້າແມ່ໄຊງ
ກະບະເບື້ອງແຍກແທກຮອນໃນໜ່ອນໃນໜຸດ
ສູຫາຄາມມາເປັນໄຟ້ເກຣະໜ່າຍເຕຣະໜ່ານ
ສຸນໜ່າຍຸດລຸກິດກຸກິດກິດ
ສຸຈີຕຽາພານຸ່ານົມພັກຊຸດພັກລຸ່ມ
ເຫັນພຸກຊຸດນາງພ້າຄູນໃນທີ່ໄວ້ໃນຫັນ
ທ່ານຍ່ອຍເລີ່ມເຈົ້າໄກ້ວຸກເທົ່າວ່າເຫັນ
ພະອັນຫຼ່າໂຄສຳນິກູ້ລຶກທຸນ້າລຶກທຸນ
ອັນກູ້ນີ້ເຮົ້າທໍາເທີມກາທີພ
ໂລກເກີດເຫຼຸດເພັກຍິນຄອນໃນຄອນ

ທ້ອງພະໂຮງເທວາກປາແລກປາຫຼຸດ
ພະອັນຫຼ່ານິກູ້ໃນທຸນນຳລະລຳລະລັກ
ເປົ່ງວາຄຸນໃນນີ້ພລອຍເສີບຕີ ເສີບຕິກີ
ສຸຫະນາຫຼັກເຕີນບັກແຍບັກນັນ
ເຕີນທອງພຸດຍອຸ້ຍອາຍພາໃຫ້ເສີວາໃຫ້ນ
ຫນອຍພວມນັນທ່າໄກໃນເກຮັງໃນກົດວ
ລົງໂພມນັນໃຫ້ມົກນົກທ່າງທັກທ້າ
ຖຸມັວຫລວງທິ່ງທະນີ້ທະນັນ
ດິນໄກລົມເຫັນໄປຈົນໃນສູນສູນອນ
ເພຍັນໝູ້ຫຼາກທີພີເພັງແລ້ວຮົບເລົ່ງຮົບແລ

(ນຫມັນຈະຈຸງເຮືອງນຸກແຄມທີ່ຈະຮົບ ໜ້າ 11-12)

ລົດຄົນທີ່ເຫັນແກ້ໄຂ

ໂລກນູ່ຍົບສຸກໂຄໃໝ່ງວ່າງໃຫ້ສາລ
ທັກພາກຮ່າມຄືນກິມປູປາ
ນລກວະເປັນທີ່ສົກແລວເຫຼົາ
ຫຮຽນຫາດ້າກຫາຍາງນມກະກາງ
ຫຼາກຫຼູກຫາຍະແຍຍ
ຄນິກີໄກສົກຮຽນແລ້ນນຳໃຈ
ພຸກຫລວງປົງນູ້ງານສົງສາຮ
ຄນິ່ງຮ່າຍຮ່າຍສົນທ່າຮ່າຍມ່າຍອ
ເຫັນຮ່າຍຫານຊຸດຫຼູ້ອູ້ໃນໄຫ
ວິນາຄາແມ່ຮ່າຍຫຼູກສົນຮຽນ
ຫ້າກ່າງໃນຫຼູ້ຂ່າຍໃນສ່ວຍແນ
ແລ້ວລົມເຫຼຸດສານວິນານັບ

ເກີດລັງຜລານູ້ຂາເພັນກັນໜັກຫານາ
ທ່າລາຍປ່າຜັນແລງແໜກັນກາຮ
ເກີນນ້ຳເນຳເກີດສາກີ່ພົກຫາຫາກ
ທັງຮວງຮ້ານເທົ່າກ່າວກ່າວກ່າໄຮ
ກວາມເປົ່ງແປ່ງແປ່ງເຮົຍກັນວ່ານຳສົມຍ
ນີ້ໄສໃຄຣຍາສ້າງໄກ້ເອົາໃຫ້ພອ
ທີ່ອ້າວ່າງງານກັນເປັນແສນແນ້ນັກຫອນ
ນາຫຼັກຮອບພາກຈົນຍືນໄມໜັນ
ຄົງຫາຍໃຈໃນຄຸລອງທົ່ວອາສູ່
ເປົ້າກັກັນມັງກັບຈັກຕົວໄປ
ຫຼູກຈະໄກໃປ່ງວ່າມີກິນກິໃຈ
ເອົາສິນຈໝາຍວັນສຸນໜ່າ

ก က ย อ า น า จ เ ห ว ຖ ท ป ร ะ ล ิ ท ป ร ะ ສ າ ທ
ร ա ย ท ิ พ ย ว ե ห ۆ ป ร ะ ს է ր է պ է կ ց ա
ແ լ ւ շ ո ւ ս օ ն ի վ ե լ յ ա ն օ յ ւ կ ե յ ն չ ա ց
մ ա ր գ ւ թ գ ա զ ի վ ա լ ա մ շ ա յ ա ց

ชุบันงนนาญชั้นพลับแก่นญูนา
ให้ชูพากาเคลื่อนไหวไก่คังใจจง
เป็นเพื่อนร่วมเดินทางนางราชวงศ์
แล้วแจ้งความจำนำในหลวงรัตน์

(บทนั้งทะลุนเรื่องบุกแคมป์ชาร์รี่ หน้า 12)

ลอกคนหนี้ เนี่ยว่าเสียบอย่างมาก เอาเปรียบกันอีก (โถกันเป็นกลอนเพลงบอ)

ลีแก้ว : ออ... ออ... ออ. พอกำสูริบานแก้วมา呀 มาในงานศพพิณายา

ไคหยาเพื่อนชายทักษิหา
เหงนองอารีกอบรั้บ
เหงมใจสังเหลาชรา
ไห่นะนองเหงอยานั่งกม
เหงนองบ่าวอยาต้า
แม เพลงหยินพางทางกลด
ฤกxmส่องหวชาคก

เหงนองไคปรากรรย
แกวคอบคำนัมไหว้ไป
เหงนองส่งเขามา
ไปถักถูกหมาแกล้มเหลา
นองเหอไปปัจคหา
ฉบวยแกร์ซคเเกลธุร่า
แก้วกินไม่มีเบ้อ

แหง :	ขอ... ขอ... ขอ.	แทแหงเจางานชัคราณชน	ภูเ肯หลายหยักลี
	ชูกุนสองหะนงค์	แกวแกកไม้มีเหลือ	
	แกว้มีนาหะงานศพ	ชาติไม้เกยพงgang เนื้อ	
	มันกินไมเบ้อคุณป้าร์	ชาติไม้มัคลีคน	
	แหงเกยพงแกวหลายงาน	แทเวลาชาวสารไม้เกยพา	
	พอกีหานไมคำดี	แกวกินทั้งสี่หน	
	ชาติเห็นแท้แกกสมกับอุด	ฉุกเอาไปหมกคอกคน	
	แหงจวนหลายหยาในเท้า	แกวอยู่ขันเตร็จงาน	
	หังลูกแหงเมียของแกว	รวมเข้าแล้วหมันกิน	

ก ร ง ว า น จ ะ ล ิ น แ ค ก า เ ห จ ง
ม ั น ท า น า น ั ง ท า เ ช า
แล ว ก อ ร ำ ค า พ ุ ท า เ ร อง

ກ່ຽວເຈື້ອງສາງ
ໄນ້ພາກໃນເລາເຈາກນ
ຫາທິກິນໃນເບີລຶອງແກ້ງ

ลีแก้ว : ออ... ออ... ออ. ที่จริงนองแหงไม่นานว่า	เพราะเป็นฐานะเจ้างาน
ให้บริการคนพม่า	แหงนองไม่นาแหลง
หรือเจ้างานชั้นดี	พุกแลวหมันคิกขาวแกง
แหงมาแหลงเรื่องเพื่อยามางาน	ไม่เอาสารมาโนนา
ถ้าแกวจจะ เอามาก็ได้	แทว่าหาไม่ขาวเปลือก
แหงพุดเสือกบัญชี	ตามพูก็ทำบัญชีสกรอยหวา

เพท : ไหนซองมาวแก้วไนไหน
แทกักยี่ลิมห้าไม่เห็นลักกัก
ยังแท้ไนร้อยหลวงพ่อหวาน
แทกว่าไนวันห้าไม่

ที่แก่ก็จะไม่มา
แก้วน้ำพูดลากไก
เที่ยวต่อมาอวကห์ไป
แก้วน้ำที่จะจ่ายให้

(វររាងរាល់នំពេជ្ជក្រុង លោក 101 - 102)

ລວມເລີຍນົກໜີ່ອ້ານາຈແລະນົກໜີ່ປັກພ່ອງໃນສັງຄມ

“ขอรับมาจับเอาเมืองบก
นักลังเงาจากอำนาจหนึ่
่า โครงการแควนแนมเชคประเทม
ไม้เม็ดอศาสนาในแม่แทกุหะ
ออกกฎหมายเด็กชาติประการกู
พากลักไกลักวักกลัวศพักตร์
ในเรือนจำทำครอก เมื่อขังหมา
หังร้อยวันพันปีไม่มีพูก

ສຶນທິກັດເຄືອາຫຼວງລົມ
ໃຈຮ່ານີ້ຄີ່າກະບຽບຕ່າງປະບຸທະ
ຂໍ້ອສຳນັກພາບຖືກ
ດີອັນແກວຽກທຸກໜູ້ຢັ້ງ
ໃຈຮ່ານີ້ຄີ່າກະບຽບໄໂຫຍ້ນັກ
ນີ້ຫາຍັດເລີກຕົກລົວທີ່ກຸກ
ຂໍ້ອຸກກາງເນື້ອງກ່າວຍໄຟສຸກ
ປຸລູກເປັນວົງທ່ານຸກຂັງຄົກ

พากกินเหล้าสูบกัญชาและยาเส้น
พากกินหินกินหารายไม่ละลอก
พากน้อวัคกรรมการพาลพาโล
จันมาไก้โภณ์ให้สมรัก
ให้รับหนังมาเล่นแล้วไม่เลี้ยง
จันมาที่เรียกว่ายาไว้ให้หายฝึก
ให้แกลงแล่มลักษณะอุตุนงค์ผี
หรือใครมาทำโน้มไว้ช่องลับ
ให้พรค่าทำคีก้มชีสาว
กูญหมายมาตราไว้ให้ชักดัก

จันมาภิน้ำซึ่ห์มาภันสอดสอด
จันไปปีชชญูสมแณมคายคนถูกยัก
เจลินพะโคนโพห์พังหัก
ให้คำหวังนั่งให้หัวห่ายครก
หรือพูดเสียงดังดังว่าหนังมันไม่หลอก
ให้เปื้ยวให้แซกษกເອາຄຣກພີ້
จันมาแก่น้ำซึ่ເວນມືກສັບ
จันมาลับพอເສົ່າໃຫ້ເປົ້າຍັກ
จันมาພລາວງພຣາຍໃຫ້ນໍາເຈົ້າປັບປຸດ
คนໃຫ້ขັ້ນາຮັບຈັນມາລັງທີ່ມ່າ

(สารานุกรมวัฒนธรรมภาคไทย พ.ศ. 2529 เล่ม 7 หน้า 2928)

ลูกคณที่ดำเนินการจากหน่านิคประเพณี

เมื่อวันนั้นวิชัยยันต์ให้หัวนั่นให้หัวคร
ให้ร้อนรุ่มกลุ่มจิตกังหันไฟ
อาสน์หนอนแท้แรกอ่อนเหมือนสำลี
ให้ร้อนจิ่วมิตรสหายหลายประการ
ให้เราร้อนนั่งนอนไม่ได้คีก
คีกอย่างโน้นอย่างนี้ก็ไม่ฟัง
หรือว่าพวยมูญย์ในโลกไทย
หรือปลูกเรือนยังแห่ไฟไม่ถู
หรือทำเหมือนชั้งนำไว้แข็จาก
หรือให้รับโนราบนพายาย
หรือไกรบวชลูกูชาด้วยแล้วไม่ล่อง
หรือไกรคีกคุกคูลองของหน่า

สะเทือนอาสน์เหวอห์สิดิศสั้น
เพไฟทรงทริกนีกอยู่นาน
นาวันนี้แข็งกระหงอย่างลันชวน
แล้ววันมานี้เมืองกรุงราชจักราชယัง
เหวอห์ร้อนกلا祥งานหนาชางหลัง
ออกนานั่งหนานหองหัวเหวารองดู
บัวมันหายยังแท้เมียรักษาหมู
หรือผัวอยู่ค่ายเมียวไม่เบี้ยจาย
หรือแยกจากกวนผีคีกແກສາຍ
คีกไม่ให้เงินราคนแกในรา
มันจึงทองรู้ขันถึงกูญูเวหา
คีกค้าขายบางหรืออย่างไร

หรือคนนี้ไปโถกคนแรก
หรือลูกเชยกับเมียในรูก็ใจ
แคตัวไม่รู้ทำอย่างไรให้
หรือวัดให้มีงานสำนักเตย
หรือคนแรกไม่เข้าชื่อสุหนัค^๑
หรือครรภ์หนังในแข้งกันโนรา
หรือครลักษ์ไกวัดเชาจ์ไม้
หรือครพากขาวบ้านหมู่พิม
หรือว่าพากเมย์มายรัชชาหมู
มันจึงร้อนถึงกูญี่ไม้ได้

ทำแปลงแปลงเข้าสุหนัคไม่รู้ก็จะให้
ล่อให้ในเมียพลัดกายเลย
 เพราะว่าเป็นเมียบกัลูกเชย
 หานเมินเฉยปลอยให้หาแพพากลึก
 ไปอยู่วัดเรียนหนังสือถือลิเกช่า^๒
 หรือปลูกหลากรวมกอดไม่กอดกิน
 สองตัวให้อาเจอเชอไม่ตัดสิน
 บุหกันหองชุมนัดดงทาย
 รักษาแคตัวผู้เมียหาไม่
 หาซ้ำไม่สองลงคูในชุมพูพาน

(หนังตะลุง หน้า 58 - 59)

ตอนกับชุกศิล

ยกโยคีชี้ห้องเส้ง
ให้ร่วงกูนฉาชชามา
รักให้หนาไม่มีเมี้ยรี่
เสาะหาความรู้กูหนังทุกรอบ
ที่ว่ากูมีหนังขอเล็ก
ปลูกใจเลือป่าตามมีความว้า
สูบผินกัญชาทะเบอะลาแย়ে়
เป็นเหมือนเสนห่วงเลหวงกล
เมย์มายผัวร้างว่างอยู่นานวัน
อายเขาหัวกูแกคงยาน
นักหาดูชนิดนสุคีรัก
รอมรุวิชาคากาเลเซย์น์

หัวโงเงงนักเลงชี้เหล้า
เมอาเอียเมียอาเมียเชาภูชอน
อยู่ไม่ถึงปีไม่มีระบบทว
กูลอบลักษ์ไปชนไก่นัว
หนังปรั่งหนังเจกเค็กเค็มนันย่า
ลงนังหลังครัวเคล้าหัวไก่น
มีแรงขุนชื่นคืนส่องสามหน
หลอกคนหมาคนเวมනท เชียรชาญ
ต้าไชยบันทั้งมันทั้งหวาน
สมการวัดคอกอนชอมนอมกลางวัน
กูกัยษ์ค่าเพชรใจเก็คกากัน
ศิรันพันแหงเรียวแรงเมื่อ่อนหวาน

(บทหนังตะลุงเรื่องบุกแมมห้าจรรย หน้า 3)

✓
 จะยกขออิทธิหาระบบลด
 กิจวัตรทุกภัณฑ์ของเมือง
 ทำทางสองซองคงนำหัวกอก
 หังเหลาเดือนเช้าเขาราชสองกา^๔
 คูคลานทุกช้อนกอนนันชา^๕
 ปลูกกัญชาอยร้าไว้ค้าไว^๖
 เมื่อปีแลวเมื่อปีหนึ่ง^๗
 บำเพ็ญศีลไม่นานฉันกับยาชี^๘

บำเพ็ญพรพากษากายอยุชัยเชา^๙
 ทอมก์เอาจามันแฉมกัญชา^{๑๐}
 ไวนวนป่ากของเช้งเชาหนึ่งเพลงหวาน^{๑๑}
 คุ้งกัญชาพอแรงคุกในແลงใน^{๑๒}
 เมาแทเช้ายันคำเช้งไม่ทำให้ร้า^{๑๓}
 หมกคนใหญ่ในคงปลูกไว้หนึ่ง^{๑๔}
 แมแหนสลายพยันกันนันนี^{๑๕}
 เสนกุ๊กพยันกุญจิ่วมีคสีคร^{๑๖}

(วรรณกรรมหนังตะลุง หน้า 88)

✓
 ถูในขอบดีอีลกูชอบเป็นกัญชา^๑
 ลักษ์ลักษ์ความยถูกลักให้ทุกเรือน^๒
 ถูดีอีล้อหอยบูบเป็นประจ่า^๓
 ปามาหาน้ำชาล็อกไว้หายลง^๔
 ถูทำเรวไปคักตัวบ่วงยักตัวคัก^๕
 อะพินนันห้าน้ำนำไปเอง^๖
 ถูไม่ลักษ์ถูกไม่อยากขอ^๗
 รุ่งขันแทเชากินเหลาพอเม้า^๘

ถ้าหาไม่สุราถูกษาเหลาเดือน^๑
 ไก่เดือนหลังวัคถูยักษ์พรอมจัง^๒
 ถูทำเรยวิชีวิคให้เหลลง^๓
 ถูหักจงตักไก่ไปคิดเงง^๔
 ถูไม่ผิดเพระสักวันนันเงงเหลง^๕
 เจ้าของนาไม่เร้าไก่หนินเจา^๖
 ของนันเท็งล้อทำฟรีขันเหลา^๗
 หมิ่นบองกัญชาเอาจาจุกไฟ^๘

(วรรณกรรมหนังตะลุง หน้า 88)

✓
 จะขอลาวคนเรวราเเต่นถุง^๑
 อุกซื้นแรกไก้หันนันเบรับ^๒
 อยูบานไม่ไครายจะมัค^๓
 หกบุกันหวั่นพ่ายให้ชวนเชน^๔
 กินชาวเสร็จสมหวังไกคั่งจิก^๕

คืนหัวรุ่งขักก่าวไม่เข้าไหน^๖
 กอกไหเมางจังนั้งชวนเชน^๗
 เช้าวคบราพระเป็นคากเเต^๘
 ลอกนันชาหัววันเย็นเป็นประจ่า^๙
 เรียกเกินยิ่ງเรวรีบช่วยนี่หย่า^{๑๐}

พ่อเส้นคาดาย hairy เมื่อหัวนากคำ
เขานา้มใส่ถุงกินฉากแล้ว
กอนก็กินกันกันให้วยไม้พลัน

เดินงุนง่าไปปลังกูนิชูกันมัน
ไปคูนรากใช้ไม้ไก่ในรากช่างมัน
ไปแบงซีสักน้ำท่ายวัก

(วรรณกรรมหนังตะลุง หน้า 88-89)

คืนสุราภิณหอยชลยศ์คม์ไก่
ชานวนกวนนี่รู้จักตัวภู
เข้านำนไครในเลือกหน้าไฟหาลักษ์
ทำกາดพรารวัทั้งเหลาไวรษภู
คืนแยกเช่นวยชัวคงวงจ้วงในเท
ชันเก้าหนึ่งนงบุชพุชวาชา
ออกจากที่เดิมมาทางวายง
แล้วนิมิเอากัญชาเขานาทั้ง
ถูกเจ็คอกแลบในนังไชอุย
แลวอุกชั้นร่าวงโคงเหเหลา
ขอหั้นทาหองใส่เตณักเลง

จะยกหยิบเดินข้าทางของใส
บลูกศรไอลั้งวักเที่ยวหักลัก
ไครไม่รู้ดูเหมือนกินพนก
เม่ไกพกในรังเอาหั้งเพ
กินไม่หยุดกันเนาหันเห
เดินโซเชนาหังกูนิชูคั่งลง
สองสามแก้วแกลลุกกลาเห็นหาง
ฉบับหอมงใส่มีป่ากรากกองอุย
หองในสั่งอัคคุกกวันฟุ่งชลุย
บานหลุกอุยไม้รากหัวห้องเงหง
นีกวางสาวเข่านารำห่าใจนงเนง
จะยกเพลงหนังกะลุงคุยให้ฟุงหลือคืน

(วรรณกรรมหนังตะลุง หน้า 88-89)

ล้อตั้งคนที่ชุมชน้าให้ไว้ใจໂໂ

จักทางงานให้สมศักดิ์บัณฑ์ภัยกริบ
รับหนังแกลลุนอยมาแสงคงในงาน
สั่งเม่โงงอย่างน้อยเจ็คเปรอะอยโนด

สั่งภัยภัยกรแจกให้หัวทุกสถาน
เพื่อจักการให้ยอมค์เป็นมังคล
เลี้ยงใจไว้ในงานเนาดอกรวบสักหน

กินหัวนอนทอกอ่อนอุกทุกคน
เรื่องปอเรื่องไฟเล่นไม่ฉัน
หายให้กินซื้อขายสบายนาน
ปืนกู้ชาอยู่มาตกลิ้งบูร์
เมืองมารคงเบิกบานสบายนัก

เป็นมังคลวันวิวาห์พิษามา
เจ็คคืนเจ็ควนเล่นกันในสำราญ
เล่นไม่นานลามปีนป่าจะชาร์หมาด้า
เชโรอินคัตวีเดสพ์กันให้ตัว
ไม่กองกล้วมาระเจริญเกินชาติอื่น

(วรรณกรรมหนังตะจุ่ง หน้า 99)

ไครมาซ้อด้วยวันแห่งงาน
เหล้าใส่เหง็งรายให้หัวกัน
ไครมาไกรคลอกลัวซักเหล้า
ห้องจั๊กเกรี้ยมเหล้าเดือนเพื่อนพอย
หังเม่ครัวซื้อคั่งสั่งให้จัก
เกรี้ยมสาร เห็นຍາມ สเรժ เจร์ กศบปาน
ไปร์อเลี่ยมไวน์มังแหงกังหะ
แกงบัวด้าใช้เน้นสองพันพาร้า
พราวพอยเป็นหนังหยูสินทรุด
เอาส้มชามสมกำยานนำเปรี้ยว

ภูจักการเลี้ยงเหล้าเม้าให้มาจังหวัน
ความทึ่มนั้นสิบหะกังหน้าไก
เม้าแต่เข้าก้าวมาหากนูกหนากใหญ่
หางะในญี่ปุ่นญี่วนอิญญาแห่งงาน
ทำไส้ญูบานหันคั้กเปรี้ยวหวาน
วันทำงานห่างวันนึงให้ลูกเป็นรา
น้ำที่ประเกรี้ยมเฉียวเคี้ยวคั้นรา
ทำลักษกราวให้พอเพียงเลี้ยงหนาเคี้ยว
ชูกิให้ขมสั่งจั๊บคัทหัวเห็นยา
ลูกคนเคี้ยวกินให้ลมเมามะง

(วรรณกรรมหนังตะจุ่ง หน้า 99)

ลูกคนที่แห่งทั่วนาหัวเราะ

สดิคเห็นอ้อด้วยเข้าจำเนาชาร
หังสองเรือวะเรียวยะวะเทาโคสาก
สวนญูหังสองไม่คล่องคลัก
คงพระเนกรอธูร์ไม่มีเปลือก
ร้าไกลังทั้งบ้านเป็นย่าแซว
ไม่มีเนียมีตรสนิทແມ

"จะกล้าวัยนี้ป้าไอลอยอญี่ไฟรสาบท
คีรณะมารแข็งกระหงอย่างหลักพัท
สอง เปล็อกปานมารกปัลลินกินແຕสก์
แยกหังวัดทำรังเสียงกังวัว
เวลาเหลือกเห็นแวงแก้วกาพาร
ไกสักเท่ากามปายมานายทัน
ไม่เคยแอบตนอยู่น้ำภารมยชัวญ

บัญชีป่าไม้บัญชีศักดิ์
รับตัวแทนแห่งกษัตริย์มาจิท
ใส่เสื้อวนส่วนประดับเข้ากับทรง
ไม่ใช่ถูกไปลักษณะไม่ใช่
ส่วนกุ้งเงงเล่นการทำกับส่วนป่าน
ส่วนเข็มขัดครัดเอวเจ้าเปรราใน
เข็มขัดเทาแท้ทั่วหัวน้ำมี
เลือกหอยโขงน้อยนอยร้อยประดับ
เอาน้อยเดียวนาหอยร้อยเบี่ยงห่วง
ครั้นกับเสร็จสำเร็จกังใจหมาย
ตากิจชื่อหารอยไม่คงคง
จับตะบองของยักษ์ศักดิ์เศษ
นินยกกายยายหัวหัวโง่เหง
หิมมงกุฎามาใส่ทำกับใช้ราย
พิศภูษ่างอรุณงานเครื่องทรง
ครั้นกับเสร็จสำเร็จไม่พักแหลง
แล้วเชี้ยนภารหน้าอกทำหนอกยักษ์
ไม่มี (กระ) จกหน้าให้แนบไม่บ่อ
ครั้นกับเสร็จสำเร็จราภารัย
ภูเกิมชาวยุเกิมแก่เสีย
รอจะประการเดว่าสุราลัย

สุริยันธุรงรามาระเข้ากลางคน
ไก่สมคิดเชยชนสมประดงค์
แท้เสื่อนวนส่วนองค์เบี้ยนกับ(ส)บงสมภาร
พวงเก้าก้าวพิงไว้ที่ชายถาน (ส่วน)
หากคนล้านทำเชือกเลือกที่ตึก
ทำกับเทาห่อไก่ก้มหลายสี
เอาฝ่าซี (ปาละมี) มาประดับทำหัวทรง
เป็นลังวาลนานหัมงาน เมื่อันกับดูกลหลวง
ไปเที่ยวทางหอยท้ายมาทำสาบคลองคอ
หยิบคุ้งก้างชวนห่ายกัญชาพาทยกหอย
ภูเขาใจชายผู้ชื่อในเข้าเอง
ทำกับพมันเหง้งน้ำเมฆะเมฆง
เป็นนกลงเจ้าชูเมฆุคง
ภูษาสู่ในนันติกิ่วเที่ยมหนอง
เมื่อันกับองค์ยมรินทร์อนกิ่วปลากลักก
มารหิบ เอาชุมแทรงมาทำวงศ์
เจ้ายางรักภารเข้าแลว เมื่อันหาวจาย
ไปโง่กอกแผลหน้าถุงน้ำหวานแมวหาย
ส่าแบงกากบอสุริฤทธิ์ไกร
บังไม้รูมอสระ เอียหันหน้าขอไปให้หน
เข้าไปในแพนป่าโอพ่าฟาร"

(สารานุกรมวัฒนธรรมภาคไทย พ.ศ. 2529 เล่ม 7 หน้า 2926)

9. ภูกสอกเสือกเล่นลื้น

กล่าวว่าสร้างบท lokale คือ ในหัวละครภูกสอกเสือกออกนอกเรื่อง ภูกเล่นลื้น ยกคนขึ้นหาน ซึ่งมักจะเป็นคำพูดของยอคหอง เช่น

- พระยาเมศ... แสนพล สีแก้ว ยอคหอง หั้ง 3 คน มีความชั่วมักเข็นในการเรียน วิชา จะไก่ก็ให้เนียงไว้ อุยหันเพื่องแต่ละคน แค่เจ้าหั้ง 3 คน ไก่อาจเป็นผู้มีวิชาทั้งทาง เพลงวาย เพลงคำ ตรรกะไทย รวมถึงวิชาอื่น ๆ โดยรวมเขากล่าวไว้ว่า ลับธูปไม่เทาช้านาญ
ยอคหอง... ครูอาจารย์ ลับช้านาญไม่เท่านีอคลำ ลับมีอคลำไม่เทาหลำแลล ลับหลำแล ไม่เทาแซใน
- พระยาเมศ... นายหอง ภูพูดยังไม่จบมีหะลุชั้นกลางปล้อง เสียມรรยาท ใหญ่ใหญ่ ภูกาณ
- ยอคหอง... กำนันพูกทีหลัง
- พระยาเมศ... มีมนีสัยสอดเสือกอยู่ เช่นนี้จึงเอาตีไม่ได้ ผิดกับนายสีแก้ว เป็นคน เอางานเอกสาร
- ยอคหอง... และที่เทียบกันไม่ติด ยอคหองมีเมฆัยกโศกคาก แท้สีแก้ว เป็นคน...
- สีแก้ว... นองหองจะว่าพี่เป็นคนหัวล้านระวังปาก
- ยอคหอง... ไม่ใช่จะว่าคุณหัวล้าน คุณเป็นคนที่ไร้เกศฯ

(บทหนังตะลุงเรื่องหือสำสาย หน้า 12-13)

10. ฉบับแผนโภง

กล่าวว่าสร้างบท lokale คือ สร้างให้หัวละครกลอน รูหูลบ เป็นผู้มีกุญแจกเป็นหาง เอาเบรี่ยมคนอื่น ๆ ซึ่ง ๆ หน้า หรือหลอกคนอื่นให้ เช่นพูดคิกรรมของสะหนอและคุเหว่า ในบทสนทนาท่อใบมี

- นันพิยา... พี่เมืองเก็บร่องให้
- สะหม้อ... ขายเมือง ผู้หญิงไม่สม เสือเลยกุวนาน เป็นแม

- ชัวญเมือง... เชอกองมีความทุกข์อย่างในญี่ห่วง คนหนอนอยู่ช่าง ๆ ภูวนานา
ตายแล้ว
- นันพิยา... พี่สาวไม่ท่องอกใจ นั้นมาก ก็เกิดเรื่องอะไรไว้อกหุนบอสิ บางที่
ฉันอาจช่วยเหลืออะไรได้
- ราตรี... ขอคุณมาก่อนของญี่ปุ่น ฉันขอราตรี อัญมณีพ้อผ้าแม่ผ้า ที่กำลังไปเมือง
ออกผ้าแล้ว เสียหาย
- สะหมอ... นันฉะลูกช่องแกะ คนไม่ไฝ็จะไถลูกพรือ
ไฝ็วแล้วยังสายเลย แมชานหลัก
- ชัวญเมือง... อายหน้อ คนเข้ากำลังมีความทุกข์ บีนจอมมองมอยู่ได้ นาป้ออัย
หม้อเน้อ
- สะหมอ... เรื่องนักแซกเข้าไม่ถือ
- นันพิยา... ขอโทษจะพี่ราตรี นี่เขาเสื้อสุมเสียก่อน เล่าเรื่องให้ฟังค์ไปบีช
สะหม้ออย่าซักจังหวะอึก
- ราตรี... ขอใจ เอ้อ เราถูกบุร้ายชื่อเสียง ชาพ้อแล้ว เปาบ้าน ที่พาแม่ผ้า
หนีพร้อมกับลูก มากดังทางฝันหากหนัก แม่จันถูกทุบตีสาหัสประกอบ
ก้มอกใจและเสียใจมากเลยชาคิจหาย
- นันพิยา... ขอโทษ สามีของพี่ละจะอยู่ที่ไหน
- ราตรี... สามพี่เข้าเป็นหาร เราไม่ไไฟเท้งงานกันหรอก รักกันໄก์เสียกัน
ໄก์เสียกันพันพี้อ้ายเมือง
- ชัวญเมือง... ถูมรร'
- ราตรี... พี่ห้องคะ พอดีเข้ากิมยา เพาสายอินทร์ແลง โคงดอคุโนิงค์เข็มมา
แล้ว เปาบ้านราษฎร์หอยูชัยแทน บ้านของพี่ถูกเบา พอกาย แม่หาย
เชซังไปอยู่กับพ่อแสงแม่จัน ทานหังสองรับไว้ควยคี
- นันพิยา... โซ นางสาร พอกุนอยคนกันรักกัน เอ็นถู พ้อชองเข้าเคลยเห็น
ลูกช้างหรือเปล่า

รากรี...	เปล่าหรอก ยังไม่รู้ว่าเข้าอยู่ใน เขาซื้อเลกสรรค์ เสื่อยิงกำลังปองรายเข้าอยู่
นันพิยา...	เรื่องศพของเมย พี่รากรีจะทำอย่างไร
รากรี...	ยังมีคนยกค่าน จะทิ้งไว้ก็ไม่ได้ จะนำไปก็ไม่ได้
นันพิยา...	ฝังไว้ก่อนจะทิกว่า
รากรี...	ก็คง
นันพิยา...	พะระหม้อซุกหลุม
สะหมอ...	คนแรกเข้าถือ ไม่ให้ชุกหลุมศพ มีนาฬิกาข้อมือ เพื่อเห็นแก่นุษณะธรรม ภูษาลง (ชุกหลุม)
ชวัญเมือง	ให้ลึกหน่อย เสืออาจจะคุยชาติพญาไปกินเสียได้
สะหมอ...	เรือนร้อย ลึก 4 ศอก กว้าง 5 ศอก
ชวัญเมือง...	ช่วยกันยกศพหน่อย
นันพิยา...	ช่วยเมื่อฟังท้า ภูษาเข้าถือ
สะหมอ...	ภูษา (ยกศพ) ทิ้งยังอุบลรัตน์ เหลย อายหมายเมืองปิรุณ
ชวัญเมือง...	สะกเข้าถือ หามปิรุณศพ
รากรี...	ภูษาลงก็ได้
ชวัญเมือง...	นอย ทราบหลุมศพยังไง ขอให้คงวินัยของเมยไปสู่สุคติ หากลูกในภายใต้มีฐานะดีขึ้น จะมาชุกศพของเมยไปประกอบพื้อย่างสมเกียรติ
รากรี...	รากรีคนนี้รักจริง
สะหมอ...	ภูษาเข้าทำลูกของภูษา
ชวัญเมือง...	มีเมลูกชายเหลืออยู่
สะหมอ...	ไม่มี ภูษาเข้าทำลูกของภูษา
นันพิยา...	พี่รากรีค่ะ ฉันซ่อนนันพิยา นชวัญเมือง เร鸣จากญี่ปุ่นทราบครับ เพื่อเดินทางเจริญสัมพันธ์ในทรัพย์ภัณฑ์ปัจจุบันครับ

รากรี...	ส่องนกรนี่จะเลิกรบกับแล้วหรือจะ
นันพิยา...	ฉันจะใช้ความพยายาม
รากรี...	คุณภาคี ขอให้เป็นเช่นนั้นเด็ก
นันพิยา...	พระคริสต์ เป็นเมียของท่าน และถูกฆ่าศักดิ์เป็นน้ำ สามีท่านหายสาบสูญ ทางที่มาเดินทางไปปีรัญญานครกัมพัน ทางราชการจะช่วยเหลือ อย่างเต็มที่
รากรี...	ทกผลงาน อย่างอื่นที่ไม่ทางเลือกแล้ว
นันพิยา...	ฉันจะช่วยเหลือเพิ่มเติมที่ สะหนมอวยอุ่นถูกของพระคริสต์น้อย
สะหนมอ...	อุ่มเด็ก ๆ แขกชาติอื่น
ชรัญเมือง...	ถูกอุ่มแม่เด็กจะ
สะหนมอ...	แม่เด็กอุ่นใจ แขกในดิน

(บทหนังตะลุงเรื่องนักภัณฑ์ หน้า 66 - 69)

(อายุเท่าทองการจะหลอกให้อายแกวลงบ่อน้ำในหนองเข้า ๆ จึงออกอุบายน้ำ)

กุเทว่า...	นำวแก้ว จานเสกคาดใจหัวลงขึ้นจากบ่อน้ำ พอเดียวเอาใหม่
อายแกว...	โ/or ส อายหนาหมาย คาดใจหัวรึเปล่า
กุเทว่า...	ยังก้าแลวกันและ นันกันเอาเหอ นันไหร่จะ
อายแกว...	กานใจมึงจิเอาไหรและ
กุเทว่า...	พันและนำวแก้ว เก็บลงไปอยู่ในเมืองน้ำ จิงจานเสกษ์คาดใจหัว
" "	ลงขึ้นมาเลย
อายแกว...	ถากในขันละอายเทว่า
กุเทว่า...	ถ้าในขันนาให้เก็บเหี้ยมคง 20 ที่ ถ้าเก็บขันถูกใจ渺 เอาใหม่
อายแกว...	ออก... ถ้าพันนั้นทกลง... ทกlong อายนองนุชมึงเป็นพยาน
อายวนธ...	อ้อ กกลง ภูแล ๆ โคจือเปี๊บหัวเข้าแล้ว
อายแกว...	ภูอีลังแลวเหน อายนองเทว่า

กเทว...	อ้อลงไป ไปทะ ไครว่าไห (หัวเราะ)
อายแกว...	งาย เย็น ชี้ เสกตะอาบนองเหวว่า เย็นจังเหน เสกพรือ ๆ กะๆ ในซึ้นเลย อายนองนุช มึงไปไฟแนลแล้ว มึงแลนีคันด้วยนองเหวว อีไปเสีย ภูเหี้ยมใหคอหักขอเดียว เสกตะ เย็นแลวเหน
กเทว...	อายไนรเนลา
อายแกว...	อายไนรพรือ เสกคิดาต้า เย็นจังแล้วเหน
กเทว...	คาด้าไนรเนลา
อายแกว...	ไหหนึ่งวามึงเสกในภูชนจากมือขอเกี่ยวพอดูลงแล้ว ไกรวานานเสกไนร เป็นเนลา
กเทว...	ออ... อายนองเหววามึงหมูกแลวคันนน อายหนาเปรต นน เต็นเพิ่งรูบราแกว
อายแกว...	ออ... ภูชน์ไปถืมอ้ายเหวว่าใหหายกีหัว อายหนาเปรตชั้นภู เต็นชึ่มมากะ เต็นแพลวน เต็นภูกษิณ เหมือนกันและ เจอะนาแลว เย็นกายภู ไม่เย็นกายเหละ เย็นเต็นนู ไม่ใช่เย็นนา เต็นชึ่มมากะ เต็นแพลวน เต็นภูกษิณ
กเทว...	(คู่มือการสอนวิชาพิพิธภัณฑ์ หน้า 21 - 22)

11. เปรียบเทียบขั้นพับ

กล่าวสร้างบทคลาแม่นน คือ ใช้สิ่งเปรียบเทียบที่มีความหมาย ง่าย เห็นแจ่มชัดและมีลักษณะขั้นพับอยู่ในที่ เชน

สแกว...	แม่เหอ เมอหรือว่าปันไปลับนองหอง
ยอดหอง...	ไม่ใช่ละเมอขาวแกว กำลังจะไก่กลกวนจริงเข้ามาหากที่ ฉันมีไว้ พยายามแลว
สแกว...	แล้วมึง เป็นสัตว์ เศร้าชนา หรือเป็นอ้ายไห
ยอดหอง...	เป็นคุณหอง คนอย่างลูกเชยเดาแกกอย่างฉันนะร ไกร ๆ ก็กอง เรียกคุณหอง

- สีแก้ว... ชาพุทโธเนหงอง เรื่องข้าวผูกนิมิกคินเทจะ เอาดิชันความขึ้นหัว
หงส์เพ อายางนองหองมึงไม่รู้ ว่ามึงโอมะราชนาคใหญ่ ในกองถุง
กระจาก และเต้าเร่อง เวลาคูแยกนี คอกเมี้ยอนเข้าขั้นผ้า
- ยอดทอง... นางแก้ว ฉันขอร้องให้พิจารณา เพื่อพิสูจน์ความจริง คนชายโอมะฯ
ไก้มีมายสุหยุกคน นายพลนาษัยพัฒนาหมาเมืองแก่อ้ายราย พุ่ง
เมืองหัว เขาแกง โอมะราภากันนีเบอะ ทำไม่ให้มีมายสุยฯ ไก
นองเหอ นายพลนาษัยพัน บุญบุญกอง เช้านี้ศักดิ์บรรดาศักดิ์ เป็นบุญ
ทรงเกียรติ ย้อมเลือกหาบุญผูกนิมิส่วนสุวฯ นาเป็นศรีภรรยาไก
อย่างหวานนานองหองอยู่ในคำแห่งนี้ใน
- ยอดทอง... ลูกเชยของมหาเศรษฐีในฝัน ในอนาคตกลโน้นแล
(บทหนังตะลุงเรื่องบุญนำกรรมา พ. 17)

- วิญญา... บุญที่จะ เป็นนักจารชนกระทำจารกรรมลับความลับของก็ทูจะทอง เป็น^๔
บุญไว้หากา
- สีแก้ว... อายทอง เข้าหันหักแก่กาไร เห็นบุญผูกนิมิไก อายทองมอง惚ดุ
เช้าไปในกระป่อง เออในชาน อายทอง
- ยอดทอง... นั้นแสดงถึงคุณมีสมรรถภาพ และ เป็นสัญลักษณ์ของชาชากิชาติ
ชาชากิชาติ
- วิญญา... เจ้าผูกนิมิรินยา กิฟกิฟหัวเจ้าอ้อไปทั่วลุนน้ำระมิง สวายอย่างหาผูกนิมิ
อันเดียวมีไค
- ยอดทอง... ครับสุวຍ ขอให้ไคยลโอมลักหน่อย ถึงกัวตายกิไม่เสียหาย
- สีแก้ว... พ่ออกรักขานสุวຍ อายทองกิฟกิฟหัวนี้ มองลงในมือนำไปสู่สังหาร
เสียมากเทือนเหอ
- ยอดทอง... พยังไม่แก พันไม่ซื้อ เดียวแล้ว หัวขาวเมี้ยนกอกเจา
- สีแก้ว... หันหักเพราะชกนวย ผนชราเพราะถูกนีหลอกหารอก
- ยอดทอง... (บทหนังตะลุงเรื่องสามແນกิน พ. 7)

12. จัดกิจกรรมให้ผู้เชี่ยวชาญคิดทางศาสนาอิสลาม
กล่าวสร้างบทกลอนนี้ คือ นำรุคเคนท์เห็นไก่ชกของสะหมู่ที่เป็นไทยอิสลาม
แทรบคั่นสุราและกินหมู ซึ่งผิดกฎหมายของศาสนาอิสลาม มาล้อเลียน เช่น

(สะหมู่แก้ตัวในเรื่องทำผิดกฎหมายคิดทางศาสนาอิสลาม)

เจ้าเมือง... เราชี้อะไร

สะหมู่... ขอสะหมู่ ขอรับ

เจ้าเมือง... เราเป็นอิสลามหรือ

สะหมู่... ไม่ ขอรับ แรก

เจ้าเมือง... อาว แรกก็อิสลามไม่ เมื่อกันรี

สะหมู่... ใน เมื่อกันขอรับ คริอว่า อิสลามนั้นคือพวกที่เข้าเคร่งทางศาสนา
ส่วนแขกนั้นโดยทั่ว ๆ ไป อย่างผิด เป็นแขกสายลือขอรับ

เจ้าเมือง... เป็นแขกสายลืออย่างไรวะ

สะหมู่... แขกสายลือ เมื่อแล้วไก่ กินหมูไก่ ไม่ห้องถือวัว ลุเหราไปมั่ง
วัวไปมั่ง วันทุ่มจีนจะไปไก่ขอรับ

เจ้าเมือง... อย่างนี้ ไม่มีถือศาสนาไก่ ๆ ใช่ไหม

สะหมู่... หนีไก่ขอรับ ไปเพื่อหมูยังลืมพันธ์

เจ้าเมือง... เก่งมาก ออกไปไก่

(คู่มือการสอนวิชาชีวิทยาหนังตะจุง 2 หน้า 13)

จากเรื่อง "ແມ່ນຄົນເດືອນ" สะหมู่เป็นอิสลามแท้จริงทำผิดกฎหมายคิดอิสลาม คือแอบกินหมู
นายครรช นายนวัญ เมืองจึงถามสะหมู่ว่า

นวัญเมือง... ชายหมื่นคง เป็นเพื่อนซี้ภูมานานแล้ว ถูกใจามมึงทิว่า ໃໝ່ມີກິນຫຼຸດ
แขกเข้าห້າມໃນໃຊ້ເຫຼວ

สะหมู่... ໄກລະ... ຖືກິນເມົວໄກລາ ອີ... ອະໂທຣຍໝະ ອຍາວົວແກຈິກນເທິບ
ເຫຼວ ແກ້ວກັກໃນຫາຍູ້ກົກທີ່ຈາ

- ชวัญเมือง... ออ ໂຄກະໄນໄກ
ສະໜອ... ໂຄ... ເຂົກະນູ້ພວມຄອກແລດ
ชวัญเมือง... ອີ ພັນນີ້ເຫິວເຫຼວ... ນີ້ສົມຄົວໃກຣ ເຄັນໜຸ້າທາຫັ້ນິ້ງລະ
ກະບົມຫລນໝາຄອກແລດ
ชวัญเมือง... ອາຍະ... ດິງກັນພັນນີ້ເຫິວເຫຼວ ສົມຄົວ ນິ້ງເປືອ ຈ ໄກຄູນ
ເຄັນໜຸ້າທາປາກ ທ່າພ່ອລາ
ສະໜອ... ອະໂຮຍໝະ... ຕັນທາປາກກະພວມ ພັນຊຸດເໝັ້ນຄອກແລດ
ອີ... ແມ່ເຫນາກລວນະ ນີ້ສົມຄົວເຈົາ ສົມຄົວ ນິ້ງອຸ່ນຫລັບອຳປາກ
ກວາງ ເພື່ອຄູນເຫາຫຼູ້ເນື້ອແກງຫັນເຫົ່າຄົມ້ອ ໄສ່ງໃນປາກລົງໄປດິນ
ຄອຂອຍ ທ່າພ່ອລານມອ
ສະໜອ... ທ່າພ່ອເນລີຍ ຕັນຈົງສົງຄອນຫອຍກະກົດນົກອາກແລດ
ອີ... ພຸດທະອ້າຍແຊກເປົກເປົກເຫຼວ ແຊກໝາ ຈ ຂໍ້ກາ ອ້າຍື ແລກວັນ
ກອນນັ້ນກົນຫຼາໝູແຄງທີ່ທອນາກ ທັກໃໝ່
ສະໜອ... (ກວາດ) ເມື່ອໄກອ້າຍເນືອງ ບະເນືອໄກ.. ອອ.. ນິ້ງອ່າຍແລດພັນນີ້
ແລດ ຖູເລີຍຫາຍັນອ້າຍເນືອງ
ชวัญเมือง... ເມື່ອໄກພ່ອ ແລກວັນຫຼືນີ້ ຖູເຫັນອູນີ້ ຫຼູ້ນີ້ ຈ ອ້າຍເຊົາ
ສະໜອ... ໜູ້ພ່ອ ເຫັນໜັນມອກງຽວ ຈ ກອກລາ
ชวัญเมือง... ຈົງພ່ອ ທ່ານສຳເນົາຫັນແລດ
ສະໜອ... ອອ ຄາຈົງຄົກລາ
ชวัญเมือง... ອີ ພຸດທະອ້າຍແຊກເປົກເປົກເຫຼວ

(ໂຄຮົງການສັງເສົາວິຊາທິພະນັກທະບຽນ ໜ້າ 117 - 118)

- นันทิยา... ชาวปูรินหารนครกำลัง เกือกร้อนคายภัยสังคม "ไปทัวหุนหยงขอหน้า"
 ชวัญเมือง... ครับ เพาะไม้มีเวลาทำนาหาภิน ผู้ชายทองฝึกอาวุธ บูรพิจิตรทอง
 ฝึกอาวุธ
- สะหมอ... ทหารพิจิตรฝึกอื่นก็ไม่ว่า แท้บุ้นหูน้ำซึ่งแรงให้ฝึกจะว่า
 ชวัญเมือง... ทหารฝึกกระบี่มันจะพร้อ มีงไม่เคยถูกหนังจัน บูรพิจิตรพันกระบี่ยอกเปียบ
 ทั้งนั้น
- สะหมอ... แท้กุราไม่สวยงาม แยกแล้วเมืองเหอประเทศาเรา
- ชวัญเมือง... แยกพร้อ
- สะหมอ... ประชานาขิบคิมหลิงท์ ให้ใช้กฎหมายการศึกตลอดเวลา อาหารทอง
 บันส่วน บุหรี่ในสูบวันละมวน ไกรสูบเกินตักพอ แท้ลิ่งสำคัญที่สุด
 บังคับให้เชื่อเนื้อหนูเดือนละก็ใจ
- ชวัญเมือง... ก็แต่ พวกแยกไม่เห็นเกือกร้อน
- สะหมอ... ไกรรำไม่เกือกร้อน ภูชาติชูไม่ไก่เลย
- ชวัญเมือง... แยกไหรกินหนู
- สะหมอ... ภูเป็นแยกลากล เป็นแยกทันลมหายใจ
- ชวัญเมือง... คนแยกเข้าหามกินเหลาภายในไข่หือ
- สะหมอ... เข้าเฉพาะเหลาขาว ภูเข็มเฉพาะเผยแพร่โขง ไม่ติด ไม่บีดซับมันสูตร
 ก็มีกรุรำอาบันที อ้ายเมืองหมึงควรยกยองภู เข้าให้แยกก่อปีกนั่น
 30 วัน แท้กุลืออุคลอคี กินอาหารวันละหน บางวันไม่กินเลย
 ไข่ที่ไม่กิน
- ชวัญเมือง... กินกันหมายหาร ไม่มีชาวสารจะหุงกิน มีงแลภูผอมลงไม่มากเก็บไว้
 นำหันก้าว 80 กิโลกรั่วแทนนั้น

(บทหนังตะลุงเรื่องนักภัยครบ หน้า 37)

ครุฑ์ฯ...	เมืองจะ หม้อชา
สะหม่อ...	อะโหรยหมะ เย็นเจี้ยญไปถึงปากหาร เสียงนี้กูทำงันทัวกาย ไม่คิด ครุฑ์อิชีไหรมั่ง เสือในกางเกงในผมรักให้หงเป
ครุฑ์ฯ...	ขอวิจามกหม้อชา
สะหม่อ...	กูจะขาดใจตายเสียแล้วเน่เมือง
ชวัญเมือง...	หายเดียก็ หายรากดูเสียที่ เอ้อ้ายเม้อ ถ้ามึงหายฟังหรือເບາ
สะหม่อ...	ปังกะໄກ ເບາກະໄກ ກູແຂກສາກລ ໄນໃຊ້ແຂກອີສລາມທີ່ຈະ
ชวัญเมือง...	ແຂກສາກລືກີເບົວ
สะหม่อ...	ແຂກສາກລືກີເມືອງເຫຼວ ຫຼຸກິນໄກ ແລ້ກິນໄກ ບາວພະໄກ ເຊົ້າ ສຸ່ເນຮັກໄກ ເຫັດກລວນກຽບຈົນກູໄປຫາກໃຫຍ່ທຸກທີ່ ໄປໄຫ້
ชวัญเมือง...	ໄປໄຫ້ ອົມື່ນິນໍາຄາມ ວັນກຽບຈົນ ຈົມັນທ່າອາຫານມາກ ນູ່ ເປົກ ໄກ ເຫຼົ້າ ເບີ່ຢາ ເຫັດມາກ ແຂກສາກລືກີຈົກກາຣເຕັມທີ່ ຖູໄນ້ອື່ອ ກິນທັງເຫ ກູອູ່ຫຼັກໃຫຍ່ ۳ ວັນ ۳ ຄືນ ເຊົ້າໂຮງແຮນໜັ້ນໜັ້ນ
สะหม่อ...	ເກັງອາຍໝອເກັນມາກ ລົງທຸນເຊົ້າໂຮງແຮນໄປຄອຍວັນເກນຽນກາກຂອງ ພວກຄົນຈົນ
สะหม่อ...	ຫ່າງຫົງ

(ບໍທະໜັກທະລູງເວົ້ອງນູ່ນູ່ນໍາກາຮົມພາ ນໍາ 42)

13. สัญชาติໄร์ສ້າງ
กลวິຫ້ສ້າງນໍາທອກແນ່ນ ຄົວ ສ້າງຄວາມຄົກລວມບອດໄຟໄໝສ້າງ ເຫລວໃຫດ ໄຟສ້າງ
ໄໝ໌ໃນ່ເປັນຮະນນ ຂາກເຫຼຸຜລ ມັກຈະເປັນຄວາມຄົກຂອງໜູ້ນູ່ ທັງໝົດ ທັງໝົດໃຫຍ່
ເຫັນ

(ໜູ້ນູ່ເອາແຫວ່າມາຊ້ອນເພື່ອຈະປັບປຸງປ່າດນີ້ ແກ່ເຮັດແນວໄວ່ກາຍ)

ໜູ້ນູ່... ເອສ່ອນໄວ້ກຽນໄກຮ່າມັ້ງ ໄນມີໄກເຫັນ ທ່າທ່າລອງຫາກູ ອອງ
ພົມພະບ່ານຮັງຄອງໜູ້ໃກ້ທີ່ອັນ ຖູ້ອັນເອງຍັງໝ່າຍ ໄນໄກຄອງຫຼັນໃໝ່
ຫົ່ວເອາໄວ້ໃກ້ຫຼັນ ໄກຮ່າມັ້ງ ໄນໄກເຫັນ ຖູ້ຍັງເຫັນ ຊຳນິ້ນ

เจ้าไวน์แก้มดู อัญชงก้าหัวไม่ไครเห็น ภูมิคงไม่เห็นเรียนร้อย
ไม่ไก่เปี่ยวว่าคนอื่นอาจส่งลับ เชืนหนังสือคิดไว้ก็หวา นายพูนย์
ไม่ใช่ตนพระษัทั่วลงก็ไว้ทรงนี้ พื้นเรียนร้อยไปก็หวา ถึงอย่าง
ก็ลากสูญไม่ไก่

(บทนองทะลุงเรื่องสามแผ่นดิน หน้า 19)

พูนย์...	เรามันไม่แล้วเหละอายเท่านะเรื่องเมีย
เทง...	เมียไหร่เหลย ครบเกษยณายุ้งแลว ถ้าเป็นข้าราชการ เช้าปลด ออกแลว ทำงานให้เข้าไม่รอด
"	แทภูมันบังจัง
พูนย์...	มีงมันอายเช้ารากะ เฉาต้มหา
พูนย์...	แสงกวากบั้งมีสุขภาพสมบูรณ์
เทง...	อายพูนย์ มิงรูไหรมั่งแลว
พูนย์...	ภูรุหลายลิ่ง
เทง...	เช่นอายไหรมั่ง
พูนย์...	เช่นแกงไก่กินร้อย
เทง...	ไม่ใช่เรื่องแกงไก่ กอนหัวเช้าราวนาน เช้าพูดกันแซ่บในหลัก
พูนย์...	พูดาวหรือ
เทง...	เช่าวาตาแพง โลอาบยุ้งฟุ่งออกจากร้าน
พูนย์...	เรื่องไหร
เทง...	มีงะรูอูดูแลว วาอยบุญฟุ่งชีกร้านแกลไหน เท่าแทกินกัมนอน พอยเมกกี้อูมเลี้ยงไม่ไห
พูนย์...	ที่นูไห่วา อาบยุ้งฟุ่งไปอยู่ไหน
เทง...	ภูจะทำพรือรู

ຫຼຸ້ນຍ...	ຂອຍາໃຫ້ມານ້ານເຮົາ
ເທັງ...	ອ້າຍນູ້ຍື ມີອົບຢ່າລົມຄຸມຄົນ ອ້າຍນູ້ພຸ່ງສື້ອ່າເລົ້າໃຫ້ມິ່ງກີມປະຈຳ
ຫຼຸ້ນຍ...	ຄົນເນຣຸມໃຊ້ໄຟໄກ ໄຟໃຊ້ເນຣຸມ ວ່າດັນມານ້ານເຮົາ ຖູອຄສງສາຣໄຟໄກ ເພື່ອນສູ່ ກີສູ່ຄວາມ ເພື່ອນທຸກ໌ກົກ໌ກົວກັນ
ເທັງ...	ຖູອຍາກພບອ້າຍນູ້ພຸ່ງ ແລ້ວເກີນ ມັນເກີຍຈາກຮ້ານແກ້ນໄຟໃນມີປະເສົາ
ຫຼຸ້ນຍ...	(ເສີຍງເຮີຍກາງນອກ)
ນູ້ພຸ່ງ...	ເທັງ ນູ້ຍ ອູ້ຍ ອູ້ຍ ອູ້ຍ ອູ້ຍ
ຫຼຸ້ນຍ...	ໄຟອູ້ຄວັນ
ເທັງ...	ໄຟອູ້ແລວໜ້າໃຫ້ແລງ
ຫຼຸ້ນຍ...	ເຂອງອູ້ຍ ອູ້ກັນ ອູ້ກັນ ເຕັມເຫັນມາເລີຍຄວັນ

(ບທ່ານທະລູງເວົ້ອງຮັກນິກັນທິກ ໜ້າ 15)

ສາລືນ...	ເຈັ້ນໃຫັກ ມັນຫົ່ວໂຄໄປໄກ້ເໝີຍພຳລ່ອຍເສື່ອເຫັນປ່າ
ຫຼຸ້ນຍ...	ຄຸມອ້າຍ ແທນີສັກຍາພະບຍອນຍານ ດາທີມາຫາງຜົນ ພົມຈັນໄຟແນນ
ສາລືນ...	ທ່າໄນປ່ອລົບໃຫ້ທີ່ໄປທາງໜຶ່ນ
ຫຼຸ້ນຍ...	ຜົມຍືນທະໂກນກໍາຮ່າມຄະຄອກກວາຍນາຫາງນີ້ ພັກກົງຫຼຸ້ນຍໃນຮັບຮອງ
ສາລືນ...	ໃນຄວາມປອດກັບ
ຫຼຸ້ນຍ...	ໂໄນ້ຫັນ
ຫຼຸ້ນຍ...	ໂໄນ້ຫັນ ນໍາມາຄວາມວ່າອຍງາງໄວ ນ້ອງສາລືນຄໍາຍນໍຮ້ອຍອົມຄຸມເທັງ
ເທັງ...	ຍອກຮັນ ບ້ອກຄຸມເຂົວ
ຫຼຸ້ນຍ...	ຂອມຄຸມກວັນອອງສາລືນ
ສາລືນ...	ຂອມຄຸມເຮົວອະໄໄ
ຫຼຸ້ນຍ...	ຂອມຄຸມທີ່ຍອມ
ສາລືນ...	ນາ ນາ

เหง... น้องสาวลี ยอหานพันครี หมุนุยจัง มีความรักความชอบ
หมุนุย... ชอบรุ่ม ชอบรุ่ม

(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราษของปวงชน หน้า 17)

หมุนุยเล่าเรื่องเป็นร้อยกรอง ไร้สารูป

เลียงหวิว หวิว เหวี่ยว เหวี่ยว ลมพัดกองยอดสน ถูยืนฟังอยู่
หัวน เย็นแล้ว รุ่งอรุณวันใหม่ ยกช้อหวานนากัญจน์ เท่า หวานน่าไปพาย
น เท่า อุ่นน เ�า กุ้นเท่าไครับความอุ่น แลวเทาซู ๆ และวักค
หวานาเข้าที่แขวน เป็นแผลลิก ใช้รายไช้ชันเข้าไปอย่างรวดเร็ว
ในไม่ช้าก็หาย เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลกนั้นกลวนหาย

(คู่มือการสอนวิชาเรื่องท่องหนังตะลุง 2 หน้า 7)

ชวัญเมือง...	ทอง... พึงอยู่ทรงนี้กะ ถูกอี๊ชาไปแล้วองคี
บอกทอง...	อาบในร้ายเมือง
ชวัญเมือง...	หนังสัก ๆ (แล้วนายชวัญเมืองก์เดินเข้าให้ถูมานนี่ที่ผูงชายกำลังจูจักน้อย พอกเท่าไปเห็นเยลังมนกษา คำนจูบ เลยกระอกนชันตีเขาน้ำ แทกเป็นแผล ร่องกลั้นไปหายอ กอง แล้วก้าว)
ชวัญเมือง...	ช่วยทาทอง ช่วยทาทอง นักลงลึกทีหัวแล้ว
บอกทอง...	ที่ไหนเล่า ไปแล้ว (นายบอกทองเดินเข้าไปถูคนเพียว ปราภูว่า เป็นจอม)
บอกทอง...	ราชเดลีอกหลากอี้าย เนี้ยบเนา ก้า ก้า คำนั้นชีคี เอกอกนี
ชวัญเมือง...	นีดาฟ่องกาล ทางในนั้นพองนั้นจะหอง
บอกทอง...	กาลเปรากใหม่อีรัตน์ฟ่องจอม เลี้ยคำ เมร่อเสียก้า
ชวัญเมือง...	ด้าพัมนั้น ก้ายอูนแหกพรี กอกแหลก เข้าไปสักหักอน (นายชวัญเมืองเห็นพากนูนเปยชัน เลยเอาใบชูสอคเข้าไป เพื่อ

“พ้องการจะฟังให้ชัดเจน แต่พอคิดกุบสิรากุบเนี่ยยกพื้น จึงทำให้ท่านก่าเรียกลงหนีเบ้าหูนายชัวร์เมืองขาดเลือกในล วิงรองขอณา
หนานายหอง”

ชัวร์เมือง...	หองเหอ... หอง... หอง
ยอกหอง...	พร่อเลาฉะอ้ายเมือง
ชัวร์เมือง...	ถูกองการว้าอีฟังให้ชัด เลยเอาใบหยดสอดเข้าในระหว่างรอกับพาก ไม่โร๊เชาทำกันท่าไหน พากมันนึ่งลงมา... หยาด... ไปหองไป ເຫາລມลักเกี้ยวดี
ยอกหอง...	อย่าไปเอาจาแล้วก้า สิ่งไหนที่มันจากเราไปแล้ว... หนันไม่อยู่ กับเราแล้ว
ชัวร์เมือง...	ขอ... หมันยกเป็นอิสระทั่วหมัน... หมันอีไม่ขึ้นกับใครแล้ว ป้ออย ให้หมันหมิน หมันพองอยูนั้นแหละ

(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังกะลุง 2 หน้า 25)

บุญฟุง...	ช่วยไปเป็นเพื่อนผู้คนอย
หมูนุย...	ไปไหนครับ
บุญฟุง...	ไปทำงานทำ
เหง...	จะไปทำงานให้
บุญฟุง...	เป็นผู้จัดการห้างร้านยิมชัท เป็นนายธนาคาร เป็นหัวหน้าก่อสร้าง บุญเอหังนั้น ไม่เลือกงานเลย ชอบเทอยาให้วางงาน
หมูนุย...	อายเหง ถูว้าพอมคำรื่นบันมันหันที่ คุณวุฒิแกสูง เรียน ป.4 ตั้ง ⁹ ปี ชั้นราษฎร์โง่คง
เหง...	ลองไปถูกๆ เอา เยี่ยวๆ กะใจเป็นบุญช่วยผู้จัดการ
หมูนุย...	มีงไวค์ ม.ไหนอยเหง
เหง...	ม.วัว

หนูบ...	อย่างวาระเมญ
เหง...	คุณบุญหุ่งครับ ทกผลงานเราไปปีก้วย เราอาจกล่าวเป็นเหรษชี้ช์เมาก็ได้
หนูบ...	ภูถ้าไกเป็นเหรษชี้ หรือ หรือ เอย
เหง...	หรือ หรือ พันพรือ
หนูบ...	รดเบนซ์เพื่อนเหอ
เหง...	นำมันแพงนบเหอ
หนูบ...	เออจริง ช้อรถไบแล้ว ไม่มีเงินจะซื้อข้าวันนั้น ไม่ซื้อคิหรา

(บทหนังตะลุงเรื่องรักนิรันดร หน้า 16)

เหง...	สวัสดีครับเจ้านาย
ศักดิ์สิริ...	แกเป็นใคร ยังคงนั่นก่อน
หนูบ...	แรงจัง
เหง...	บมเป็นคนบ้านนอกชื่อเหง นี่ลูกสาวชื่อสาลิน ช้างหลังซื้อหนูเล็ก
หนูบ...	หนูเด็กก้มหนูบุย คงมีความหมายคล้ายกัน อ้อคุณอายุเห็นล่าดี
ศักดิ์สิริ...	พากแแกมาทำไม้ ช้ามีเวลาจ้าก็
ผู้ใหญ่พูน...	เวลาของเราเป็นเงินเป็นทอง ชูระอะไวนอกมาเร็ว
หนูบ...	เบ่งจัง ชููกเมี้ยอนไก่งวง กันชิวิท บันหัวมีเกรื่องหมายคล้ายกัน
	พากแแกมาช่วยไว คันชนินท์ท่านว่าคบไม่ได้ ทองบุญโถ

18 ประการ

เหง...	พากยอมเป็นคนยากจน ติดฟัน บินเหล้า มากัญชา ลืมเนื้อประคัพ
ศักดิ์สิริ...	นำลูกสาวมาขายทาน หวังว่าคงไกรับความกรุณา
ผู้ใหญ่พูน...	เราเอองก์ไม่อย่างเชื้อ แท้เมื่อหานามาทึ่ง เราจะช่วยสักครั้งหนึ่ง
ผู้ใหญ่พูน...	ผู้ใหญ่พูนลองท่อรองกันดู
	ครับ ครับ เรียบร้อย ลุงแหงพูดกันตรงไปตรงมาจุลงขายเท่าไก ความจำเลย

ເທິງ...	ຫລານຕົກລາຄາເອັນດີກວ່າ ເກຍຂາຍວ້າຂາຍຄວາມ ແຕ່ຂາຍລູກສ່ວນຕົກລາຄາ ໃນດູກ
ຜູ້ໃຫຍ່ຫຼຸ່ມ...	ໜຶ່ງພັນຫາຮອບນາຫັກລົງໄນ້
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ນອນສາລືນີ້ ທັ້ງສົບທັ້ງສາວຣາຄາດູກກວ່າແມ່ນໝູ້ ຫລານຄວັນຂອງເມື່ອສັກ ເຈັກນອຍ
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ໜຶ່ງພັນມາຫດວນ ປ.
ຜູ້ໃຫຍ່ຫຼຸ່ມ...	ແພັງໄປ ຂາກຄານຫາພື້ນມາຫ
ເທິງ...	ພວໄປກັນໄກ ຄວັບຄກລອງ

(ນຫມັນຈະຈຸດເຮືອງທະບຽນພາສຸພາບຂອງປົວໜັນ ໜ້າ 15)

ເທິງ...	ຄຸນເອກພລກູ້ອູ້ຢູ່ແລ້ວມີໃຫ້ຮ້ອ ຍາຍມາຮັກການ ເລີ່ມໄຫ້ແລະຟັງລິເກ ເປັນເຊີວິຈິຕິໃຈ ຂາກວິຫຼຸ່ງແກ້ກໍາຂຳໃຈ ອຍໍາເຂົາຂອງແກໄປເລຍ
ເອກພລ...	ທອງເຈາໄນໄກ ເທິງນຸ່ມປລອມເປັນໂຈຣໃຫ້ພັກຄຸມໜັນ ນິ້ກເກົ່າມ ພຸມແລ້ວ ຮົບໄປຈັກການເຮົວ
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ໄນ້ກລາກັນ ແມ່ຍາຍມາຈະປາກຮ້າຍພະບຸນທອເຮົານາກ
ເອກພລ...	ທອງກລ້າ ໄນ ເນື່ອຍາປ ເປັນກຣນອະໄຣຫຮອກ ຍາຍມີໜັນທີ່ຈະທອງ ເລື່ອງຫລານອູ້ແລ້ວ ຮົບໄປເຄີຍນີ້
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ໄນ້ກລາຈົງ ປ.
ເອກພລ...	(ຫບ້ານາ) ກລ້າຮ້ອໄມກລ້າ
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ກລ້າກັນ
ເທິງ...	ຍາກບໍ່ໜາກກວ່າຍາມາ
ເອກພລ...	ປລອມເປັນອາຍໂນິ້ງທັງ 2 ຄນ ໄກເລົ້ວເຈາໄປຈຳນໍາເລຍ ແລ້ວຂີ້ວ ໃຫ້ໜັກທັງຮ້ອຍ ຮູ່ຫ້າຍແລ້ວໃຊ້ໃໝ່
ຫຼຸ່ມນຸ່ຍ...	ກັນ
ເອກພລ...	ຮົບໄປ

(ගලඩු)

เหงวัญญุคุย เอษมานาคลุบปอง
เป็นอย่างโน้มพลังแก้ชั่วทั่วภูษา^๔
สองหมุนกรงทรงเข้าทางของขยายมา
รอง้ายเสือเจ้าวัยฝ่าเรือน

(୭୩୭)

“ หมายเหตุ... บุก
หมายเหตุ... หมายเหตุ... หมายเหตุ... ”

(บทนั้นจะถูกเรื่องมาเรียก หน้า 6 - 7)

14. ให้ผู้อำนวยการคงเหลือปีต่อไปคนเดิม ใจอยู่แล้ว
กล่าวว่าสร้างบทบาทเยี่ยมนี้ คือ ข้าก็ทำให้ผู้อำนวยการคงเหลือปีต่อไป เช่น

(เหงชั่บบทมังกะรุก)

จะยกขอนเคารพรังทั้งหลายในหมู่
คงกันมาย่างท่องสืบมุ
พระราชาเป็นในคล้ายกันจิ้ว
ครองท่าราชการถุงแสนถุงเรื่อง
ในวันหนึ่งพระราชาหาโกรธแคน
ให้กฤษณะงามยามที่กรีฑาพล
เมื่อมาถึงชั่งปากหวานรา
พระกาภอย้อนคั่งบนดูกลับไป

นิพนธ์ไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดทำโดย ศูนย์ฯ ที่ ๑๔๘ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐
เอกสารนี้เป็นเอกสารทางการของ ศูนย์ฯ ที่ ๑๔๘ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

(หนังสือพิมพ์ในรา)

ขาน เอยขานรุ่ง
ขาน เอยขาน เช้า
ขาน เอยขานสาย

กินคุณย่างกุงพ้อชื่นໄກ
ไถyang แก้อม เหลาพ้อชื่นໄກ
นอง เมียแม่นายพ้อชื่นໄກ

ยาน เอวยาน เทียง
ยาน เอวยาน เย็น
ยาน เอวยาน คำ
ยาน เอวยาน ศึก

สาวสาวผิวเกลี้ยงพอชันໄກ
ห้าอย่าไนเด็กเห็นพอชันໄก
นอนลูบນอนคลำพอชันໄก
รู้สึกเห็นทุกพอชันໄก

(คู่มือการสอนวิชาชีววิชาหนังกะลุง 2 หน้า 3)

หนุ่ย...	ในนั้นที่อยู่สักว่าสักว่า เพาเปรี้ยง เมื่อันกอกไม้ผึ้งยังไม่เข้าใจ ช่วยอันนายหนอย
เหง...	กอกไม้เริ่มมาเมี๊ยสลวย มีกลิ่นหอม แมลงชุมมาให้กอบ เมื่อัน ผู้อยู่ที่รุนสาห์เก่งทั้งผู้ชายชุม
หนุ่ย...	บูผึ้ง เมื่อันกอกไม้ ผู้ชายเป็นแมลง กอกไม้บานผึ้งเข้าใจ แท้ บูผึ้งบาน บานไม่เข้าใจ
เหง...	ไม่ใช่บูผึ้งพอกเป็นสาวแล้วบาน เข้าเปรี้ยงเที่ยง
หนุ่ย...	เมียังไม่เข้าใจ ไม่บานเมื่อเป็นสาว บานเมื่อไก บูผึ้งเมื่อแท่งงาน แล้วบานไม่บาน
เหง...	ลองตามแม่คุณหนุ่ยคุ บานไม่บาน

(บทที่ห้ามต้องเรื่องก่อค้าจำเป็น หนา 5)

สะหนอ...	ไก่ (ว่าโนรา)	
	ยาน เอ้ย ยาน เช้า	ไก่ ย่าง แกล้ม เหล้า พ้อชิน ไก
	ยาน เอ้ย ยาน เที่ยง	น้ำขุ่น คุก้า เนียง พ้อชิน ไก
	ยาน เอ้ย ยาน เย็น	น่อน ก่อ อน เกลน พ้อชิน ไก
	ยาน เอ้ย ยาน ค่ำ	ลูบ ลูบ คลำ คลำ พ้อชิน ไก
	ยาน เอ้ย ยาน ก็อก	พ่อ เมีย บูรี สัก พ้อชิน ไก
	ยาน เอ้ย ยาน รุ่ง	ลูก เช้า ใบ ญุ่ง พ้อชิน ไก
ชวัญ เมือง...	หรอย จัง หรอย แล้ว แล้ว ไว้มึง เลิก เสีย ละ อาย สะหนอ	
สะหนอ...	ถูนิ กัลิง เรื่อง เลิก โนรา น้ำตา ใน สหก ที	
ชวัญ เมือง...	ไช อาย หนอ ลง เด้า ให้ พัง ดิ	
สะหนอ...	โนรา โรง ถูล มัน ดัง มาก พระ เอก ชื่อ กอก เลาะ ห์ นาง เอก ชื่อ หิ เลาะ ห์	
ชวัญ เมือง...	โนรา ไช ขอ พราก นัน	
สะหนอ...	อ้อ โนรา แซ กะ หละ เมือง อ้าย กอก เลาะ ห์ เวลา มัน เอ็น กัน หิ เลาะ ห์ หรอย ไม่ นี่ แต่ ได้ ไห	
ชวัญ เมือง...	อ้าย หนอ ไก่ เล่น โนรา อยู่ เรื่อย นะ	
สะหนอ...	เล่น ไม่ หยุด กอล วง กัน เบน ะ กะ ลาง วัน เล่น เช้า รับ กะ เล่น เช้า ไม่ รับ กะ เล่น	
ชวัญ เมือง...	เช้า ไม่ รับ เล่น พรือ	
สะหนอ...	เล่น ที่ บ้าน ถู ไม่ ประ มา ท เล่น เป็น กะ ขวัญ อยู่ เรื่อย	
ชวัญ เมือง...	หิ ไม่ น่า จิ เลิก โนรา กำลัง กัง	
สะหนอ...	ห้อง เลิก ถู จิ เจ้า ให้ พัง ปั้น น ไป เล่น ที่ ชุม พร โจร ลักษณ โนรา หิ แม่ เล่น ที่ สุร า ษฎร์ โจร ลักษณ โนรา	
ชวัญ เมือง...	ถู ก ลักษ บ ย นะ	
สะหนอ...	โภ บอย ๆ หิ แม่ เล่น ที่ เมือง ลุง โภ ลักษ บุ โนรา หิ แม่ ไป เล่น ที่ บัก กาน	
ชวัญ เมือง...	โจร ลักษ เจ้า	
สะหนอ...	เจ้า ไป เล่น ที่ เมือง มี โจร ลักษ แบ ง ก เลี้ย ใจ	
ชวัญ เมือง...	แบ ง ไห	
สะหนอ...	แบ ง บ โนรา บ ตี ๆ หาย กะ พ้อ เหอ ไม่ ว่า ไป เล่น ที่ เท ก ก โน่ เจ็บ ใจ เท ก ก โน่ ไป เล่น ที่ ภู ก ก ก	

ชั้นเมือง... ใจลักเจ้า
 สะหนอ... อักเลากเจ็บช้ำาก ยังมีรอยแคนอยู่ทุกวันนี้ หิเจาะหนางเอกของ
                   เข้าโรงพยาบาล อย่าให้ถูกดึงร้อยแคนอีกเลย เป็นอันว่าถูกเลิกเล่น
 ในราที่ๆ ก็อกแผลกัน

(บทหนังตะลุงเรื่องบุญนำกรรมมา หน้า 25-26)

แสนพล... แกะคอกต่อสามาชิ เราไม่เชื่อ สามาชิเป็นเรื่องของดาษดิ่วไม่
                   ใช้วิชาชองนักษร
 ศุลิพร... เชอัยงไม่เชื่อ พิสูจน์โดยคนเองเด็ก (นอนลง) เขอเลือกแหงันนี่
                   แสนพล เลือกแหงตามใจชอบ
 หนูนุย... เหง ผมเลียรัง ช่วยหามที่
 เหง... ไม่ท่องทกใจแหงไม่เชา
 หนูนุย... บูไม่เชื่อ นองศุลิพรให้เลือกแหงເຫດตามใจชอบ นอนหายในแหง
                   ถากหมูแสนพลแหงที่... แหงที่... ผมวนาเชา
 เหง... คุมนัยวาแหงที่ไหน
 หนูนุย... เชนเลือกแหงที่เป็นรูอยู่แล้ว เชน รูปาก รูหู ผมวนาเชา
 เหง... รับรองน้องศุลิพรมีสามาชิแก่ล้า ถ้าไม่ให้เขาก็ไม่เชา
 หนูนุย... ถานองศุลิพรให้เชา
 เหง... นองศุลิพรไม่ให้เชา
 หนูนุย... บูไม่เชื่อ ผมวนาให้เชา ผมเลียรัง

(บทหนังตะลุงเรื่องกือคำสาป หน้า 23-24)

หนูนุย...	คุณจะถูกใช้ในเมืองพิการนี้
มะกูด...	ใช่
หนูนุย...	มองเห็นเหมือน
มะกูด...	เห็นทุกอย่าง
หนูนุย...	บุ่งกระโปรงสองข้าง การเงงในอีกข้างหนึ่งก็มองเห็น
มะกูด...	มองเห็นเหมือน อายาวยาแทกระโปรง แมกูเซาชวางกันก่อนมองเห็น
หนูนุย...	มองนองศุลีพาร์ มองเห็นไม่
เทง...	เลิกด้านดูนุย อย่าเล่นมากในเรียน ช่องนองศุลีพาร์ เราเห็นกันมา ตั้งแต่ภาคีนเท่าไบในเรียน
หนูนุย...	ผิดกัน ผิดกัน ช่องเด็กกันของผู้ใหญ่ ไม่ เมื่อกัน
ศุลีพาร์...	พูดอย่างกรุ๊
หนูนุย...	อย่างจะรู้แต่ไม่กล้า
เทง...	หูหนานยากร หูตะโพกเอากระซู่
หนูนุย...	ถากนายากรในเมือง
เทง...	กเป็นคนใจใหญ่ เมื่อน้องศุลีพาร์นี่แหละ ใจใหญ่โงะเอ้ออาร์ พากเรา กพลอยไปฟังใบบุญไปคำย

(บทนั้งกะลุงเรื่องก็อกคำสาป หน้า 11)

15. แก้ตัวไปเมยบ้านชุมฯ

กล่าวสร้างบทลกเมยบันนี้ คือ ผู้แก้ตัวว่าตนไม่ได้ทำความผิดบันน์ แก้เพื่อนกูรูท่าน

เช่น

- คิค... คุณปราบ ในฐานะที่คุณเป็นแพพย์ประจำตำบล คุณว่าหานกำนั้นชายอยู่ใน กองไฟหรือเปล่า
- ปราบ... พิจารณาโดยรอบอีกแล้ว จากสังเกตของกระถูก กำนั้นคงชายอยู่ใน กองไฟแน่น ๆ มนชักสงสัยว่าผู้รายบิ้งแล้วโยนเขากองไฟทำลายหลักฐาน ในฐานะที่คุณเป็นสารวัตรกำนั้นคุณว่าหรือ
- คิค... เมื่อตอนเย็นของวันนั้นไก่ยังเสียงปีนติดกันหลานนัด คุณรายต้องยิงแล้ว เผาบ้าน ที่พำนัสน้อยบ้าน คงถูกเผาในกองไฟแน่นอน
- ปราบ... คุณคิดไก่ยังเสียงปีนแล้ว ทำไม่ที่ไม่มาร้ายเหลือ
- คิค... เข้าใจว่าเขายิงมุสัง พ่อเป็นลูกชองคุณพ่ออยู่นานช่วงมีนเสียหาย
- ปราบ... หรือว่าคุณสารวัตรซึ่ชลาก
- คิค... สารวัตรไม่ซึ่ชลากหรอก ซึ่กกลั่นนิด ๆ ผู้รายเดียวที่ไข้มโนกเห็นมาก ควรชี้นราคำลูกนั้นคละพัน จะบิงเพื่อเล็กที่ก็ต้องจำนำนา เอօสังสัยว่า เมียกำนั้น ลูกสะไภ้หายไปไหน
- ปราบ... ผู้รายอาษาไปอย่างไร นองจันนะไม่เป็นไรແກแล้ว แต่ยังรู้สึกเสียหาย หนูราตรี รูปปั้น กิริยามารยาทกงน ใจก็ ถ้าราตรี เป็นลูกสะไภ้ มน มนยกหูหัวที่เดียว
- คิค... มนทราบแล้ว คุณแพพประจำตำบล รักลูกสะไภ้มาก เห็นเข้าพูดกันว่า เคยเข้าหาลูกสะไภ้เหรอ จริงใช่ไม่
- ปราบ... คุณสารวัตรอย่างคนพูด มนเข้าไปกราบสุขภาพหรอก
- คิค... ครัวพื้รือเลียงว่าลูกจะไก้มี เอาหล่ายที่
- ปราบ... อย่างคนพูด ปากคนขาวว่าการป่ากอก ลูกสะไภ้เป็นลมบ้าหมู ขณะที่ซัก ปากคน ลูกสะไภ้มาถูกเอาพุงมนหรอก

16. เท็มแย้มประชคประชัน

กล่าวว่าสร้างบทลักษณะนี้ คือ พุกเท็มแย้ม ประชคประชันมีหัว เท็มแย้ม เพราะฉะกัน เท็มแย้มค่าทางอัญ แห่งนี้ในอุดรเสนกัน เช่น

เท็มแย้มประชคประชัน

หมุนย...	ในควรจะกราบหูลอย่างยิ่ง การไปชนม่าครั้งนั้นของขอ น้องจันทร์ ไปถูกหรือไม่
อุรุ...	หมอนับจันทร์ เป็นนางพระที่เลี้ยง ทองนำไปถวาย
หมุนย...	ครอบมีกำลังใจปฏิบัติงานดีเป็นกอง ยอดหาย
เทง...	คุณนุยระวัง ไปเกี่ยวงานที่เลี้ยง อุดรทักหัวเจ็บช้ำโศก
หมุนย...	ยอดหาย ตอนนี้เกิดปัญหาทางใจ ทักษินใจไม่อุดร ช่วยเป็นคุณศิรามี ให้
เทง...	มีปัญหาอะไร
หมุนย...	ทักษินใจไม่อุดร น้องขอภัยน้องจันทร์จะเลือกใคร เป็นเนื้อคู่
เทง...	ปัญหานุยศิรามีคอมไม่ได้ ไปตามที่สถานีตำรวจนคร ห่วงว่างแก้ปัญหา ไทนแน
หมุนย...	รู้สึกว่าจะมีคนมาลงคุณอิชนาเสียแล้ว

(บทหนังตะลุงเรื่องอุดร หน้า 22)

เท็มแย้ม เพราะฉะกัน

พลากร...	มอง ผมไม่อยากกลับคืนกัญชานานคร เลี้ยแผล
ยอดทอง...	เพราะเหตุไม่ทราบครับ น้องพลากร
พลากร...	ผมเป็นห่วงประชาน เรากำกันหลงบิก คิวชาวดกัญชานาอยู่คืนนี้ แท้จริงชาวชนเมืองกัน เก็ง ๆ เป็นโรคขาดอาหาร พอຍการศึกษา ยังกว่านี้เข้า เกิดอกลัวอยู่กับการแพ้น การฟื้นเหล้าเมยา ติกยา เสพติด ช้อมูลรายงานไปนั้น บิจากที่เป็นจริงอยู่มาก

- ข้อพหอง... ส่วนมากภาระงานยกเงวช การโภกเกี่ยวยกเบี้ยมของทางราชการคือสัตว์คีบะ ที่พวกเรามาให้มาสัมผัสโดยคนเอง เราห้องร้ายเหลือเชาท่อไป ผนทิงประชาชนผู้ยากไร้ไม่ได้
- ข้อพหอง... ทรงก้มใจมนึก ไม่อยากกลับเข้าเวียงวัง ผนอยากรพะบุญคน ให้ สนหนาวิสาสະแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ข้างเดือกเข้าวารอย ไม่เป็นความจริง พบรสานสุขชาชนแบบอยู่ ๆ นั้นเป็นกำลังใจ ในการปฏิบัติงานอย่างให้ผู้หลวง ไม่ท่องมีเบี้ยเลี้ยง แค่พระโอรสพลากร ไม่คิดเมื่อตนองหอง ข่วยเหลือให้ฟ้าฟ้า แยกคืนความบริสุทธิ์ ชาญพระราชนรัพพ์ไปทำงานหลายล้าน ใช้ เนพาท์ที่นาวแก้วจากปะจ่าอยูแล้ว 1 ล้าน
- สีแก้ว... ในกองพุกกระหบกระแทก ขอให้ร่วงคำพูด รู้อยูแล้วใช้ใหม่วาฝ่า นิษนาวแก้วมันหนัก
- ข้อพหอง... คงหัวลาณย์กໃຈน้อยทุกคน

(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราชนองปวงชน หน้า 7)

เนื้อแย้มเพรรະขัคกัน

- พลากร... แปลกใจมาเปรชาชนรู้ ก็อย่างไรว่าเราเป็นรัชทายาท ความลับในมีในโลก นาวแก้วแข็งข้าวขาวปลวง เศกเงินเอาชนไก่ อญาเข้าความจริงมาพูด
- (บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราชนองปวงชน หน้า 34)

เนื้อแย้มคำทางอ้อม

- ข้อพหอง... นาวแก้วรู้หรือไม่ว่า ครูชุมานท่านไม่เงวนແກอะวัน แกณาไซน ผู้มาแนะนำเรื่องปลูกผัก ปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ในเรื่องนี้เป็นชาว บ้านไห่เน่เทคนิคไปใช้กลอถึ่งการจับานจักเรือน การถนอมอาหาร การรักษารดอาหาร สงเสริมให้คนเกิดความคิด ครูชุมานเป็นผู้ซึ่
- สีแก้ว...

ยอดคง...	แนะนำทางให้พวกรเเรมีพุทธาส่วนไส อ้ายนั่นก เป็นส่วนหนึ่ง แทการจะมีลิง เห็นก้าวันช้อนเรนอยู่อัก ^{สู} คันพิมพ์สติบัญญาสูง เท่านั้นจะมองเห็น
สีแก้ว...	นองทองเรื่องนี้ขอที่ จีบคนอื่นไม่ว่า ขออย่าไปแตะทองคุณครูอุษา ^{สู} เป็นอันขาด ถ้าไม่อยากเจ็บคัว
ยอดคง...	ขอ บ่าวแก้วหิ้ง
สีแก้ว...	ไม่ใช่หิ้ง
ยอดคง...	หมายเขิน
สีแก้ว...	ครูอุษาเป็นที่รักของชาวบ้าน ช่วยเหลือชาวบ้านโดยไม่หวัง ^{สู} สิ่งตอบแทนใดๆ ควรจะไครับร่างวัลเม็กใช้เช่นเดียวกับครูประทีป ^{สู} กันนั่นนะชี ฉันจึงรักและเทคทูนบูชาครูอุษาไว้เนื่องด้วยอันใด ฉันยอมพยายาม ^{สู} แทนครูอุษาน่าทุกวินาที ครูอุษาเปรียบเสมือนกอกไม้ที่มีสัลส่วนสวยงาม ^{สู} กลิ่นหอมหวานควรแก้การประทีปแจกันทองอย่างยิ่ง
สีแก้ว...	สั้นค่าน้องทอง พอเขาก้มลงมาไครอี้เลี้ยงปาก
ยอดคง...	ขอ บ่าวแก้ววัฒน เป็นหมา
สีแก้ว...	ไม่ใช่ ไม่ใช่ บ่าวแก้วไม่ไก้วันองทองพารคันน แทนองทองนึกทรง ^{สู} ไปเองหรอก

(บทนังตะลุงเรื่องบูญนำพรรณพา หน้า 18)

บทนังแบบเพาะะไม่ถูกเส้นกัน

เริงฤทธิ...	แม่ครู กำลังคุยอะไรกันอยู่ เตรียมจะห่องร้องไกรอัก
ครูอุษา...	เริงฤทธิ ไม่ได้เตรียมห้องไกรหรอกนะ ฉันเป็นมิตรของประชาชน ^{สู} ไม่ใช่เป็นศัตรูของประชาชน
เริงฤทธิ...	แต่ผมว่าเพื่อความปลอดภัย แม่ครูรับอาจากำบลังโดยเร็วที่สุด
ครูอุษา...	ให้จะห่ออะไรฉัน ฉันเป็นคนของประชาชน รับใช้เจ้าเนื้อหัว ^{สู}
เริงฤทธิ...	นี่ยังพูดคำว่าความหวังดี

สะหนอ...	ห้าไม่ไปจะมีอะไรเกิดขึ้น
เหง...	เก็บน้ำเพื่อนเหลือ
สะหนอ...	อยากพยานพาณอยู่นานแล้ว แหงคิวที่ได้เจอ
หมูบุย...	แซกนี่พูดภาษาอังกฤษได้เก่งจัง
เหง...	ขอ เบลสະแมນ
หมูบุย...	อายหมายหารัง เราจะจังหู
ชวัญเมือง...	คุณแหงครับ เราอยู่ในท่านลืมมัน เค้อนร้อนหัวแม่ไคร
เหง...	เค้อนร้อนหัวแม่อายหมูบุย
หมูบุย...	ขอ การให้รู้จะ คงเค้อนร้อนหัวแม่อายสะหนอก็ได
สะหนอ...	ไปกันในใหญ่จะ เมืองเหลือ เรื่องใหญ่จะ ถ้าเคือคร้อนคงเป็นหัวแม อายเมือง

(บทหนังตะลุงเรื่องญูนนำกรรมพา หน้า 48)

17. กินญูนร้อนทอง

กล่าวสร้างบทกลับนี้ คือ ในัวลัครา เปิดเผยความผิดชอบคนหง ๆ ที่คนอื่น ไม่ใช่ทำที่สังสั�กถาน เช่น

(ชวัญเมืองไปพยานangแม่ชรนี หลังจากทำความเคารพแล้ว ชวัญเมืองซักถามเรื่องทั่ง ๆ กันน์)

ชวัญเมือง...	เขาว่าคุณแม่ใจดี จริงหรือครับ
นางชรนี...	เป็นความจริง ฉันยินดีับทุกอย่าง ในฐานะเป็นพระแม่เจ้าแห่งแผ่น คินผันนี
ชวัญเมือง...	ใครจะชี้สี เป็นว่าใส่กันไม่โกรธ เม่นะ
นางชรนี...	ไม่โกรธจะ
ชวัญเมือง...	แม่ใจดีจริง ขอโทษครับ เวลาถึงหน้าร้อน คินแยกแทกแหง คุณแม ไม่รู้สึกเจ็บมั่งค้ายหรือ

- นางธรรมี... เนย ๆ ไม่รู้สึกเจ็บอะไรเลย
- ชวัญเมือง... ถึงคืนแห่งแด็กกะโน
- นางธรรมี... ก็เนย ๆ
- ชวัญเมือง... แหมใจที่จริง ขอโทษ เวลาเข้าห้องพาอูเชาเอามาในถุงปักลงบนแม่คุณแม่ไม่รู้สึกคุณพิมพ์ไม่คับ
- นางธรรมี... ไม่มีความรู้สึกอะไรเลย เป็นชาต่อความรู้สึกเหล่านี้เสียแล้ว
- ชวัญเมือง... ขอโทษ เวลาเข้าห้องพาสาวร้าวละครับ คุณแม่ไม่เจ็บเลยหรือคับ
- นางธรรมี... ในรู้สึกเจ็บเลย ฉันไม่มีความรู้สึกอะไรเลยจริง ๆ
- ชวัญเมือง... ถึงปักษิก ๆ กะนี
- นางธรรมี... ไม่เจ็บแม้แต่นอย สวยงามมาก
- ชวัญเมือง... เวลาเข้าห้องชุดละครับ แม่ไม่ถุงมั่งเหลือคับ
- นางธรรมี... ไม่เจ็บปวดอะไรทั้งนั้น
- ชวัญเมือง... ถึงแบบนินเริก ๆ กะนี
- นางธรรมี... ไม่เจ็บเข่นกัน
- ชวัญเมือง... เวลาเข้าห้องเพิ่มเสาระพานละครับ สาวมันเข้าลิกลงไปจังหู
- นางธรรมี... ไม่ ไม่เจ็บ ไม่รู้สึกอะไรทั้งนั้นละ
- ชวัญเมือง... น้ำคือทำอ้ายใหรบุนหื้นແบ่นคินนี้ แม่เห็นเหมือนคน
- นางธรรมี... ฉันเห็นเหมือนคุกอย่าง
- ชวัญเมือง... ถึงบังป่าจากป่าเห็นจะกะเห็น
- นางธรรมี... เห็นหั้นนั้น
- ชวัญเมือง... (หันหลังพูดคนเดียว) อิ... แท้วากูพ่อพลอยกินน้ำ ไปฟาร์มาแก
เห็นไม่ที ตายโงง ไม่หันเห็นกูสา เดียวใจหนึ่งนิ ไม่ใช่แข
- (โครงการส่งเสริมวิชาชีพหนังตะลุง หน้า 85-86)

18. ฉลากແມ່ໄວ

ກລວິສ້າງບຫດກແມນີ ຄືອ ໃຫ້ວລະຄຣນິທໍາທີ່ວ່າລາຄາທ່ານກວມຈິງເປັນຄນໄວ ຜົບ
ຂໍອຈຸນເຂົ້ວ ມີອາຫາດໃຫລວ ເຊັ່ນ

(ເຮືອງຈາກໜັງທະລູງທອນໜັງໝໍ້ອ້າຍເທິງກົມ້ອບໜູນຍູ້ອຸກນາງປາກຮ້າຍໃສຄວາມ ສາມີຂອງນາງ
ໄລ້ອອກຈາກໝານ ເທິງກົມ້ອບໜູນຍູ້ໂກຮັດແຄມາກ ລົມຈັນນາງປາກຮ້າຍຄນີ້ໄປໄກ້ ອ້າຍເທິງມັກນາງໄວ້
ໝໍ້ອ້າຍໜູນຍູ້ເຊື້ອຄອ ເອກຕີຮະນາງໂຢນລົງແມນີ້ ກາຍຫລັງເກີດກາໃຈລັວ ໃນຂໍອຫາວ່າມີ້ນີ້ແລ້ວມ້າ
ແລ້ວເລີ່ມກັນວ່າໃກຈະມີກວາມພິຄວາກນ)

ເທິງ... ອ້າຍໜູນຍູ້ ມີມີກວາມພິຄວາກເຖິງວ່າ ມີເປັນຄນເຂົ້ວຄອເອງ ຖຸເປັນພຍານໃນ

ກາລເອງ

ໜູນຍູ້... ອ້າຍເທິງ ອ້າຍຫົວໜອ ມີມັກໃຫຼູ້ເຊື້ອຄອ ມີເປັນຈໍາເລີຍຄນີ້ທີ່ແນ້ງ ຖຸ
ເປັນຈໍາເລີຍຄນີ້ສອງ ມີກອງທີ່ຄຸກຫຼວດອົກໜົວທີ່ ຖຸອໍຍ່າງດີໃນເກີນລົມນີ້
ບາງທີ່ກີ່ໃນທີ່ຄຸກ ຖຸຫາວ່າມີ້ນັ້ນກັບໃຫຼູ້ເຊື້ອຄອ ຖຸທ່ານີ້ເພົ່າກັບລັວຈໍາ
ເລີຍຄນີ້ທີ່ແນ້ງ

ເທິງ... ພູກົມ້ອບໜູນຍູ້ໃນຫຼູ້ເຮືອງ ໄປຄານບູກຄົງທີ່ກ່າວ່າວ່າໃກ່ພິຄວາກໄກ ນາ ນາ
ເຮົາໄປໂຮງພັກກັນທີ່ກ່າວ

(ຄູ່ອກການສອນວິชาຊື່ພິຈານັ້ນທະລູງ 2 ໜ້າ 5)

(ເທິງກົມ້ອບໜູນຍູ້ທີ່ກວາມພະເອກ ແລະແຜ່ງທະບອອງໄຟຈາກຍັກໆໄກ ຂຶ່ງທະບອອງໄຟ້ສາມາດຈະ
ທໍາລາຍເລື້ອຍັນທີ່ລູກສາວົບຍັກໆສ້າມອູ້ໄກ ຍັກໆຈິງໃຫ້ລູກສາວທ່ານ້າຍເອກລັນຄືນ ລູກສາວຍັກໆຈິງມາຫາ
ໜູນຍູ້ເພົ່າກະເໜີວ່າເປັນຄນເຂົ້ວຄນນັງ ແລ້ວຈິງພູກວາ)

ນາງ... ທີ່ນີ້ຈະ ເຫັນວ່າມີກວາມເຈລີຍວ່າລາຍນາກ ມອງເຫັນການີ້ໄກ ຈິງ
ໃໝ່ຄະ

ໜູນຍູ້... ຈິງກຽນ

ນາງ... ໃຈື້ກ່າຍໃຫ້ໃໝ່ຄະ

ໜູນຍູ້... ຈິງກຽນ

- นาง... แทนองค์ว่าไม่จริง
 หุ้นส่วน... ไม่จริงพร้อม
 นาง... ที่อยู่ในเมือง รู้ตัวหรือเปล่า ฉันจะเข้าແย่งทะเบียนไฟจากเจ้านายของ
 พี่ คงจะศึกษาเรื่องทะเบียนไฟและจะอุตสาห์เป็นไฟประดับกัลป์ให้โลกกว้าง
 พากันหายหมด
 หุ้นส่วน... ผนทางกายหรือครรภ์
 นาง... กายภัยชี
 หุ้นส่วน... เมมเบรน น้ำกลัวจัง ผนธุกหลาຍคน
 นาง... ถ้าไม่อยากตาย รับไปข้อทะเบียนไฟจากเจ้านายของพี่ คืนในแก้วนเลีย
 หุ้นส่วน... ครรภ์ ผนรับรองเอง จะขอคืนให้จนได้
 (หุ้นส่วนนางไปหาเจ้านาย และพยันอ้ายเหง)
 เหง... ทกใจให้ร้ายสุด นาคคลอดมาเที่ยว
 หุ้นส่วน... อ้ายเหง มีครัวขอบใจภู มีจารอคายเพราะภู
 รอคายพร้อม
 หุ้นส่วน... ถูกสาวัยกษ์ จะมาແย่งทะเบียนไฟกลับคืน ถ้านายเราไม่ให้ แก้อีเข้า
 ແยง นายเราทองศิรินางค์ว่ายทะเบียนไฟ เกิดไฟไหม้โลก เราจะพากัน
 ทายแซ่ค ภูวามิงช่วยพูดกับนายเราคืนทะเบียนไฟแก่นางเสียก็หวา
 อ้ายโงเหอ
 หุ้นส่วน... โงพร้อม
 เหง... ถ้านางกล้าແย่งทะเบียนไฟ นายเราคืนาง เกิดไฟไหม้ นางกายทับไม่
 หาย
 หุ้นส่วน... เมื่อนางภูวาย ก็ไม่กล้าແย่งใช่ไหม
 เหง... ใช่ ขอ... ผิดภูตะนัน
 (ภูมีการสอนวิชาชีพวิชาหนังกระลุง 2 หน้า 6-7)

19. ລວມທິກະກລະເໜີແກ້ກົນ

กล่าวสร้างบทกลอนนี้ คือ ล้อคันที่เห็นแก่กัน เช่น พฤติกรรมของ อ้ายหนู อ้ายโถ ซึ่งบุฟังมีความหลังอยู่แล้วว่า เป็นคนทะกละเห็นแก่กัน เช่น

อายุพันพศ เรื่องกิน...

"หาย เกรื่องในวัวสารชือเพมากเลย แขนนำปูนใส บุคกิ้น
ขาว ฝานชี้มายง ๆ ยาง ๆ พื้นรากอินห์เดือดกลาง หมาใน
เบือย พลุบ หาย ทุบทัวเที่ยมหัวหอมใส่สลงกัน ในมองอ่อนใส
ลงสักกลุ่ม เนยาระนำปานนิก ใส่ยงชูร สหนอย เตรียมนำจิมไว
ให้พรอย อาบน้ำให้หัวเป็นถูก คำยสบูราห์หนอย ยกเกรื่องในมา
ตั้งเข้ากลางครัว หายนั่งแพงเชิงในเกรียก นั่งกินคนเดียวเคี้ยว
ชา ๆ เนงอเนกอยลังตามพุง ไม่ต้องนึกถึงบุคดิงเมีย กินใน
หมาบนอเลย บังเหลือแทนนำยกขั้นบุค หาย ไคนเร งอกอယานอก
ไคร"

(คู่มือการสอนวิชาชีววิทยาหนังสือชั้น 2 หน้า 24)

၆၈

น้องสาวนี้สวยจัง สวยมากสวยเป็นพิเศษ

ชีวันเมือง...

สุวิทย์อินทิราศุภจัง

ໄຟ...

ก้วข่าวเมืองหนูหมันนี้แหละ แก้ไขว่า เมืองหนม เป้าทัพออก
จากเครื่องนง แغانแดง เมืองชุมพญาหวาน ทางค้า อ้ายเมืองเหอ
เมืองบานหมันนี้แหละ

ข่าวเมือง...

แหล่งแก้เรื่องกินแหลง แหลงเรื่องอน เลิยมังกะ

၆၈

แหล่งเรื่องขึ้นยากใน ทางป่าสักลิ่ห์ไว เผาในเตียนแลวปูกู

๑๙

ชวัลเมือง...

อี... เอาเลาเหละ

ໄກ...

อยาแหลงเสียคนนั้น รองเพลงกีหัว

(โครงการส่งเสริมวิชาชีพหนังตะจุบ หนา 122)

(ตัวอย่างเพลงที่โดยชอบ)

เพลงกินให้หาย

กินให้หาย (ช้า) ของเขานี้เอาไว้ทำไม้ รับก่อไฟแล้ววิ่งลุก ไม่พันจะสูกโถหนามไม่ไหว (พูด) ลิกให้เกลี้ยงแล้ว เนียงสองหูก ซักหนึ่งไว้ก้ม ซักหนึ่งไว้แกงเนื้อกินให้เน็ค ไม่ทิ้งไว้ทำไม้

(เนื้อร้อง) กินให้หาย (ช้า) น้ำข้างในมันหวานจันใจ เยื่อคอคิสันนำกาลสักพอก น้ำลายหนอกโถหนามไม่ไหว วันทั้งวันให้คอหายจาก นำกาลกไม่ต้องอยากร้า (พูด) เห็นงานขีกร้าน เห็นช่องหวานแล้วชอบ (ช้า) มีพาราชาตญามิทกอทำไม้

(เนื้อร้อง) กินให้คลาน (ช้า) ลูกแตงหวานเอาไว้ทำไม้ เยื่อคอคิสเนื่องกินแม่เมย เยื่อແย়ແபโถหนามไม่ไหว (พูด) แค่รักให้หนักแลวยังคิให้หนัก นำบันชากเปลือกมันลิวไป เรื่องกินใช้งาย อายไม้โถทำไม้

(เนื้อร้อง) กินให้หาย (ช้า) เรื่องกินไม้อาย กินมันเรือบไป ไครพูกไม่ฟัง นั่งกินให้ เกลี้ยง พร้าวอ่อนกลางเที่ยงโถยังกินไหว (พูด) ชั้มคั้งเปรี้ยง แล้วเนียงให้แหก พอหัวพร้าว แทกเห็นน้ำอยู่ใน แค่กลงไปใส่น้ำกาลหาราย โถกินจนไข้ทำท่านไม่ไหว กินให้หาย กินให้หาย
(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 17)

เนื้อเพลงนี้นอกจากจะถูกเพราะล้อคนทะกะละเห็นแก่กินแล้ว ยังถูกนำไปใช้ในการแปลง หรือเลียนแบบตาม

(จากเรื่อง "รักหวานน" พระเอก อ้ายบุย อ้ายเหง และอ้ายโจ ถูกบังษ์จับ掠แพ ลง ในทะเล แท่จะคนก์พยาภานว่ายน้ำ เพื่อจะชุบไปยังเกราะห์มองเห็นอยู่ข้างหน้าไม่ไกลนัก)

พ้าชาย... ที่โถครัว รับเข้าหนอยเดิค ไม่ไกลแลว ไกลจะถึงแลว

เหง... ลุมแรงจัง น้ำถ้าลมไม่แรงถึงแลว

โถ... ลุมแรงพันมีเหละ เรียนหนนหรอย

หูบุย... อ้ายเปรกวเหอ อីคាបិងឈុយແລວ យังพរ៉ាແក៉ែកការលើកឡើយ នៅល ទៀវេងទីបែមប្រាបិយធនកែវាកិឡា ហាទរីនឹងឱកិឡា ហាទរីនឹងឱកិឡា ។

- ໂຄ... ເຂົ້ອ ອຍາແໜລງເສີມເຮືອງກິນ ແໜລົງເຮືອງທ່ານຕົກຫວາ ນີ້ມີຄວາມ
ກີກໍາເວລາຂັ້ນເກະໄຟແລ້ວ ລົມ້ອທ່ານຖານປ່າ
ໜູນຸບ... ເຂົ້ອ... ຮູ້ຈັກແໜລົງເຮືອງງານພອຍັງຂົວ
ໂຄ... ດັກໃນເຖິງ ແລ້ວເພົາໃຫ້ເກລີຍຶງ ເສົ່ງແລ້ວລົງມືອມື້ມົກກັ້ນເໜີຍວ
ເທຣະສອງລົງນີ້ພັນສຸກຫວົງກັນ ພອເກົ່າກົງໄກ້ ເໜີຍວກະຊຸກພອກີ
ກົ້ນເປີຍກົງກິນຫຮອບແຮງ
ໜູນຸບ... ບຸນຍະກຳ ອາຍເປົາການ ແໜລົງໄປແໜລົງນາກະໄນ້ພັນເຮືອງກິນກັ້ນແລະ
(ໂຄງການສ່ວນເສີມວິຊາພັນທະອຸງ ໜ້າ 122-123)

(จากเรื่อง "กฎแห่งกรรม" ยักษ์เห็นรัฐ เป็นยักษ์พ่อหมายหาราชขาววัว เจ้าหนูอุไรวรรณ เป็นพมายเพราะพระส่วนลีนพะชุม ยักษ์เห็นรัฐจึงเกินทางมายังเมืองของฟ้าทูปิง นายพนวยโอลเม็นคนเป้าประทุ จังร่องตามว่า)

บัญชี...	แล้วมีความร้องถามเมืองไกรเจ้า
อา呀โถ...	ชาวเจ้ากับปลาดุกแสนสุขลรรค์
บัญชี...	นานเรียงเลียงไว เมืองไกรกัน
อา呀โถ...	ชาวมันแกงไก่คัวให้กับชาพูล
บัญชี...	อา yal สักวันหนักหนาวยามมัก
อา呀โถ...	ก่ำยเที่ยวผักคุณในจ้าได้ใส่เนื้อหมู
บัญชี...	นิกอยากลงช่องกี เชิญมาตีกับกฎ
อา呀โถ...	ยอดชาพูลคัวหอยกินหารอยจัง
บัญชี...	นิกอยากตายແဏນແဏน เลี้ยหันก
อา呀โถ...	แกงผักหอยต้มบักเป็คໃສ້ลัง
บัญชี...	ยิ่งกิคิยิ่งແກ້ມແນນหารวงพัง
อา呀โถ...	ปลาลังเห็นยิ่วคำไว ทำพันธุ
	เห็นยวะเรียนหym ໂຄ ໂຄະຫຍຸ
	รุ่นกร ษມหารอย เหลือเนื้อสวารรค
	หym ຈິນພາວັກ หັກທຳມັນ

กินไม่พัฒนาการแรงพาร์เซนต์แกงเกงเทโพ
หมายจากเห็นยิวนความกันน้ำชา
ยกมานาญให้กันนายโฉ
พุ่งวัวคัวในหลอยู่ในโต๊ะ
หมายโโคจูกส่วยสายกินลักษณะหน่วยคำสื่อหน่วยคำ"

(โครงการส่งเสริมวิชาชีพแห่งประเทศไทย หน้า 122-123)

ผู้ใหญ่พูน...	หมายลักษณะการพาร์ซูลเจ้า ท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดปรางทองหรือ หานเจ้าใจถูกกองแล้ว ท่านมีธุระอะไรหรือ
สมการลิน...	กระหายน้ำ aware เชนมาชุมะพารัวอันวักสักถูกส่องถูก เข้าหา เข้าหา มะพารัวอ่อนเมี้ย แยกน้ำสูง ๆ ทึบบัน
ผู้ใหญ่พูน...	ไม่ปรุกน้ำพารัวนำหอยไว้มัง เจ้านายผ่านไปบานมายะไห้มะชัยมัง
เทง...	กินแทบทองซักเลี้ยงเทยหัว
ผู้ใหญ่พูน...	รักเป็นที่รักของคนทั่วไป
สมการลิน...	ทานมายากเมืองอินหารานหรือ
ผู้ใหญ่พูน...	ໃชแล้ว บักนีอินหารานครเดือดร้อน
สมการลิน...	เดือดร้อนเรื่องอะไรหรือ
ผู้ใหญ่พูน...	อ้ายไฟกาล ไฟกัล จำกเมืองลาลวัน มาท้าหนัน ถ้าไกรหนัง เลียงทวารันน์ไห้มันย้อมเป็นทาส ถ้าถึงแก่ความตายมันจะขอเม่ง เงินทองครั่งหนึ่งจากห้องพระคลังมหาสมบัติ พากย์เดียวหาญ้อาสา สมัคร เที่ยวหากันทุกกำบล ไม่มีผู้อาสาสมัครเลย เวลารับสมัคร ทั่วราช ทองการ เอาร้อยเดียวสมัคร เป็นหนึ่ง เมื่อไม่มีพารัวอ่อน น้ำหนอนก็อยู่ชาไม่ได้คงรื้นไป วันนี้พอกะวันอกกินก็คงลับญา

(บทหนังตะลุงเรื่องรักนิรันดร หน้า 56)

20. จํอคนจีนที่พูดภาษาไทยไม่ชัด

กล่าวว่าสร้างบทกลอนนี้ ก็อ ให้หัวละครพูดภาษาไทยไม่ชัด ในรูปว่าค้าพูดอย่างนั้น
คนพังอาจคิดไปในเรื่องทางเพศได้ ปกติจะเป็นคำพูดของจีนจัง เช่น

ชาวบ้านเมือง...	อย่าง วันนี้เราไปเที่ยวกันดีกว่า พากผ่อนหย่อนอารมณ์ทำให้อาบุญช์ จีนจัง...
ชาวบ้านเมือง...	ไม่ใช่จะไปปลด บุ่งจิตายโนง นายจะเลี้ยงหมู นายจะเลี้ยงโภย นายจะเลี้ยงเบก ไหนจะเลี้ยงหาง มันบุ่งหลายเรื่อง
ชาวบ้านเมือง...	อย่างมากอยู่เมืองไทยทั้งหล่ายปี พูดไทยไม่ชัดเลย
ชาวบ้านเมือง...	อย่างอดทนหาอาศัย ถึงวานามโน้มจีนชา หวานนียงหายน้ำ ลูกสาวหวาน สองคนอ่า เรียนหนังสือหาทยุกคนอ่า คงพี่เรียง เย็กษาก็อกพี่อ่า เรียง สังเด็กเลี้ยงอ่า เย็กษาเลี้ยวอ่า คนนองกะแคลจะลังเหล็กเลี้ยงอ่า ลงโน้มโดย ลือทองการ เย็กเสือบ้าไปเย็กกับลูกสาวหวานล่ายอ่า
ชาวบ้านเมือง...	ไปกันใหญ่ให้พิเศษแห่งภาษาไทย เป็นชาไว้เจ้าเดียวกันหมด
จีนจัง...	ลงโน้ม ลงโน้ม แลกหัวค่านแม่คุ้ง ลือหังไหร ลงโน้ม
ชาวบ้านเมือง...	ไม่ ถูกทำให้ระ นอนแรกหัวค่าน หลับรูงແยັກ ๆ
จีนจัง...	หลับอุ่งพู แลกแม่คุ้งวัง ทองโปงโภกແສก ๆ หวาไปหลอกโปงอยู เหตุให้คุ้ง ลงโน้มเกีย ฯ ໄคยินหมงพูกัน เมี่ยหมงว่า ให้ยกชาสูง เบชาออก กว้าง ฯ หมงแกงหมูเหอลงโน้ม ໄคยินหมงโภกโพกหมูคั้งເຜີຍ
ชาวบ้านเมือง...	ไม่รู้หมูไหร แหงแหงเมรขั้งเพ
จีนจัง...	เทกุว่าไม่ใช่หมูเหละ ล้านกัวว่าอีเป็งวัว เห็นหมงโนกອົບເກີຍ เหมี่ยหมงว่าให้ลงผาลาย ผาลาย หวาໄก້ເປີຍກັນຫຼູເວິຍ
ชาวบ้านเมือง...	ไม่รู้หาร้ายไหร
จีนจัง...	ผาลายหลายໂລ ผาลายวัวແລະ หมงเห็นหวາໂທลงโน้ม เ�คุ้งหวา อยู่ໃກ້ຖຸງເລືອນໜົມ ເຫັນໄຄີຍເສີຍກັງ ຂັ້ນແຈກ ຂັ້ນທານຫລາຍ

21. เล่นคำเล่นภาษา

กล่าวสร้างบทกิจแบบนี้ ก็การเล่นคำเล่นภาษา อาจใช้คำมาลงมั่นความคิดเห็น ใช้คำ 2 แล้ว 2 มุน ใช้คำบาน ใช้คำทางประเทศ หรือใช้คำที่มีความหมายให้ถ่ายความหมาย เช่น

สมการลิน...	เมรุบุญชูศิริกามา
หนุ่ย...	ผู้หาเลี่ยงผู้แทน
เหง...	ไม่ใช่เช่าเลือกตั้งไปแล้ว
หนุ่ย...	ใช้เวลาบู๊พื้นฐานไว้ก่อนสมัครลงมั่นห้าอึก
เหง...	มีหารมนาคาย มา กัน 3 คน (บู๊ใหญ่พูนกัมพหาร 2 คน เช้านา)
ผู้ใหญ่พูน...	ขอโหษหมายดูไม่
หนุ่ย...	วัฒน์ไม่มีหมายแท้ดังน้ำ

(บทนั้นคงอุบเรื่องรักนิรันดร หน้า 55)

(ตัวอย่างอายะสะหมอ อวัตความรำรวยกัญญาเมือง)

สะหมอ...	อายเมืองคนไทยกีพรือ ส่วนมากยากจน ไม่มีสมบัติอะไรเลย
ชวัญเมือง...	ขอ... อายหมอ ถูโถกคนไทย คนไทยมีสมบัติเบอะ
สะหมอ...	เช่น อ้ายไหรมั่ง
ชวัญเมือง...	เช่น ร.พ.ท. รถไฟไหบห ร.พ.ช. รถไฟแยกหนาไม่น่า
	ของสูบยังอ้ายไหรมั่ง
สะหมอ...	หนังหนมกลวยแยกหนา
ชวัญเมือง...	บ้าลายไหบห
สะหมอ...	เชิญแยกยูมีเกียรติหนา
	เชิญไหบหูมีเกียรติไม่หนา

ชั้วัฒเมือง...	บริษัทไทยสมุทรฯ	บริษัทแขกสมุทรในหา
สะหมอ...	สมแขกหา	สมไทยหาในหา
ชั้วัฒเมือง...	อาวไทยหา	อาวแขกหาในหา
สะหมอ...	โถะรับแขกหา	โถะรับไทยหาในหา
ชั้วัฒเมือง...	กรุงสุโขทัยหา	กรุงสุโขแขกในหา
	บ.ก.ท. หา	บ.ก.ช. ในหา
	เมียร์ไทยหา	เมียร์แขกในหา
	สูกสะหมอไทยหา	สูกสะหมแขกในหา แล้วก... แล้วก...
	เปลือกสะหมอไทยหา	เปลือกสะหมแขกหาในหา

(คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะจุง 2 หน้า 13-14)

ชั้วัฒเมือง...	อ้ายน้มยิ่งว่าภาษาไทยก็ภาษาแขก ให้นายกกวักัน
สะหมอ...	ห มันอิดาม ภาษาไทย ยากอิคายโง อะไหรบ咩ะ ภูชักเวินหัว พูกิบอย ๆ มึงไม่เห็น ของอย่างเดียว กลับไปเรียกอิกอย่างหนึ่ง
ชั้วัฒเมือง...	ลองยกตัวอย่างลองแล
สะหมอ...	ขอ มีตัวอย่างเบอะແยะ เช่น กัวย พอก็คแล้วเรียก้า นยะก ใบกลัวยว่าใบทอง ถูกยุงว่าถูกน้ำ ไขแมงวันว่าวาใช้ช้าง คำยว่า เรียกความເືອກ ແກໄກສ້າງໃນເຮັດໄກເືອກ ເຮັດໄກໃຫ້ ຂ້າວພອ ອກເຮັດຕັ້ງຕັ້ງ ປັກຄໍາເສົ່ງແລ້ວເຮັດໄກໆ ທັນຊ້າວ ແກພອເງິນ ເກີຍວາເຂາງວາງອອກແລ້ວເຮັດໄກໆ ຊັ້ນ ເກີ້ຂ້າງນ້າງຖູແຕແກຮັບໝວ ພອໄປຢູ່ໂຮງແນມເຮັດປະທຸນ ແຮກຍູ້ນານາເຊາເຮັດອືກລອຍ ພອ ໄປຢູ່ໂຮງແຫ່ງ ສື່ອແນມຈັນທີ່ อะໂໂຮບ໌ພະ ภູັກປົກຫຼວ
ชั้วัฒเมือง...	อ้ายນົດ ເກັນມາ ໄທນລອງຂົ້ນພາກພູ
สะหมอ...	ເຫີມໃນໄຕຟູ້ກູັກຫຼົມ
ชั้วัฒเมือง...	แขກໝາໃຫ້ ການພາເອງກົງລົມ
สะหมอ...	อะໂໂຮບ ກະຖູນອາກແລ້ວວ່າ ອູແກສາກລະ ແກຈິບາກໃຫຮະ ເຫັນ ເກີ້ສາວ ການພາເຊົາເຮັດໄກໆ ອື່ແມະ ອະ ດົກເກີ້ມາກົດບັນແລ

คนแก่ ๆ เขาเรียก พะ ส่วนมากบุตรชายก็จะชื่อเจาะน์ เช่น	
สะหนอ...	คนเจาะน์
ชาวบ้านเมือง...	อายหนอ ถ้าเก็งบ่าว เคินหลักพานลงในโภณวัวพรือจะ กะสูเจาะน์
สะหนอ...	ถ้าเก็งสาวนั่งเปี๊ยป้า แซกวัวพรือจะ
ชาวบ้านเมือง...	หินเจาะน์
สะหนอ...	ถานุ่งกางเกงในจะ
ชาวบ้านเมือง...	หินเมะเจาะน์
สะหนอ...	ชาติเงงอายหนอ ภูเชื้อแล้ว และมีงัวกลอนแขกเป็นใหม่ อายหนอ อะไหรบ จิยากไนรถะ มึงฟังเลยเมือง
ชาวบ้านเมือง...	"นกเซาซัวขันกกลางเที่ยงเสียงดังจะะ อายมะแระสูกิโอมะ หลานอยัวะโซะ เรือกอแหละล่าใหญ่เข้าในโน๊ะ พาอีสุโน๊ะ เข้าสุน็อกตีลับ"
ชาวบ้านเมือง...	ชิ ศักดิ์ทัยโทาง มึงทูภาษาอังกฤษไก่หมาย
สะหนอ...	ภาษาอังกฤษ อิวะหวานคอแร้งคอคเนละ มึงรู้ไม่ ตอนกูทำกอกเทอร์ ภูไก่เกรก เ�
ชาวบ้านเมือง...	ไก่เกรก เ� พรือ
สะหนอ...	ไม่ ภาษาอังกฤษภูเชียน เ� ไก็ตัวเคียว
ชาวบ้านเมือง...	ไนนัวพูกไก
สะหนอ...	มึงจะถานไนรถะ
ชาวบ้านเมือง...	ควาย ภาษาอังกฤษวัวพรือ
สะหนอ...	บันฬาโล
ชาวบ้านเมือง...	อ้อ... แกง หน้าทางละวัวพรือหนอ
สะหนอ...	วินโ哥
ชาวบ้านเมือง...	แกงจิง อายหนอ สีเหลืองวัวพรือ
สะหนอ...	เบลโล
ชาวบ้านเมือง...	แกงเหลืองเกิน เทาหุ่งช้าวัวพรือ

ສະໜອ... ອັງໄລ
ຫັນເນື່ອ... ພວ ພວ ພວ

(ຄູນ້ອກຮອດວິຊາພວິຊາໜັງທະຊຸງ 2 ແນ້າ 14-15)

ຍອກຫອງ...	ອ້າຍກໍາ ພູກໃນໄຕ້ວາມ
ໝໍາຍກໍາ...	ຕ້າໃນໄຕ້ວາມຂອງລົກວັກນັນ
ຍອກຫອງ...	ພູກເນື່ອໃນໄກຫຼຸດ
ໝໍາຍກໍາ...	ຕ້າໃຫ້ຫຼຸດ ຖະກອງເໝີຍບ່ອງກົດ ດັນໄລ່ງໃນກອງຫຼຸດ
ຍອກຫອງ...	ແລກະ ແລ້ວນີ້ອອກນູ້ ແລ້ວນີ້ອອກນັ້ນ
ໝໍາຍກໍາ...	ຕ້າໃຫ້ອອກຕາມທີ່ເຂົ້າຂຶ້ນ ເຄົກໄນ້ເນີ້ຈະຈ່າຍ
ຍອກຫອງ...	ໄປກັນໃຫຍ່
ໝໍາຍກໍາ...	ກັນໃຫຍ່ກ່າງ
ຍອກຫອງ...	ເລີກຕະ
ໝໍາຍກໍາ...	ຕ້າເສີກເຫຼາໄຟໄວ
ຍອກຫອງ...	ພູກັນມີນິ້ນສຸກ
ໝໍາຍກໍາ...	ຕ້າຍັງໃນສຸກນິ້ນລົງເໜັຍ ຕ້າສຸກເລົ້າໄປລາງກວດອງ
ຍອກຫອງ...	ອອ... ອໍາຍັນນີ້ ພັນພຣີໂລເລີຍແລ້ວ
ໝໍາຍກໍາ...	ພັນໄປຂວາກີກິ ພັນໄປຂ້າຍກີກິ
ຍອກຫອງ...	ອອ... ອໍາຍເປົ່າກີນີ້ ໄນພັກຄນ
ໝໍາຍກໍາ...	ໃນກອງໃສຄບ ຕ້າເຖິ່ນແຈງ
ຍອກຫອງ...	ຫຍາ
ໝໍາຍກໍາ...	ມີນໍາຍຖຸກວ່າ ພວກນີ້ອໍາຍຫອງ (ພູກຍົ່ວໄປທ່ວນອົນເຮືອຍ)

(ຄູນ້ອກຮອດວິຊາພວິຊາໜັງທະຊຸງ 2 ແນ້າ 20)

22. ใช้กรรกวิทยา

กล่าวเช่นร่างบทกถาเม้นี้ คือ ใช้ความสมเหตุสมผล ความเป็นเหตุเป็นผลกันยืนยันเพื่อประโยชน์ของตน หรือบางครั้งเพื่อเอาชนะกันและอาจตามเรื่องเหตุระจันเหตุผล เพราะความสมเหตุสมผลหรือเป็นเหตุเป็นผลนั้น เช่น

(ยังไปเกี่ยวนาง นางบอกว่าตามมีสามีแล้ว การ เป็นภรรยาถูกเมียคนอื่น นั้น)

นาง... ยมบาลจะมีรักเขากองไฟ

ยัง... ไฟนรอนอง เหอคันหมกแล้ว

เพราะบ่มมาลหมันไม่ฟื้นจะใส่

ยมบาลขอพื้นที่จะใส่ไฟ

แท่นจั่วคนใหญ่ขันนิสไฟเลียแล้ว

หงกงหงกงานหงรากหงใน

ลุงยมบาลหักใส่อัคคีผ้า

อายแรงกานปากเหล็กายหมกแล้ว

ลรุคหมันคักแรวะไฟไปใส่เกลือ

หงแรงหงกงานหมันคักลม

ลรุคหมันอาชาทักษิโน่เหลือ

ห้าเลือไฟผากนยาจงเชือ

แรงกานใส่เกลือไฟไปกินกัน

บิกเมียท่านไม่ใช่การที่จะเดี่ยวเลีย

ไม่ใช่เมียymbال... เมgarไหรมัน...

(บทหนังตะลุงวีเศนในอธิค หน้า 64)

(อายพูนย์เจานิทานอายเทง)

พูนย์... อายเทงมึงอยากฟังนิทานใน

เทง... นิทานใครที่ไม่อยากฟัง ภูให้คอก่อนหนังสือการทูนให้ฟัง โย..

เจาทะ

- พูด... กองมีขอเม
เทง... ขอเมพรือ
พูด... นิทานนี้เล่าแล้ว ถ้ามีไม่เชื่อ มีเงิน 5 บาท
เทง... อยากในร ภูมิเชื่อเสียเหละ
พูด... ในสมัยที่ปู่ของภูมิชีวิตอยู่ แหนี่ด้านชายเพียงคนเดียว คือ ภู นี่
เทง... แหนี่ฐานะคือ กอบกังหันให้หาย แหนี่อุสานยางให้กลวนหนึ่ง กับพารา
เล่มหนึ่ง
เทง... สวนไม้ย่างหรือย่างพารา
พูด... ไม่ บางที่เข้าใจว่า เอาบ้านทำไห พราเล่มนั้นเป็นพราไว้เพียงมาก
ภูว่าลุงนี้ถึงไว้ค้อไปก้มีประโภชน้อย จิงโคนย่างปลูกแหงกัน
พราเล่มนั้น แหนี่พันใบพิท่านี่ย่างขาดไปหัก 10 ทัน มีเชื่อหรือไม่
อายเทง
เทง... พรือภูไม่เชื่อ เหล็กกล้าแท้แรกน้ำอิศหาย
พูด... พอยาแห่งคือแล้ว ภูจักรการ เผาอ้ายเทงเห้อ ครัวมีคัวเวียนร้อยโลกา
ให้หัก 7 ร้อย มีเชื่อไม้อายเทง
เทง... พรือไม่เชื่อ เผาไม้ย่างเกิดคันอิศหาย ขนาดไหคลำเกี๊ยวคันเหมือน
เผาริน
พูด... พอยาอุกคบภูลงไปแล้ว ชี้เจ้าอยกันสูง เที่ยมยอดพรา มีเชื่อไม่
อายเทง
เทง... พรือไม่เชื่อ ไม้ย่างแท้หักในหุ้น 7 คนโดย แล้วหันยะ
พูด... หัน ภูจักรปูลูกแหงไม พอยุ่งชักภูลงไปแล้ว ใบ ๆ เท่า ๆ กัน มี
เชื่อไม้อายเทง
เทง... พรือไม่เชื่อ เมื่อยาพังเพ็ง หันยะ
พูด... หันภูลงมีอรค์ ชัวโมงเกี๊ยวอุกคบเลย บีนกันคนละช้าง และกัน
ไม่เห็น มีเชื่อไม้อายเทง
เทง... พรือไม่เชื่อ ขนาดใบเท่ากัน แล้วอุกคบอื้นใหญ่ขนาดใบหนึ่ง
พูด... ออ อายเทง เชื่อหังเพ ภูห้อใจ

- เหง... และที่จะ
หูนุย... ที่นี่ก็ถูกเรียกคนในหมู่บ้านมาหมายพาดโคงชั้นผ่านทาง คนร้ายก้าวตาม กินไชซิกเดียว ยังเหลือชีกหนึ่งเหลือ มีงเรื่องไม้อายเหง
- เหง... และพร้อมไม่เชื่อ เมื่อน้ำหั้งเพ มันเท่ากับถังประปาหน่วยใหญ่กันมาก เสี่ยวกันตายโงง ที่จะอ้ายนุย
- หูนุย... หายกู อ้ายเหงเชือเพ เงิน 5 บาท ไม่ไห้เกะเลือดของมัน หานุจะอ้ายนุย
- เหง... ที่นี่ ที่ถูกออกป่ากจนพื้นที่มากิน ช่วยกันหามเปลือกแทงซีกนั้นไปรินเจ เอาพร้าเลมนั้นหันบางอีกหนึ่งทำไม้ต่อ ถูลงยืนในเปลือกแทง คำบลูดเดียวไปถึงเกะไหหล่า มีงเรื่องไม้อายเหง
- เหง... และพร้อมถูกไม่เชื่อ เปลือกแทงโน่นอีกตายโงง ที่จะ
หูนุย... หาย ที่นี่ กะบูชั้นไปเที่ยวบนเกะไหหล่า ไปขอยาจันใหหล่าได้ เก็บ 2,000 ดัน เย็นทำใบเรือ หักใบ พอกลงกินใบบลูดเดียวร้อนถึง หวัน เรื่องไม้อายเหง
- เหง... พร้อมไม่เชืออะ ชนากาตัวหัว เท่า ๆ นิค กะบูชั้นสูงไม่สายอีกเสียแล้ว ที่จะ
- หูนุย... หายกู ที่จะ กะบูชั้นไปเที่ยวเล่นที่บนหวัน บ่ายอ้ายเหงเหอนแท้เหตุการณ์ ที่ไม่คาดคิดยัง เกิดขึ้นทันนี้
- เหง... ใช่องนุย
- หูนุย... ใช่ ถูกไปพยายามเชือมึงแหลบ ผ่อนอ้ายเหงเหอะ เห็นแกเนื้อไม่ถูก พอกเห็นถูก แกเขามาหัก แกถ่านถูกว่า ยังนายคิเหอ ถูมอกภานามายคิ แกขอเมืองเงินถูก 5 บาท แกว่าเวลาถูลงมาแล้วในมาเอาเมือง มีงเรื่องไม้อายเหง
- เหง... อ้ายนุย เขายไป 5 บาท นิทานหมาย ๆ
- (คู่มือการสอนวิชาชีพวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 7-9)

23. แผนบังหนาน เกลือจิ้นเกลือ

กลวิธีสร้างบทกลอนนี้ คือ ในทัวลักษรไทยปัจจุบันโดยทั่วไปที่เจ็บเสบสะใจ หรือ เท้าหันกัน ที่พยายามร้อยแกร้วและร้อยกรอง เช่น

(อ้ายดิกกัน อ้ายปราน ร่องหนโนรา)

อ้ายคิก... พระรัณหยา กระทำพลิกไฟล์ เป้ารักไครเมรี ชัวสูฟ์ไม่เหินห่าง
เมางสุรา สูนยา กันพลา แล้วตามทุกอย่างบอกแจ้ง

อ้ายปราน... หันไม่แพรงพราย

อ้ายคิก... จะถกน้อมงานคำยความรักห่าง ถกน้ำใจนูกองที่เป็นริศกิจ
ถกน้ำท่อให้หาย

อ้ายปราน... เร็กสาวชาราบกอกพชาย ท้อใจห่ายไม่แน่ แท่ไม่กีดองแม่ไกร
(คู่มือการสอนวิชาชีวิชาหนังตะลุง 1 หน้า 16)

(หนังตะลุงไปแสดงที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีค่าใช้เป็นที่รู้จักกันทั่วไป ชื่อ "acula
นีชัย" บอกทองทำหนินอ้ายแกรกน เพื่อนกูญ กันนี)

บอกทอง... อ้ายแกรกน มีเงินเป็นคนชัวจริง ๆ พูดคุยหายนโลง เป็นที่อัมอ้ายชาหยาหนา
แผลไม้รู้จักกละเทศ ในรูปหนีอู๊ดิ ในรูปจักที่สูงท่าม ทำให้รูปชั่ง
เป็นผู้ตัวพลอยเหราหม่องไปถอย มีงอยลืม ปลาช่องเกียกัน ชาเงมน
ลักษ์ตัว ตัวอันพลอยเน่า พลอยเนมนคลุกตามไปหมด กเข้าว่าไว้ไม่ผิด

อ้ายแกรกน... ยะ ยะ ว้าพรี อ้ายหอง อ้ายผู้ตัว

บอกทอง... โนรามหานว่า คบคนคือเป็นครีแก่ตัว คบคนชัว

อ้ายแกรกน... คบคนชัวศ่าลามนีชัย ยะ ยะ ภูกະรู

(คู่มือการสอนวิชาชีวิชาหนังตะลุง 2 หน้า 41-42)

(เจ้าเมืองมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโขลงประชานิ จังหวัดสุเมืองประภาโกโค
พ่อพันธุ์ไกรบูรพาจัลที่ 1-3 ทัวที่ไก่ 3 คือทัวที่คึกหมายเลี้ยงเบอร์ 4 ทัวที่ไก่ 2 คือ หมายเชช
เบอร์ 7 ทัวที่ไก่ 1 คือทัวที่คึกหมายเชชเบอร์ 12 กำลังคัม เจ้าเมืองไปจากรังวัดแกญูชนะ

การประมวลผลข้อมูล ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

- เจ้าเมือง... โควต้าเบอร์ เลข 4 หมายความว่าอย่างไร
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
 พระนาง... พระอาทิตย์นิพัน्नเกล้าฯ โควต้าเบอร์ เลข 4 มีความสามารถสมพันธุ์กับ
 ก้าวเมียโควต้าฯ กันถึง 4 ครั้ง พะยะกะ
 พระนาง... (สะกิดเจ้าเมือง แล้วตรัสว่า) ทูลกระหม่อมเพศ เห็นไหม เห็นไหม
 เจ้าเมือง... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โควต้าเบอร์ เลข 7 ฉะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โควต้าเบอร์ เลข 7 มีความสามารถสมพันธุ์กับก้าวเมียโควต้าฯ กัน
 7 ครั้ง พะยะกะ
 พระนาง... (ทรงสะกิดเจ้าเมืองอีก) เห็นไหม เห็นไหม
 เจ้าเมือง... แล้วโควต้าเบอร์ เลข 12 ฉะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จามารดสมพันธุ์กับก้าวเมียโควต้าฯ กัน
 ไก่ถึง 12 ครั้ง
 พระนาง... (ทรงสะกิดอีก) เห็นไหม เห็นไหม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โควต้าเบอร์ เลข 12 ให้ในเวลาไล่เลี่ยงกัน
 หลาย ๔ ครั้ง เราอยากถูว่าเป็นก้าวเมียโควต้าเบียกันหรือเปลี่ยน
 ก้าวเมียทุกครั้ง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พระอาทิตย์นิพัน्नเกล้าฯ นามีเชิงพะยะกะ
 เจ้าเมือง... ทองเปลี่ยนก้าวเมียทุกครั้งใช่ไหม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใชพะยะกะ
 เจ้าเมือง... (ทรงหันไปสะกิดพระชายาแล้วตรัสว่า) น้องนาง เห็นไหม เห็นไหม
 (คู่มือการสอนวิชาชีววิทยาหนังสือชุดที่ 2 หน้า 40-41)

✓ (คำร่องกลอนสามหน้า)

- บุตรสาว... วินาถ นองทามมาทางนี้
 ช่องทางคลื่น กังเก็ตไมมายง ทรงมีเชิงนักอุตสาหกรรม
 บุตรสาว... บุตรสาว... บุตรสาว...

วิมาลา...	อกหักทุก หังษ์สูญบุนนาค	หลายสีนลาก มากกลืนรัสศกสุว
ผู้ใหญ่พูน...	อกหักทางแย้ม นาเง็มแซมแมมราวย	อย่างไก่ควาย นั้นกล้ายไม่โกลหาง
รื่น...	ร่นช่องฟันเรียกอกอเมสรา	พูนชาชวา โโคกเก้อบเทาจะถาง
ผู้ใหญ่พูน...	อกหักทุบ จันบุนแล้วจึงกาง	อกหักนาง ออยส่องช้างโโคกราก
รื่น...	นีกอกรัก พู่จักหรือไม่	รักไม่ได้ ผู้ชายชวยโ哥หอก
ผู้ใหญ่พูน...	เห็นสาวสาว บุนหงอกชัวสั้นงก	ปลงไม่ตก นกปนยังไม่หาย
รื่น...	ตะบากตะแมก ตะเคยมแทรกหลุมพอ	ปลูกเรือนหอ พี่สู่ขอเม້ນาย
ผู้ใหญ่พูน...	น้อนจัน ออยตີກັນຈາຍ	รักเรاهມาย ออยไกລືຕິກັນ
รื่น...	นีลักษอง นองគືໃຈໄກປ	ทำໂລງສົພ ຈົບຊີວາອາສູ
	คຸກັນໂລງ ໂມຄວງໂມນູນມັນ	ทำຫີເພັນ ໄວ້ນເພັນວັກ
	(บทหนังตะลุงเรื่องบุกແຕນທັດຈະບູນ หน้า 3-4)	

24. เรื่องเกินจริงเกินเชื่อ

กล่าวว่าสร้างบทลกแยบบี้ คือ สร้างเรื่องให้เกินจริง เกินเชื่อ ผู้ฟังนอกจากจะคลายความแล้วยังนึกขม นึกชำความคิดมัน ส่วนมากจะเป็นหยั่นมากกว่านหเจรจา เช่น

จังหรือคงหัวไม่ขายเหล่ายา
ไอ้เมงมุนคุณเพื่อนไปปรบศึก
เพศยาหอนซ่อนลูกในหนองเตย
ไอ้ชوانแห่งแกงลากอ กป้าเพื่อน
ไอ้เสกชาทำเพลงวังเวงใจ
เชือกควายร้ายกลางทางไปบ้างกอก
กลวยพองลาหนวยสุกอุกเมืองลา
ไม่หลัวลักษวยไปขายເກເກ
ปลาหนึ่นนำชามหวนตີກລັນຂອນ

อาทิตย์แท้หลังครั้งพระอาทิตย์
หวานเทว่าลอกกระรานในการเทย
นกจากถิ่นผัวเมียสาวเป็นเจ้าเมรับ
นิจจาเอียนงปalaria โทยสົງມູชาໄຟ
ແມ່ນຄົນເລືອນຫຼັນເວຫາກລັນນໍາຈະປະໄສ
ນຸ້ງຜ້າໃໝ່ໄສ່ເລືອດໍາເກີນທ່ານວາ
นางມີຫຼາກເມີຈິນເລັດລົງນອນເກີນຂາວ
ປລາຊ່ອນຫາວໜີສຸມບິນໄປພູນພຽງ
ພຣາວອັດເຈາະຍິກຮອກອູນຫຼາຍຂອນ
นางຫຼັນອນເຫຼົ້າໃຫ້ໃນໃນເຫີມ

ผ้ารายในช่องอนร่องอยู่ซึ่งก็
ปลาช่อนแหงแปลงกายแยกให้เป็น

เก็บมันมีคลัวพานเข้าหนามในในเหลี่ยม
หน่อในเหลี่ยมแหงพุงมุงเข้าเช่น
(บทหนังตะลุงคือแทนในอีก หน้า 127)

25. ใช้วิธีประสมประสาน

กล่าววิธีสร้างบทกถาแบบนี้ ก็คือ ใช้วิธีการซ้างทันหลาวยิบประสมประสานกัน เช่น สัญฐานไร้สารรูป การใช้ภาษาพิเศษ ที่ความประสมกារณ์พิเศษ เปรียบเทียบชั้นทัน ใช้คำผวน คุยโน้อ อว่าหักมุน ใชคำ 2 แบ่ง 2 มุน ในสัญญาณคิดถึงสิ่งปักปักที่คนสนใจอยู่แล้ว ประสมประสานกัน เช่น

สาลิน...	อ้ายศักดิ์ชัย มิงยัมให้กู้จับ เสียโดยคี มิงบุนทำลายชาติ ค้ายาเสพติด หลอกอยู่ภูมิภาคทัน วันเมืองจันหยุน เจ้าหน้าที่ลอบไว้แม่ค้าเจ้า
ศักดิ์ชัย...	เสียพีแลว พูนเอาทัวรอคอกอน (วิ่ง)
ผู้ใหญ่พูน...	เสียบท่าແດວ หลบลงอุ่มนิงค์ (วิ่ง)
เทเร...	(ໄລຄານ) จັບເປັນໄນໄກ ຈັບຕາຍ
หนูนุย...	ອຍາມາຫາງນີ້ ໜີໄປທາງອື່ນ ທັນທີ່หนูນຸ້ຍໃນຮັບຮອງໃນການປິລອຕັບ (ໄລຄານ)
สาลิน...	(กรະໂໂກຄົນศักดิ์ชัย ศักดิ์ชัยสູນบาง ວິ່ງນ້າງ ໄລຄານ)
ผู้ใหญ่พูน...	ມີໄນໄກລົງມາຫາງນີ້ ອຍາການມາຫາງນີ້ພອເຫຼວ
สาลิน...	(ຂວາງໜ້າผู้ใหญ่พูน) ເຂົ້າມາຂໍາຍແກ ເຂົ້າມາຖືສູຈົນສີ (กรະຫົມ) ຖຸ ຢັງບຣີສົຫ້ນຮູ້ເປົລາ
ผู้ใหญ่พูน...	ພອແລວແມເຫຼວ ອຍາທໍາອູກ ແມກລັວລູກແລວ
สาลิน...	ຖູຍັງນົກສົຫ້ນຮູ້ເປົລາ
ผู้ใหญ่พูน...	ຢັງແລວໄນເຫັນ ເນື້ອຄູມແມ່ນຸ່ງກາງເກົງໃນ
สาลิน...	ອາຍນາ (กรະຫົມ ຜູ້ໃຫຍ້ຫຼັກຫົນໄປໄກ)
	(บทหนังตะลุงเรื่องพระบุพราหม่องป่วงชน หน้า 16)

สีแก้ว...	พืชอ่อนนุ่ม อายุเท่าไก่แล้ว
ข้อคหง...	ฉันเกิดปีชู
สีแก้ว...	ภูท่าพรีอุดวนองเกิมปีชูใหญ่
ข้อคหง...	ปีนคูณะโรงญี่ใหญ่
สีแก้ว...	ເຂົາເຄະ ນອງເກີມໄຫກໃນວັພ້ຍາກໃນອຸທິວັດວ່າເອງເລີຍັ້ງ ໃນຄອງຫຼັບຮອງຫວ່າໃນລານ
สีแก้ว...	ຂອໃຮຮັວງຄໍາພູກ ດີ່ນຫວ່າໃນລຳນັກໃນໃຊ້ລ້າມນ້ຳແມ່ໄກ ອໝາໂກຮ້າມວາແກວ ຮັກຄອກຈິງຍອກເລືນ
สีแก้ว...	ຖຸວາຄົນເຮົາເນື່ອ ພນສອງສີແລ້ວ ເລີກຈົບໜົງໄກ້ແລ້ວ ຄົນເຮົາແກ່ແລ້ວ ກວາ ເຈີມສັງຫຼາກ ຄວາຂູ້ອຍ້າຍັງຜູ້ໃຫ້ ອູ້ໃຫ້ເຕັກນັບຄື່ອ ແກ້ນີ້ພອເຫັນ ເຕັກສາວ່າ ຖ້າ ອ້າຍຫອງແກ່ຮົກ
ข้อคหง...	ພັນຈັນກອນມາວແກວ ຄົນເຮົາບ້າເປັນຫ່ຽນຫາກີ ປັນຂອດານີ້ ຄົນແກ້ໃຫ້ ນັ່ງທີ່ໃນຮອບເຕັກສາວ່າ ບ້າວແກ້ກວ່າຂອບໃໝ່
สีแก้ว...	ຖຸຂ່າຍອຍ້າຍັງສູກອຍ້າຍັງລານ
ข้อคหง...	ສມູ່ຕົວາລົງລາວສ້າຍເຫຼົ່າໄປໃນຫັ້ງຂອງນາວແກ້ໃນຍານວິກາດ ນາວ ແກ້ຈະອົກໃຈໄວ້ໄກ້ແມ່
สีแก้ว...	ຖຸສຶກເໝຍ ທີ່ໄມ້ຂະໄວ ເກີ່ນີ້
ข้อคหง...	ໝົງສາວຜູ້ນັ້ນຄອກເລື້ອດອກກະໂປ່ງຢືນອົກສລ້າງ ຂ້າຈຸນວ່າ ນາວແກ້ຈະ ອົກໃຈໄວ້ໄກ້ແມ່
สีแก้ว...	ກຽງສຶກເໝຍ ທີ່ດ້ວຍເປັນເນື້ອໜັນຫ່ຽນຫາກີ ທີ່ ໝົງສາວຜູ້ນັ້ນຂອງນາຍລົງບົນເທິງນັນພ່ອງນ້ຳ ຍື້ມີບ້າວຍ້າງຫ່າຍ ພຣຍັກນັບຕິດທຸວາກວາແກວໃຫ້ອົນຫັບລົງບົນເຮືອນຮາງຂອງເຂົ້ວ ຈະອົກໃຈ ໄວ້ໄກ້ແມ່
สีแก้ว...	ຖາອູ້ໃນລັກຜະນັນ ກະບູກຮັນເວາແນະ
ข้อคหง...	ຂາວ ນາວແກ້ໃຫ້ວ່າດີອສີລົມປົງປົກຫ່ຽນ ອົ້ວ ຜູ້ທັງສີລາຍປຸລົມ ເຊົາ ໂລກີ່
สีแก้ว...	ນອນຫອງ ພັນພົກອນ ການປະກອບກຽມທ່ານ້າ ອູ້ທີ່ເຈົນກາຕ້າກໍາໄປໄຫຍ່

ไม่มีเจตนาต้องการไม่บังคับในมิตรภาพ มีตัวอย่างในเมืองพุทธกาล ถู
จะเล่าให้ฟังว่า มีพระภิกษุรูปหนึ่ง หลังจากนั้นท้าหารแล้ว ไป
นอนหลับอยู่บนศาลาหน้าวัด ลมพัดสะบงเป็นและองคชาติของแก่กำลัง
คืนควรอยู่หอดค

ข้อท่อง...	อาบไหรบานแก้วองคชาติ
สีแก้ว...	น้ำมูกอ่อนเหลือเกินน่องเหอ องคชาติขอวายาสีบันชุของผู้ชาย
ข้อท่อง...	ตาของผู้หญิงเข้าเรียกว่าพรือ
สีแก้ว...	เข้าเรียกว่าที่แม่มึงแหละ
ข้อท่อง...	ขอ ฉันเข้าใจ เอօเรื่องมันทั้งพรือขอไป
สีแก้ว...	มีหญิงแพะยาคนหนึ่ง เคินฝ่ายมาเห็นเข้า
ข้อท่อง...	หญิงแพะยาที่อยู่ในประเทศไหน
สีแก้ว...	ถูไม่พักเลา พุกกับคนเกิดปีวัว พุกยากมาก หญิงแพะยาที่อยู่ช้า หญิงมักง่าย หญิงมีราศแหง
ข้อท่อง...	อาบไหรรากะ
สีแก้ว...	ถูรากามุ หญิงรากะที่อยู่ในอากาศ
ข้อท่อง...	ขอ ฉันเข้าใจ โปรดเลาท่อไป
สีแก้ว...	หญิงแพะยาผู้ซึ่งครอบบันพระภิกษุรูปหนึ่ง
ข้อท่อง...	ขอ ทางไฟเผาตอ
สีแก้ว...	เอօ พระภิกษุรูปหนึ่งตนเดียว แก่ช่วยท้าลงไม่ได้ เพราะเป็นการสุด วิสัย จึงปลดอยเลยตามเลย
ข้อท่อง...	เลยก้าเร็วความใคร่ไปหนึ่งครั้ง คี
สีแก้ว...	แทภิกษุรูปหนึ่ง เคร่งครัดขอธรรมวินัยมาก จึงนำความไปกราบถูลพระ พุทธเจ้าให้ทรงทราบ พระพุทธเจ้าครับส่วนไว้ในมิตรนัยบัญญัติ เพราะไม่ มีเจตนา ยังมีพระภิกษุอีกรูปหนึ่งໄคียนเข้าจึงไปนอนทำหลับบนศาลา หนึ่งอีก หญิงแพะยาคนนั้น เคินฝ่ายมาอีก
ข้อท่อง...	กระทำไฟเผาตออีก
สีแก้ว...	ใช่

ข้อท่อง...	คลองจั่ง
สีแก้ว...	เสร์จสรรพแล้วไปทูลพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าครรชิราพิคินัยอย่าง แรง เพราะมีเจคนาเวลาทะลากการกัดลินความ ก็อเอเจนาเป็น เรื่องใหญ่
	(อุมาพร เข้ามา)
อุมาพร...	กำลังคุยอะไรกันอยู่ ข้อท่อง
ข้อท่อง...	ไม่ครบ บางแก้วเลาเรื่องผู้วิงแพะยาให้ฟัง
สีแก้ว...	อนรมมารยาหนองทองครับ
อุมาพร...	เออ ตีหั้งสองคน ฉันไช้ยินหมาดแล้ว นี่หรือพากแนวหลังที่คุ้ หหานอน กอกเป็นอยู่ชายแคน พากแก่คุยกันเรื่องผู้วูนผู้วิงอย่างสบายน แกด้วไม่ เจยมสังหาร
ข้อท่อง...	องค์หญิงครับ เช่นนี้แล้วคงว่าแนวหลังมีชัวญูคิ ไม่คืนลงคราม ไม่กองงูพูมหาก เทรียมตัวเร็ว ออกเดินทางกันเดียววัน
อุมาพร...	ไปไหนไม่ทราบครับ
สีแก้ว...	ไปเบี้ยมหารชาบดีแคน
อุมาพร...	พร้อมอยู่แล้วครับ
ข้อท่อง...	ข้อท่องละ พร้อมแล้วจัง
ข้อท่อง...	ผมไม่ไครนายน
อุมาพร...	จะลาป่วยรี ภูอยักษ์กีกลาป่วยไม่ได้
ข้อท่อง...	ทราบแล้วครับ ซักหาดกเลี่ยว นั่งวางแผนอยู่แต่ในห้องแอร์ เมื่อ รบแท่นในกระถางอกรอบจริง ๆ ในสมรภูมิไม่เกยเลย ปอตัง
อุมาพร...	จำไว้ เรายังไอย่างคนธรรมชาติสามัญ อย่างไนไครรู้ว่าเป็นองค์หญิง รัชทายาท เรียกันว่านางมอพร ไม่คงใช้คำราชศัพท์ ยานียกกิน ผ้าพันแผล ทองเตรียมไปให้เพียงพอ พากเราทำเป็นเมืองอาสาสมัคร
ข้อท่อง...	สมัคร เป็นเป้ากระสุน
อุมาพร...	พร้อมแล้วออกเดินทางໄก

(บททั้งภาคลุงเรื่องนักภักดิ์ หน้า 5-8)

(จาเรื่อง "ແບ່ນຄົມເລືອນ" ອ້າຍຄົກອູ້ກັບຊຸນພລທຣີ່ ຂຶ້ງເປັນຄົນຂັ້ວລົງຮັກພໍາຫຼິງສູ່ຄົນຮາ
ເກົ່າຮ່າງສູ່ຄົນເຈົ້າເໜືອຫັ້ວຂອງຄນ ຖຸກວັນຊຸນພລທຣີ່ ຈະຄື່ສູ່ຮາຈນາແລ້ວຂຶ້ນໄປຫາຫຼິ້ງ ອ້າຍຄົກ
ກັບຊຸນພລທຣີ່ສົນທາກັນ ຄົນນີ້)

- ຊຸນພລ... ອ້າຍຄົກ ເວັ້ງຄົກວ່າ ຂ້າກັນອອກໆຂົງສົມກັນໄໝມວະ
- ອາຍຄົກ... ອວ... ທ່ານຊຸນພລກົມພໍາຫຼິງ ດ້າຈະເປົ້າຍົກໍ່ເມື່ອນີ້ແຫ້ງກົມໂລງທຸກ
ທົ່ວເລດ້ຮູ້ຄຸກພຸກກັບພຣາວາເນາ ເຂົກົນທີ່ເລື້ອເກີນ ດ້າໄກ້ເຕີນຄວງກັນ
ນັນທັນ ເມື່ອນ... ເມື່ອນ... ນາງພໍາກັນມາຫັງເລຍ
- ຊຸນພລ... ແທ້ານິກ ທ້ອງໃຈເຫັນອ້າຍຄົກ ຂ້າກລວມວ່ານັ້ນຈະໄມ້ສົມຫວັງເຫັນ
ທ່ານຊຸນພລມີກວາມພຍາຍາມເປັນເລີກ ນີ້ດ້າທ່ານຊຸນພລໃຊ້ຢາເສັ້ນເຂົ້າໄປ
ກັນ ຮັບຮອງປານີ້ເຮືອນຮ່າງອັນອຽບຮອງພໍາຫຼິງ ຈະກອງເຂົ້ານາໃນອົມ
ແຂນອັນແໜ່ງແກຮງຂອງທ່ານຊຸນພລແລ້ວ ໂນຮາມວ່າໄວແລ້ວວ່າ "ຂຶ້ນຄນໄນ
ຂວາຍແຮງຄາດາ"
- ຊຸນພລ... ຂ້າກົນີ້ໂຫຍວ້າອ້າຍຄົກ ແທ້າຈະໄປຫາໜອເສັ້ນທີ່ໃຫນກັນວະ
- ອາຍຄົກ... ຄຸມມືແກທາ ແກ້ທ່ານີ້ແວ່ນໃນ ໝອເຫັນອູ້ຫ່າງຄົວກະໄມ້ຢູ່ຈົ້ອເຂາ
ມີນັ້ນທີ່ເປັນໝອເສັ້ນທີ່
- ຊຸນພລ... ພມນີ້ແລະ ໝອຄົກພລອ ເຈົ້າກ່າວັນຢາເສັ້ນທີ່ ແມ່ເຫຍ ອຍາວາແຕຄນ
ເຫຍ ນຳນັ້ນພຣາຍ ຈານເສັກແລ້ວໄປຫາແມ່ໄກ ຮັບຮອງຄູກທານເປັນພຣວນ
ກໍາສາຮ ເຂົ້າສັກກໍາສັກແລ້ວໂຍນໃຫ້ຄູກໄກ ຮັບຮອງໄນ້ເລື້ອສັກເມີນ ກາຍ
ໂໂງໄປເຮົາ ຄຸມອີເຂາແມ່ໃຫ້ນັ້ນເຂອ ຄາດາເຂອ ບາສຸນໄກເຮົາ
ໄກ໌ຫັງເພ
- ຊຸນພລ... ດ້ານັ້ນ ກົງເຫັນຫຼັງວ່າ ເຂາແມ່ນຄາດາຫຼັງວ່າ ສະຄັກໃຫ້ງຍ່າ
- ອາຍຄົກ... ດ້າວ້າເຂາກະຟັງແລ້ວຈໍາເຂາ ຈານອ້ວ້າໃຫ້ຟັງ
"ໂຍ່ ຕົ້ງ ຕົ້ງ ໃຫ້ໜາກູນ້ ເມື່ອນໜ້າກວາງ
ໃຫ້ໜ້າກວາງແນີ້ອນຄຣາກນາ ໃຫ້ປາກພິນແນີ້ອນປາກນາ
ພິນເປົ້າພໍາ ພິນເປົ້າມາພອງ" ວ່າສັກ 3 ຈົນ ແລ້ວເປົ່າໄປໜ້າ
ໄຂມ້າຫຼິງ ຮັບຮອງວ່າ ດ້າໄນ້ຄູກກັບຝ່ານີ້ອກະໂຄນເຢີວແລະ

ชุ่นพล...	อาว... แล้วกัน ชาไม่เอา荷วยແມນັ້ນ ເກາແມນັ້ນຳກົວາ ຕາວີເກາແມນັ້ນຳກົວາ ທາພຣາວມຈັກໜາວຍ ເກາອ້າຍລາຍມືຈູກເຄີຍ ຂາຍແຮກໜັກໜາໄປປະອກ ມາດັງຊູ້ແລວເຄີຍວເກມັນ ເສົ່ງແລ້ວຫຼື ຍາເມືອງກາສານພະຈັກພັບໃສ່ລົງໄປ ຂຶ້ວສຸພຣະມັສັກ 2 ບາທ ພຸນໃຫ້ ເນື່ອນໃສ່ລົງໄປກັນ ແລ້ວຍຸ້ນິ້ນທັງໄຟເຄີຍວສັກພັກ ຫີ້ນິກະລົງມືອຸກທຸນວຍ ໄຫ້ໄສເປັນໜອນ ອຸກແລວຈຸນ ອຸກແລວຈຸນ ວັບຮອງໄກວາ ຄອງທຸນ ເຂົາແມນເລຍ
ชุ่นพล...	อะໄຣ
อายຸກີ...	ນິກ
ชุ่นพล...	ອາຍໝໍາ ຖູ້ຄາມຍາເສັ່ນໂທວຍ ໄນໃໝ່ຢານິກ

(ໂຄງການສົງເສົານວິຊາສິພັນັກທະຊາ หน้า 119-121)

(ກ້ວຍງານອ້າຍຸກີຂັ້ນບໍຫວຼາກັນชຸ່ນພັດ)

ชุ่นพล...	"ຈັນ ເລີກີໄປກັນນັ້ນອັນທົງສົມໝາຍ ຈະຄື່ງໄມົມກົກກັນນັ້ນອັນກົມໜັກໜາ ທາກທຽມຊົມໄກ້ມັນກັນທີ່ວາ" ຈິງເຄຫຼາຮ່ອຍຊັ້ນຜມວ່າໄຫ້ນັ້ນໃຈ
ชุ่นพล...	ຂຶ້ນນັນເຕີຍງ ເຄີຍຂ້າງຕານາງຫລັມ
อายຸກີ...	ເອາກຫັນຫຽມເປົ້າຢູ່ຊຸ່ນພັດເຂົ້າ ແລ້ວກອກໃນເຢິວໄລ໌
ชุ่นพล...	ຫາກນັ້ນອັນນີ້ມີກົວໜ່າຍ້ວ່າໃຈ
ชุ่นพล...	ກາງເກັງໃນນາມແຂງເຮົາທອງແກ້ເລີຍກັນ
ชุ่นพล...	ແລວພານອັນລອງ ເລັນລ້ານໍາກົນ
ชຸ່ນພັດ...	ທາ ເປັນຄື່ນ ເປັນລົມເຮົາທອງໝົມໃຫ້ວັ້ນ
ชຸ່ນພັດ...	ຄາລົມແຮງແກງວັນກວັນສະບັບສະບັບ
ชຸ່ນພັດ...	ກລັວກັນຈະເນາຄົນທ່າພຣອລະຫິວ
อายຸກີ...	ຍົກຂັ້ນຢືນໃຫ້ວ່າກວາງ

- ชูนพล... หากเรื่องมีเพราะลมพัก ทำฟาร์อัลตี้
 อายศิก... นั่งลงหมั่นคุกคล้อมมัคในเหงาในแนกเอาในแก้วันหนึ่ง
 ชูนพล... ค้มภายในเดิมที่ยาพาภยทรง เดินเวียนวงไปหาน้องที่ห้องนาง

(โครงการส่งเสริมวิชาชีพแห่งประเทศไทย หน้า 121)

กล่าวสร้างบทคลาส 25 ว่า ที่กล่าวมานี้สรุปจากการศึกษาบทคลาสที่ปรากฏในเอกสาร เพียงบางส่วน บทคลาสที่ยังไม่ถูกบันทึกเป็นเอกสารยังมีอยู่มาก หากมีผู้สนใจรวมศึกษาบทคลาส และกล่าวสร้างบทคลาสเพิ่มขึ้นอีกจะเป็นชัยชนะ เป็นประโยชน์แห่งของการสร้างบทคลาสเอง ท่อศิลปะ การแสดงแห่งประเทศไทย ทำการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านและทำการศึกษาไทยศิริศาสตร์สืบไป

